

***Evaluacja realizacji Gminnego Programu
Rewitalizacji Miasta Lęborka
według stanu na koniec 2023 roku
(ewaluacja "on-going" GPR zaplanowanego na
lata 2017-2025)***

Raport końcowy

Spis treści

Wykaz skrótów	4
1. Wprowadzenie	5
1.1. Przedmiot badania.....	5
1.2. Cele badania	6
1.3. Pytania badawcze	7
1.4. Podstawy prawne badania	7
1.5. Zakres przestrzenny badania	9
2. Metodyka badania.....	14
2.1. Analiza wskaźnikowa.....	14
2.1.1. Analiza wskaźników realizacji celów rewitalizacji.....	14
2.1.2. Analiza wskaźników będących podstawą delimitacji.....	15
2.1.3. Analiza poziomu realizacji wskaźników produktu i rezultatu przedsięwzięć wpisanych na listę projektów podstawowych GPR i pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	16
2.2. Badanie ankietowe	20
2.2.1. Badanie ankietowe z mieszkańcami Obszaru Rewitalizacji	21
2.2.2. Badanie ankietowe z pozostałymi mieszkańcami miasta	21
2.3. Spotkania z komitetem rewitalizacji i pozostałymi interesariuszami	22
3. Ocena aktualności „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka”	23
3.1. Analiza wskaźnikowa.....	23
3.1.1. Analiza wartości wskaźników realizacji celów rewitalizacji.....	23
3.1.2. Analiza wskaźników stanowiących podstawę delimitacji.....	32
3.1.3. Analiza poziomu realizacji przedsięwzięć wpisanych na listę projektów podstawowych GPR.....	43
3.2. Wyniki badania ankietowego	56
3.2.1. Ocena zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej.	56

3.2.2.	Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych	58
3.2.3.	Ocena wsparcia osób wykluczonych	68
3.2.4.	Ocena usług społecznych	71
3.2.5.	Ocena infrastruktury	79
3.2.6.	Ocena jakości życia	84
4.	Podsumowanie ewaluacji	89
5.	Rekomendacje	99
6.	Aneks	104
6.1.	Spis rysunków	104
6.2.	Spis tabel	104
6.3.	Spis wykresów	104
6.4.	Bibliografia	107

Wykaz skrótów

Skrót	Rozwinięcie
CATI	Wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo (Computer-Assisted Telephone Interview)
CAWI	Wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www (Computer-Assisted Web Interview)
GPR	Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka
KPP	Komenda Powiatowa Policji w Lęborku
MZGK	Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej w Lęborku
MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MPR	Miejski Program Rewitalizacji
NGO	Organizacje pozarządowe (Non Governmental Organisation)
OR	Obszar rewitalizacji
OZ	Obszar zdegradowany
PAPI	Wywiad bezpośredni przy pomocy kwestionariusza papierowego (Pen and Paper Interview)
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
UM	Urząd Miejski w Lęborku
US	Urząd Skarbowy w Lęborku

1. Wprowadzenie

1.1. Przedmiot badania

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka to kompleksowy projekt mający na celu ożywienie dzielnicy Lębork Nowy Świat. Obszar ten został wybrany na podstawie szczegółowej analizy, obejmującej całe miasto, w której zidentyfikowano miejsca o największej koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, technicznych i przestrzennych. W wyniku tej analizy wytypowano obszar wymagający interwencji, gdzie następnie przeprowadzono pogłębioną diagnozę problemów. Program rewitalizacji stanowi odpowiedź gminy na zdiagnozowane trudności, a jego celem jest nie tylko zahamowanie procesu degradacji, ale również przywrócenie temu obszarowi dawnej żywotności. Kluczowymi celami programu są zwiększenie spójności społecznej mieszkańców oraz zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych na rewitalizowanym obszarze¹.

Przeprowadzenie ewaluacji typu "on-going" Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka miało na celu zbadanie zarówno aktualności, jak i postępów w realizacji założeń tego Programu. Zgodnie z art. 22 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku, ocena aktualności musi być sporządzana przynajmniej raz na trzy lata, co podkreśla wagę regularnego monitorowania działań rewitalizacyjnych.

Wyniki ewaluacji on-going „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka” są skierowane do szerokiego grona odbiorców. Przede wszystkim obejmują one władze samorządu terytorialnego, które odpowiadają za zarządzanie Programem oraz jego wdrażanie. Kolejną grupą są gminne jednostki organizacyjne, instytucje publiczne oraz Powiatowy Urząd Pracy (PUP), które współpracują w realizacji poszczególnych działań. Wyniki ewaluacji są również istotne dla przedsiębiorców oraz instytucji otoczenia biznesu, w tym spółdzielni gospodarczych i stowarzyszeń gospodarczych, które mogą być zaangażowane w procesy rewitalizacyjne lub na nie oddziaływać. Ponadto, odbiorcami wyników są organizacje pozarządowe, lokalni liderzy opinii

¹ Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka, PZR Consulting Sp. z o.o.: przy współpracy pracowników Urzędu Miejskiego w Lęborku, Lębork, czerwiec 2017 r., konkretyzacja i aktualizacja czerwiec 2019 r.

oraz społecznicy, którzy odgrywają ważną rolę w mobilizowaniu społeczności i monitorowaniu zmian na obszarze rewitalizacji. Ważną grupą odbiorców są także mieszkańcy OR oraz pozostali mieszkańcy gminy, których codzienne życie bezpośrednio lub pośrednio jest związane z wynikami rewitalizacji. Nie można również pominąć wspólnot mieszkaniowych oraz spółdzielni mieszkaniowych, które mają kluczowy wpływ na procesy mieszkaniowe i infrastrukturalne w rewitalizowanych obszarach.

1.2. Cele badania

Proces rewitalizacji jest odpowiedzią na, zidentyfikowane w ramach delimitacji, problemy występujące na określonych obszarach. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji stanowi kluczowy element tego procesu, jednak ze względu na bezpośredni i pośredni wpływ zaplanowanych działań na szerokie grono interesariuszy oraz różne aspekty funkcjonowania miasta (społeczne, gospodarcze, przestrzenne, środowiskowe), rewitalizacja wykracza daleko poza okres obowiązywania samego dokumentu².

Stopień zaawansowania, złożoności oraz skali oddziaływania programu rewitalizacji ma bezpośredni wpływ na procesy społeczno-gospodarcze, nie tylko na obszarze rewitalizacji, ale także w całym mieście. W związku z tym istotne jest, aby władze gminne regularnie oceniały skuteczność i aktualność GPR. Konieczność ta wynika również z przepisów art. 22 Ustawy o Rewitalizacji, zgodnie z którymi wszelkie zmiany w gminnym programie rewitalizacji powinny być poprzedzone analizą sytuacji na obszarze rewitalizacji. Kompleksowa ocena sytuacji, poparta przygotowaniem "Oceny aktualności GPR", powinna być dokonywana przynajmniej raz na trzy lata³.

Na terenie Lęborka nie przewidziano wyznaczania Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji. Dodatkowo, nie planuje się wprowadzenia zmian w uchwałach dotyczących ochrony praw lokatorów, mieszkaniowego zasobu gminy i zmian w Kodeksie cywilnym,

² Tamże

³ Tamże

o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322)⁴.

1.3. Pytania badawcze

W związku z powyższymi pytaniami, ewaluacyjne wynikające z ustawy o rewitalizacji i zapisów w GPR, obejmują:

1. Jaki jest stopień założonych celów rewitalizacji?
2. Jaka jest skuteczność podjętych przedsięwzięć w odniesieniu do zachodzących zmian w otoczeniu obszaru – pozostałych jednostkach delimitacyjnych miasta oraz w regionie i kraju?
3. Czy przyjęte cele rewitalizacji są w dalszym ciągu odpowiednie? Jaka jest ich adekwatność względem zmieniających się potrzeb?
4. Jaki jest poziom aktualności Programu, w szczególności:
 - a. Czy GPR wciąż odpowiada zidentyfikowanym potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców obszaru rewitalizacji?
 - b. Czy wskazane jest wprowadzenie zmian w celach Programu?
 - c. Czy wskazane jest wprowadzenie nowych przedsięwzięć?
 - d. Czy wskazane jest wprowadzenie nowych narzędzi prawnych, które podniosą skuteczność Programu?

1.4. Podstawy prawne badania

Podstawą przeprowadzenia ewaluacji on-going Gminnego Programu Rewitalizacji Lęborka są zapisy rozdziału 7. „Monitorowanie realizacji Programu”⁵.

Choć Ustawa o rewitalizacji nie precyzuje szczegółowych wymagań, dotyczących opracowania "Oceny aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji," to jednak art. 4 ust. 1 tej ustawy wskazuje, że: "W celu opracowania diagnoz służących (...) ocenie aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji wójt, burmistrz albo prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań." Oznacza to, że mimo braku szczegółowych wytycznych w ustawie,

⁴ Tamże

⁵ Tamże

władze gminne są zobowiązane do prowadzenia rzetelnych i opartych na dowodach analiz, które pozwolą na ocenę skuteczności i aktualności gminnego programu rewitalizacji. Analizy te muszą być oparte na miernikach i metodach badawczych, które są zarówno obiektywne, jak i możliwe do zweryfikowania, co zapewnia ich wiarygodność oraz adekwatność do specyficznych warunków lokalnych⁶.

Warto zauważyć, że treść wspomnianego paragrafu może sugerować, iż ewaluacja on-going powinna opierać się wyłącznie na wskaźnikach statystycznych, które były wykorzystywane podczas wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Ograniczenie się jedynie do statystycznej analizy, porównującej dane z 2017 roku, kiedy to przeprowadzono delimitację, z analogicznymi wartościami wskaźników w roku 2020, byłoby wygodne, jak i nieskuteczne. Przyjęcie takiej uproszczonej metodyki mogłoby prowadzić do wyciągnięcia błędnych wniosków. Jak wskazano w publikacji „Ustawa o rewitalizacji. Komentarz”⁷, istnieje ryzyko przedwczesnego zakończenia procesu rewitalizacji, zanim uda się osiągnąć rzeczywistą i trwałą poprawę sytuacji w obszarze rewitalizacji. Dlatego też konieczne jest, aby ewaluacja on-going była bardziej kompleksowa i uwzględniała szeroki zakres czynników, które mogą mieć wpływ na skuteczność działań rewitalizacyjnych.

Podstawowe wymogi formalne dotyczące aktualizacji gminnych programów rewitalizacji określa Ustawa o Rewitalizacji z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji – a zwłaszcza zapisy ujęte w art. 22 i 23.

Zgodnie z art. 22. Ustawy⁸:

W celu zapewnienia skuteczności i adekwatności działań rewitalizacyjnych, Ustawa o rewitalizacji przewiduje regularną ocenę gminnych programów rewitalizacji. Proces ten jest kluczowy dla utrzymania aktualności i efektywności realizowanych działań. Zgodnie z art. 22 Ustawy, każdy gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, którą przeprowadza wójt, burmistrz lub prezydent miasta co najmniej raz na trzy lata. Ocena ta odbywa się zgodnie z systemem

⁶ Dz. U. 2015 poz. 1777. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

⁷ Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa - Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016

⁸ Dz. U. 2015 poz. 1777. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

monitorowania i oceny określonym w programie. Wyniki sporządzonej oceny muszą zostać zaopiniowane przez Komitet Rewitalizacji oraz opublikowane na stronie gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

W przypadku stwierdzenia potrzeby wprowadzenia zmian do programu, wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest zobowiązany wystąpić do rady gminy z odpowiednim wnioskiem, do którego dołączana jest opinia Komitetu Rewitalizacji. Natomiast jeśli ocena stopnia realizacji programu wskaże, że cele rewitalizacyjne zostały osiągnięte, rada gminy może uchylić uchwałę dotyczącą programu rewitalizacji w całości lub w części, zarówno z własnej inicjatywy, jak i na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

Zgodnie z art. 23. Ustawy⁹:

Zmiana gminnego programu rewitalizacji odbywa się zgodnie z procedurą, w jakiej został on pierwotnie uchwalony. Jednakże, w pewnych sytuacjach zmiana ta nie wymaga uzyskania opinii określonych w art. 17 ust. 2 pkt 4, ani przeprowadzenia konsultacji społecznych. Dzieje się tak w przypadku, gdy zmiana nie dotyczy przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a, ani nie wiąże się z koniecznością modyfikacji uchwały, o której mowa w art. 25. Takie uproszczenie procedury ma na celu ułatwienie i przyspieszenie wprowadzania niezbędnych korekt do programu rewitalizacji, które nie wpływają istotnie na jego zasadnicze założenia, ani na działania wymagające szerokich konsultacji społecznych.

1.5. Zakres przestrzenny badania

Podstawy prawne

Obszar rewitalizacji oraz obszar zdegradowany zostały określone w drodze Uchwały nr XVIII-249/2016 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 9 czerwca 2016 r.¹⁰, a następnie skorygowane w ramach Uchwały nr VI-63/2019 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 31

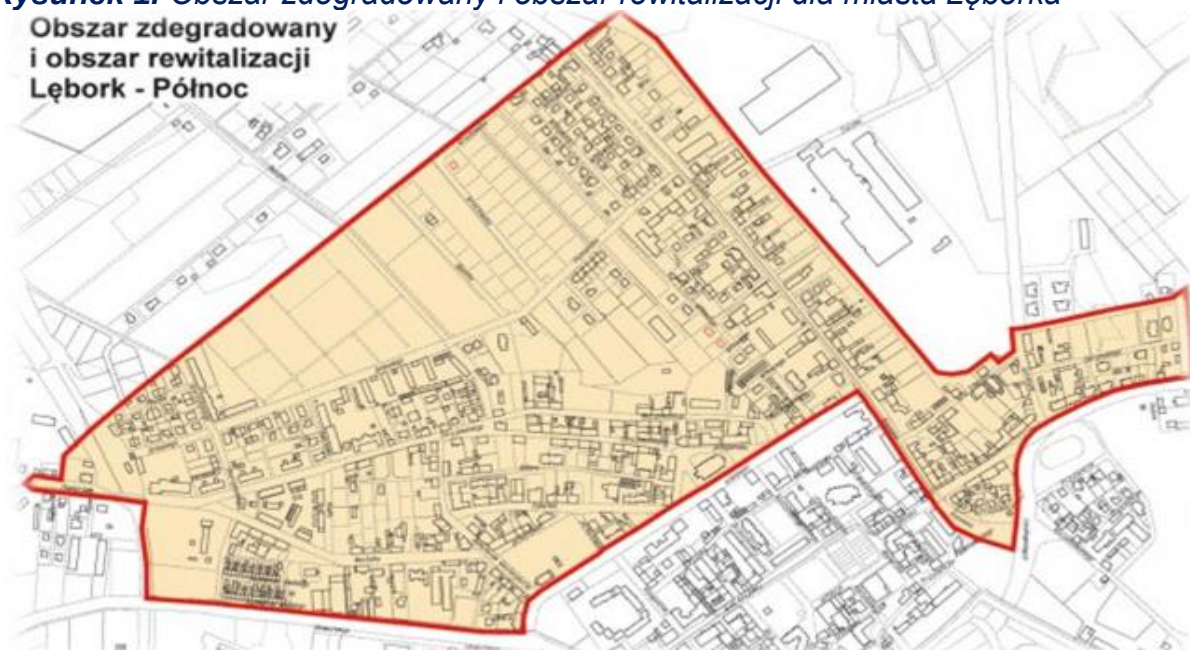
⁹ Dz. U. 2015 poz. 1777. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

¹⁰ Uchwała nr XVIII-249/2016 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Lęborku

maja 2019 r.¹¹. Aby precyzyjnie wyznaczyć oba te obszary, przeprowadzono analizy, których wyniki zostały ujęte w dokumencie zatytułowanym „Raport dotyczący obszarów zdegradowanych”. Raport ten składa się z dwóch części: „Część I. Delimitacja jednostek urbanistycznych” oraz „Część II. Szczegółowa diagnoza jednostek urbanistycznych” - obie z 2015 roku. Dokumenty te są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Lęborka i stanowią podstawę do zrozumienia kryteriów i przesłanek, które były brane pod uwagę przy wyznaczaniu obszarów wymagających interwencji rewitalizacyjnej.

Korekta uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Lębork wskazuje, że OR wyznacza się jako podobszar zdegradowany T.z. - Nowy Świat, rejon ulic Mostnika, Stryjewskiego, Kossaka, Gdańska¹². Tak zdefiniowany OR na koniec roku 2012 obejmował 15,2% ludności miasta (5 245 osób) oraz 4,75% powierzchni terenów zurbanizowanych miasta (70,9 ha).

Rysunek 1. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji dla miasta Lęborka

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka

¹¹ Uchwała nr VI-63/2019 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 31 maja 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr XVIII-249/2016 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Lęborku

¹² Tamże

Charakterystyka Obszaru Rewitalizacji

Obszar rewitalizacji Lębork Nowy Świat, położony w północnej części miasta, graniczy bezpośrednio z historycznym Starym Miastem, które pełni rolę kulturalnego i administracyjnego centrum Lęborka. Granice obszaru rewitalizacji są wyznaczone od zachodu przez linię kolejową prowadzącą do Łeby, od północy przez jednostkę urbanistyczną T.2, od wschodu przez granicę posesji przylegających do ul. Kossaka, a od południa przez rzekę Łebę, aleję Wolności oraz ulicę Gdańską.

Obszar rewitalizacji składa się z trzech historycznych przedmieść: (i) Pastwiskowe Przedmieście (wraz z osiedlem Nowy Świat), (ii) rejon ulicy Kossaka oraz (iii) przedmieście Gdańskie¹³.

Pastwiskowe Przedmieście to niewielki obszar z XIX-wieczną zabudową czynszową, charakteryzujący się reliktnymi wcześniejszego zagospodarowania. Rozwój tej części miasta rozpoczął się po 1830 roku, kiedy zabudowa zaczęła powstawać poza linią murów obronnych. W 1866 roku, na dzisiejszym Placu Kopernika, zbudowano kościół ewangelicki, który obecnie funkcjonuje jako kościół katolicki. W tym okresie powstały również główne ulice, takie jak Łokietka, Kellera, Stryjewskiego i Malczewskiego, które stanowią kluczowe osie urbanistyczne tego fragmentu miasta. Osiedle Nowy Świat, obejmujące rejon ulic Skarżyńskiego, Orlińskiego, Stryjewskiego i Mostnika, wyróżnia się w strukturze przestrzennej Lęborka. Przylega ono do Pastwiskowego Przedmieścia, stanowiąc jego kontynuację i powiązanie z przystankiem kolejowym. Charakteryzuje się jednorodnym rozplanowaniem. Wśród budynków użyteczności publicznej znajduje się dawny szpital św. Jerzego przy ul. Stryjewskiego, obecnie Dom Pomocy Społecznej. Pomimo że w II połowie XIX wieku rozpoczęto realizację urbanistycznych planów, wiele z nich nie zostało zrealizowanych. W II połowie XX wieku obszar ten był sukcesywnie uzupełniany zabudową. W ostatnich latach nowa zabudowa zaczęła postawać także wzdłuż ulic Orlińskiego i Poznańskiej, gdzie w wyniku regulacji stosunków wodnych poprawiły się warunki do lokalizacji nowej zabudowy.

¹³ Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka, PZR Consulting Sp. z o.o.: przy współpracy pracowników Urzędu Miejskiego w Lęborku, Lębork, czerwiec 2017 r., konkretyzacja i aktualizacja czerwiec 2019 r.

Przedmieście wzdłuż drogi do Łeby, którego osią jest obecna ul. Kossaka, kształtowało się od końca XVIII wieku. Zachowane formy zabudowy obejmują zarówno budynki z przełomu XIX i XX wieku, jak i duże kamienice z I połowy XX wieku. Zabudowa wzdłuż ul. Gdańskiej zachowała elementy z I ćwierci XX wieku i charakteryzuje się trzema kondygnacjami kamienic czynszowych. W obszarze tym dominuje mieszkalnictwo, a działalność usługowa praktycznie nie występuje.

Dawne Przedmieście Gdańskie usytuowane jest w kwartale ulic: Gdańskiej, Wita Stwosza, Jana Styki i Syrokomli oraz w kwartałach sąsiednich, wyznaczonych przez ulice: Syrokomli, Cegielnianą, Gierymskiego i Gdańską. Obszar ten składa się w większości z 3-kondygnacyjnych kamienic czynszowych, pochodzących z przełomu XIX i XX wieku lub z pierwszej części XX wieku. Dominuje funkcja mieszkaniowa, a usługi i innego rodzaju działalności gospodarcze praktycznie nie występują.

Badania pogłębionej diagnozy społecznej wskazują, że obszar rewitalizacji Lęborka, zwłaszcza okolice ulic Malczewskiego i Stryjewskiego, jest postrzegany negatywnie przez mieszkańców i określany jako "trójkąt bermudzki", najbardziej zdegradowany społecznie i infrastrukturalnie. Wskazane ulice, takie jak Stryjewskiego, Malczewskiego i Kellera, są uznawane za obszary wymagające pilnego wsparcia¹⁴.

Obszary zdegradowane

W celu przeprowadzenia analizy porównawczej, analizą sytuacji społeczno-gospodarczej objęto cztery obszary, bazujące na jednostkach urbanistycznych wyodrębnionych podczas delimitacji miasta na potrzeby diagnozy i wyznaczenia obszarów zdegradowanych. Granice tych jednostek zostały wyznaczone z uwzględnieniem cech funkcjonalno-przestrzennych miasta, przy wykorzystaniu różnorodnych materiałów i kryteriów. Wśród nich znajduje się podział na jednostki terytorialne wprowadzony przez Miejscowy ogólny plan zagospodarowania przestrzennego (m.o.p.z.p.) miasta Lęborka, zatwierdzony uchwałą nr XXXIX-443/94 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 24 maja 1994 r. Dokument ten dzieli miasto na 18 jednostek terytorialnych. Dodatkowo, analizie poddano zmiany

¹⁴ Tamże

w zagospodarowaniu, które zaszły w tych jednostkach na przestrzeni ostatnich 25 lat, co pozwoliło na ich podział na mniejsze, bardziej jednorodne pod względem funkcjonalno-przestrzennym jednostki urbanistyczne. Przy wyznaczaniu granic uwzględniono również granice obrębów geodezyjnych, obwodów wyborczych, jednostek GUS (obwodów i rejonów spisowych na rok 2012) oraz rejonów działania MOPS¹⁵.

Analiza porównawcza wskaźników społeczno-gospodarczych została dokonana w podziale na:

1. Obszar rewitalizacji - T.z. – Nowy Świat: rejon ulic Mostnika, Stryjewskiego, Kossaka i Gdańskiej;
2. Podobszar zdegradowany - T.10 – Śródmieście: rejon ulic: Sienkiewicza i Targowej;
3. Podobszar zdegradowany - T.13 – Osiedle Stare Zatorze;
4. Pozostałe jednostki urbanistyczne, obejmujące: (i) T.1 – Dzielnica Zachodnia, (ii) T.3 - Dzielnica Północnowschodnia, rejon ul. Syrokomli i ul. Pułaskiego, (iii) T.5 – Jednostka Wojskowa, (iv) T.7 – rejon ul. Gdańskiej i ul. Pułaskiego, (v) T.9 – Stare Miasto – Centrum, (vi) T.11x – Osiedle Czołgistów i Os. 1 Maja, (vii) T.11y – Osiedle I Armii Wojska Polskiego (Wojska Polskiego), (viii) T.14 – Dzielnica Przemysłowa, tereny kolejowe, rejon al. Jana Pawła II, (ix) T.15 – Osiedle Sportowa i rejon ul. Kościuszki, (x) T.17 – Dzielnica Południowa, rejon ulic Kaszubskiej i Krzywoustego;
5. Miasto Łęborg ogółem.

¹⁵ Tamże

2. Metodyka badania

2.1. Analiza wskaźnikowa

Analiza wskaźnikowa objęła wskaźniki: (i) realizacji celów rewitalizacji, (ii) będące podstawą delimitacji, (iii) produktu i rezultatu przedsięwzięć wpisanych na listę projektów podstawowych GPR i pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

2.1.1. Analiza wskaźników realizacji celów rewitalizacji

Wartości wskaźników monitorowania GPR, osiągnięte na koniec 2023 r., zostały porównane do: (i) wartości bazowych ustalonych dla obszaru rewitalizacji w 2015 roku, (ii) wartości docelowej, przyjętej na zakończenie realizacji GPR w 2025 roku, (iii) danych zgromadzonych na etapie delimitacji (2012 rok)¹⁶.

Poniższa tabela przedstawia wskaźniki monitoringu realizacji celów rewitalizacji.

Tabela 1. Lista wskaźników realizacji celów rewitalizacji

Lp.	Cel	Wskaźnik	Źródło danych
1	NOWY ŚWIAT ZAPEWNI SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ	Liczba osób korzystających z pomocy MOPS w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (osoby)	MOPS
		Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (osoby)	PUP
		Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 mieszkańców (w sztukach)	KPP
2	NOWY ŚWIAT ZAPEWNI DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA	Liczba mieszkańców obszaru (osoby)	UM
		Liczba zagospodarowanych terenów rekreacyjnych i do zajęć sportowych (w sztukach)	UM
		Liczba złożonych wniosków do budżetu obywatelskiego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (w sztukach)	UM
		Liczba przestępstw na 1 000 mieszkańców (w sztukach)	KPP

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka” oraz danych od instytucji miejskich miasta Lęborka

¹⁶ Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka, PZR Consulting Sp. z o.o.: przy współpracy pracowników Urzędu Miejskiego w Lęborku, Lębork, czerwiec 2017 r., konkretyzacja i aktualizacja czerwiec 2019 r.

Przenalizowane zostało również tempo zmian analizowanych wskaźników dla pozostałych jednostek urbanistycznych, w których nie prowadzono rewitalizacji. Szczególną uwagę poświęcono pozostałym obszarom uznanym za zdegradowane. Dzięki temu dokonano analizy oddziaływania GPR na obszary, które w 2012 i 2015 r. wymagały największych nakładów inwestycyjnych na wyprowadzenie ich ze stanu kryzysowego. Analiza ta umożliwiła przeprowadzenie oceny zmian w natężeniu zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych oraz wpływu przedsięwzięć rewitalizacyjnych na ich zakres¹⁷.

2.1.2. Analiza wskaźników będących podstawą delimitacji

W ramach analizy ewaluacyjnej, oprócz wskaźników realizacji celów rewitalizacji, uwzględnione zostały również wskaźniki wybrane podczas procesu delimitacji. Analiza tych wskaźników pozwoliła na pełniejsze zrozumienie zmian zachodzących w OR, w kontekście zarówno aktualnych efektów realizacji celów rewitalizacyjnych, jak i pierwotnych założeń delimitacyjnych. Taki kompleksowy przegląd umożliwił dokładną ocenę efektywności podjętych działań oraz ich zgodności z planem rewitalizacji.

Tabela 2. Lista wskaźników delimitacyjnych

Lp.	Nazwa wskaźnika	Źródło danych
1.	Wyniki egzaminów Państwowych w szkołach podstawowych w odniesieniu do średniej w mieście (pkt)	UM
2.	Czyny karalne nieletnich na 1 tys. ludności (szt.)	KPP
3.	Liczba niebieskich kart na 1 tys. ludności (szt.)	MOPS
4.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%)	UM
5.	Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)	PUP
6.	Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca (zł)	UM
7.	Poziom dochodów ludności określany poprzez wielkość podatku dochodowego od osób fizycznych w odniesieniu do średniej miasta (zł)	US
8.	Wielkość zaległości czynszowych (zł)	MZGK/ UM
9.	Udział procentowy budynków generujących emisje niskie (%)	UM
10.	Udział procentowy budynków wymagających remontu (%)	UM

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka” oraz danych od instytucji miejskich miasta Lęborka

¹⁷ Tamże

2.1.3. Analiza poziomu realizacji wskaźników produktu i rezultatu przedsięwzięć wpisanych na listę projektów podstawowych GPR i pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Analiza poziomu realizacji przedsięwzięć, wpisanych na listę projektów podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, opracowana została na podstawie kart zadań złożonych przez wnioskodawców, których przedsięwzięcia zostały wpisane na listę zadań podstawowych GPR. Dodatkowo uwzględniono i opisano stopień realizacji czterech przedsięwzięć dopuszczalnych.

Dane, które posłużyły do analizy poziomu realizacji przedsięwzięć uwzględniają okres od uchwalenia Programu do 31.12.2023 roku. Dane te zebrane zostały w oparciu o informacje przedstawione przez wnioskodawców. Umożliwiło to osiągnięcie porównywalnych wyników oraz określenie tendencji i zmian w dłuższym horyzoncie czasowym.

Poniższa tabela przedstawia Projekty podstawowe wpisane do GPR wraz z przyporządkowanymi wskaźnikami.

Tabela 3. Lista projektów podstawowych wpisanych do GPR oraz przedsięwzięć dopuszczalnych

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa wskaźnika	Podmiot realizujący
1.	Adaptacja bazy ZKM na Klub Osiedlowy BAZA wraz z zagospodarowaniem otoczenia	Zaadaptowana powierzchnia użytkowa obiektu (m ²)	Gmina Miasto Lębork
		Nowy obiekt świadczenia usług społecznych (szt.)	
2.	Usługi społeczne w Klubie Osiedlowym BAZA	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczone i w interesie ogólnym w Programie (osoby)	Gmina Miasto Lębork
		Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu, wartość docelowa (szt.)	
3.	Budowa podwórka integracyjno-kulturalnego „Zakątek Kultury” z modernizacją dojazdu i zagospodarowaniem otoczenia	Powierzchnia terenu objęta rewaloryzacją (m ²)	Gmina Miasto Lębork
		Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	
4.	Podwórko integracyjno-wspomnieniowe przy ul. Stryjewskiego 52	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją (m ²)	Gmina Miasto Lębork
		Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	
5.	Zagospodarowanie terenu na cele zajęć sprawnościowo-edukacyjnych przy stacji Nowy Świat z zagospodarowaniem otoczenia	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją (m ²)	Gmina Miasto Lębork
		Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	
6.	Zagospodarowanie i utrzymanie uzupełniających podwórek integracyjnych (cross financing)	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją (m ²)	Gmina Miasto Lębork
		Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	
7.	Festiwal uliczny	liczba osób z obszaru rewitalizacji prezentujących się w ramach festiwalu (osoba)	Gmina Miasto Lębork
		liczba zorganizowanych imprez kulturalnych (szt.)	
8.	Budowa drogi rowerowej z przebudową układu komunikacyjnego od ul. Nadmorskiej (d. Buczka) do alei Wolności	długość nowych ścieżek rowerowych z przebudową dróg gminnych (m)	Gmina Miasto Lębork
		długość udostępnionych dróg zapewniających zrównoważoną mobilność (m)	

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa wskaźnika	Podmiot realizujący
9.	Teren rekreacyjny na Placu Kopernika	powierzchnia terenu objętego rewaloryzacji (m ²)	Gmina Miasto Lębork
		Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	
10.	Teren rekreacyjny przy ul. Malczewskiego	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacji (m ²)	Gmina Miasto Lębork
		Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	
11.	Teren rekreacyjny na Placu Piastowskim	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacji (m ²)	Gmina Miasto Lębork
		Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	
12.	Teren rekreacyjny przy ul. Kazimierza Wielkiego	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją (m ²)	Gmina Miasto Lębork
		Liczba rekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	
13.	Budowa monitoringu w obszarze rewitalizacji	Liczba nowych punktów monitoringu miejskiego (szt.)	Gmina Miasto Lębork
		Powierzchnia terenów publicznych z potencjalnym zagrożeniem objętych monitoringiem wizyjnym (m ²)	
14.	Remont elementów wspólnych 28 budynków komunalnych/ socjalnych, zagospodarowanie ich bezpośredniego otoczenia	Liczba budynków wielorodzinnych poddanych remontowi	Wspólnoty Mieszkaniowe
		Liczba osób zamieszkujących budynki poddane renowacji (osoby)	
15.	Remont ul. Malczewskiego i Krótkiej z łącznikiem do ul. Stryjewskiego	Zmodernizowana ulica sprzyjająca bezpiecznemu poruszaniu się różnych użytkowników (szt.)	Gmina Miasto Lębork
		Długość udostępnionych dróg gminnych zapewniających zrównoważoną mobilność (m)	
16.	Budowa łącznika ul. Łokietka i ul. Kellera	Zmodernizowana ulica sprzyjająca bezpiecznemu poruszaniu się różnych użytkowników (szt.)	Gmina Miasto Lębork
		Długość udostępnionych dróg gminnych zapewniających zrównoważoną mobilność (m)	
17.	Przebudowa ulicy Kazimierza Wielkiego	Zmodernizowana ulica sprzyjająca bezpiecznemu poruszaniu się różnych użytkowników (szt.)	Gmina Miasto Lębork
		Długość udostępnionych dróg gminnych zapewniających zrównoważoną mobilność (m)	

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa wskaźnika	Podmiot realizujący
18.	Remont elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych należących do wspólnot mieszkaniowych, zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia	Liczba budynków wielorodzinnych poddanych remontowi (szt.)	Gmina Miasto Lębork
		Liczba osób zamieszkujących budynki poddane renowacji (szt.)	
19.	Usługi społeczne w Placówce Wsparcia Dziennego	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi (osoba)	NGO wyłoniony w drodze konkursu, MOPS w imieniu Gminy Miasto Lębork
		Miejsca świadczenia usług społecznych (szt.)	
20.	Adaptacja byłej kotłowni przy ul. Łokietka na Placówkę Wsparcia Dziennego	Zaadaptowana powierzchnia użytkowa obiektu (m ²)	Powiat Lęborski
		Nowy obiekt świadczenia usług społecznych (szt.)	
21.	Zajęcia na podwórku integracyjno-kulturalnym Zakątek Kultury - LCK Fregata w imieniu Gminy Miasto Lębork	Liczba zorganizowanych cykli zajęć (szt.)	Stowarzyszenie EDUQ, LCK Fregata w imieniu Gminy Miasto Lębork
		liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi (osoba)	
Przedsięwzięcia dopuszczalne			
22.	Modernizacja i rozbudowa problemowych dróg w obszarze Lębork Nowy Świat w celu dostosowania ich do bezpiecznego i równoprawnego korzystania przez wszystkich użytkowników: pieszych, rowerzystów, kierowców pojazdów osobowych oraz autobusów komunikacji publicznej	Brak	Gmina Miasto Lębork
23.	Szkolenie bezrobotnych z obszaru rewitalizacji	Brak	Gmina Miasto Lębork
24.	Staże i wsparcie podjęcia własnej działalności gospodarczej	Brak	Gmina Miasto Lębork
25.	Inicjatywy sąsiedzkie	Brak	Gmina Miasto Lębork

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka”

2.2. Badanie ankietowe

Badanie ankietowe zostało zrealizowane metodą mieszaną (mixed-mode) za pomocą trzech technik:

- CAWI (ang. Computer Assisted Web Interview) - oznacza ankietę internetową (on-line), wypełnianą bezpośrednio przez respondenta;
- CATI (ang. Computer Assisted Telephone Interview) – oznacza realizację badania za pomocą kwestionariusza online, wypełnianego przez ankietę, podczas rozmowy telefonicznej z respondentem. Technika ta została skierowana do osób, które nie wypełniły ankiety CAWI;
- PAPI (ang. Pen and Paper Interview) – oznacza realizację badania za pomocą kwestionariusza ankiety w formie papierowej. Kwestionariusze zostały udostępnione dla mieszkańców miasta w Urzędzie Miejskim w Lęborku (ul. Armii Krajowej 14, 84-300 Lębork).

Do porównań odpowiedzi dwóch badanych grup: mieszkańców OR oraz mieszkańców pozostałych obszarów miasta – wykorzystano dwa testy statystyczne.

Test U Manna-Whitneya służy do dokonywania porównań między dwiema grupami, gdy zestawiana zmienna ma charakter porządkowy. W ramach niniejszych analiz test ten posłużył do określenia różnic w ocenie: (i) natężenia poszczególnych problemów społecznych, (ii) aspektów związanych z infrastrukturą, (iii) aspektów związanych z jakością życia. Skala zastosowana w tych pytaniach miała charakter porządkowy, ponieważ odpowiedzi można było uszeregować od najmniejszej do największej – przykładowo: „zjawisko nie występuje”, „natężenie niskie”, „natężenie średnie”, „natężenie wysokie”.

Test T-Studenta wykonuje się do porównywania odpowiedzi badanych, które mają charakter ilościowy. W ramach niniejszego badania, test ten został wykorzystany do porównania ocen dostępności i jakości miejsc świadczenia usług społecznych oraz oceny poszczególnych aspektów życia na terenie miejsca zamieszkania respondentów. Oceny te były dokonywane na skali o charakterze ilościowym – od 0 do 5.

Jeżeli wyniki testów są istotne statystycznie (czyli istotność wynosi mniej niż 0,05), oznacza to, że odpowiedzi badanych z obydwu grup istotnie się różniły.

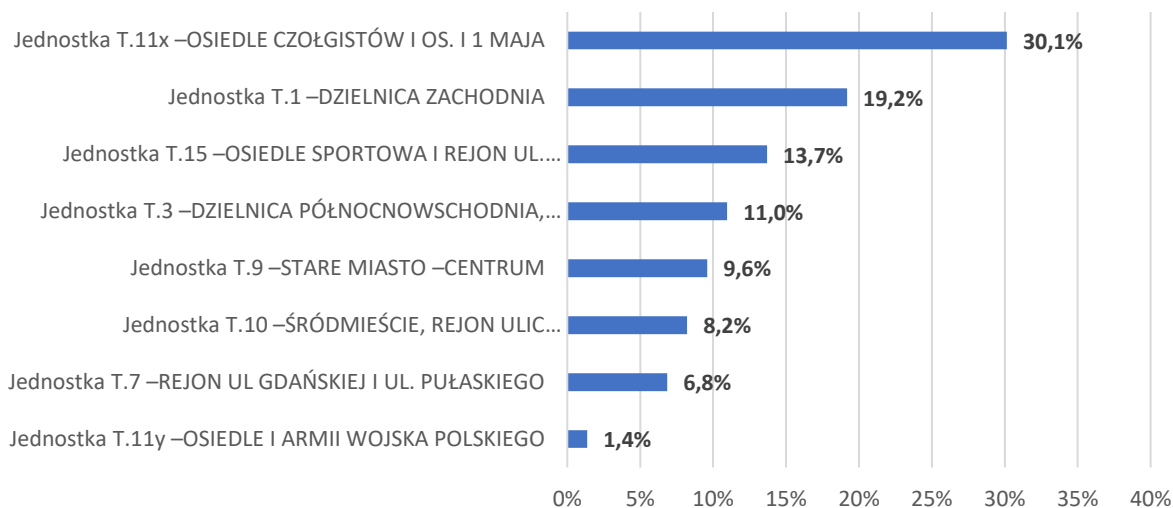
2.2.1. Badanie ankietowe z mieszkańcami Obszaru Rewitalizacji

Populację badaną stanowili mieszkańcy Obszaru Rewitalizacji Lęborka - T.z - NOWY ŚWIAT; rejon ulic: Kossaka, Stryjewskiego i Gdańskiej. W badaniu udział wzięło **61 osób**.

2.2.2. Badanie ankietowe z pozostałymi mieszkańcami miasta

Populację badaną stanowili mieszkańcy pozostałych obszarów miasta Lęborka. W badaniu udział wzięły **73 osoby**.

Wykres 1. Miejsce zamieszkania respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami pozostałych Lęborka [N=73]

2.3. Spotkania z komitetem rewitalizacji i pozostałymi interesariuszami

Populację badaną stanowili członkowie Komitetu Rewitalizacji, który obejmuje przedstawicieli różnych grup interesariuszy, w tym władze samorządowe, organizacje pozarządowe, lokalnych liderów oraz ekspertów z zakresu rewitalizacji i rozwoju miejskiego. Komitet ten pełni kluczową rolę w nadzorowaniu oraz opiniowaniu postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Łęborga.

Członkowie Komitetu Rewitalizacji wzięli udział w trzech spotkaniach, na których omówiono wyniki ewaluacji. Pierwsze spotkanie odbyło się dnia w dniu 07.11.2024 r., czyli zaraz po przeprowadzeniu wstępnych analiz i badań dotyczących realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W jego trakcie przedstawione zostały wyniki analizy oraz wstępne obserwacje z monitorowania postępów. Informacje, pozyskane od członków Komitetu Rewitalizacji, posłużyły do omówienia i zinterpretowania zmian w wartościach wskaźników na przestrzeni lat. Zostały one wykorzystane do przygotowania rozdziału 3.1. „Analiza wskaźnikowa” oraz 4. „Podsumowanie ewaluacji”.

Drugie spotkanie odbyło się 11.12.2024 r., zaś trzecie 17.12.2024 r., czyli po opracowaniu ostatecznych wniosków i zaleceń, wynikających z pełnej analizy danych oraz wcześniejszych dyskusji. Celem tych spotkań było omówienie rekomendacji i ustalenie ich ostatecznej treści. Pozyskane informacje zostały wykorzystane do przygotowania rozdziału 5. „Rekomendacje”.

Dodatkowo, w celu umożliwienia szerokiego udziału w procesie ewaluacji, udostępniony został formularz uwag i opinii dotyczący ewaluacji. Formularz ten był dostępny dla wszystkich zainteresowanych stron, co umożliwiło im zgłaszanie swoich spostrzeżeń, sugestii i uwag dotyczących zarówno realizacji programu, jak i jego oceny.

3. Ocena aktualności „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka”

3.1. Analiza wskaźnikowa

3.1.1. Analiza wartości wskaźników realizacji celów rewitalizacji

Poniższe zestawienie tabelaryczne zawiera wykaz wskaźników wraz z wartościami osiągniętymi dla: (i) okresu delimitacji – 2012, (ii) roku bazowego – 2015, (iii) ewaluacji śródkresowej – 2020, (iv) ewaluacji on-going – 2023, (v) zakładanej wartości docelowej – 2025.

Tabela 4. Wskaźniki realizacji celów rewitalizacji w latach 2012, 2015, 2020 na tle wartości docelowych (2025) w podziale na poszczególne jednostki urbanistyczne

Lp.	Rodzaj wskaźnika	Obszar	Wartość w roku				
			Delimitacji (2012)	Bazowym (2015)	Ewaluacji śródkresowej (2020)	Ewaluacji on-going (2023)	Docelowym (2025)
1	Liczba osób korzystających z pomocy MOPS w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (osoby)	Obszar rewitalizacji	119,8	141,46	96,47	141,19	72,65
		Obszar zdegradowany T.10	133,8	b.d.	55,45	60,37	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	111,9	b.d.	64,65	61,98	b.d.
		Pozostałe jednostki	72,87	b.d.	31,50	27,22	b.d.
		Lębork ogółem	97,05	b.d.	44,68	48,20	b.d.
2	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (osoby)	Obszar rewitalizacji	9,53	32,79	38,73	46,83	22,46
		Obszar zdegradowany T.10	b.d.	b.d.	27,51	30,30	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	b.d.	b.d.	42,64	43,18	b.d.
		Pozostałe jednostki	b.d.	b.d.	15,33	17,66	b.d.
		Lębork ogółem	b.d.	b.d.	21,56	23,13	b.d.
3	Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 mieszkańców (w sztukach)	Obszar rewitalizacji	19,37	5,71	0,46	0,00	4,28
		Obszar zdegradowany T.10	21,4	b.d.	0,86	4,73	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	12,3	b.d.	1,38	6,96	b.d.
		Pozostałe jednostki	18,25	b.d.	0,92	10,19	b.d.

Lp.	Rodzaj wskaźnika	Obszar	Wartość w roku				
			Delimitacji (2012)	Bazowym (2015)	Ewaluacji śródkresowej (2020)	Ewaluacji on-going (2023)	Docelowym (2025)
		Łęborg ogółem	18,81	b.d.	0,92	7,64	b.d.
4	Liczba mieszkańców obszaru (osoby)	Obszar rewitalizacji	5245	5245¹⁸	4312	4207	5 400
		Obszar zdegradowany T.10	4251	b.d.	4653	4224	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	1618	b.d.	1454	1436	b.d.
		Pozostałe jednostki	22159	b.d.	21651	20610	b.d.
		Łęborg ogółem	34548	b.d.	32701	31430	b.d.
5	Liczba zagospodarowanych terenów rekreacyjnych i sportowych (w sztukach)	Obszar rewitalizacji	2	2	5	19	15
		Obszar zdegradowany T.10	0	b.d.	0	10	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	0	b.d.	0	3	b.d.
		Pozostałe jednostki	0	b.d.	0	19	b.d.
		Łęborg ogółem	2	b.d.	5	40	b.d.
6	Liczba złożonych wniosków do budżetu obywatelskiego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (w sztukach)	Obszar rewitalizacji	b.d.	0,76	0,46	0	1,14
		Obszar zdegradowany T.10	b.d.	b.d.	0,21	0	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	b.d.	b.d.	0,69	0	b.d.
		Pozostałe jednostki	b.d.	b.d.	0,97	0	b.d.
		Łęborg ogółem	b.d.	b.d.	1,07	0,38	b.d.
7	Liczba przestępstw na 1 000 mieszkańców (w sztukach)	Obszar rewitalizacji	12,6	23,45	21,57	11,88	18,76
		Obszar zdegradowany T.10	13,5	b.d.	32,45	21,54	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	13,0	b.d.	19,94	6,96	b.d.
		Pozostałe jednostki	25,14	b.d.	11,08	33,24	b.d.
		Łęborg ogółem	16,4	b.d.	15,68	26,60	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Łęborga”, ewaluacji on-going oraz danych od instytucji miejskich miasta Łęborga

¹⁸ Stan na 31.12.2012 r.

Ocena zmian na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji

Poniżej sporządzono analizę wszystkich wskaźników wymienionych w powyższej tabeli:

1. Liczba osób korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

W bazowym roku 2015 liczba osób korzystających z pomocy MOPS w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła 141,46. W roku 2020 wartość ta znacząco spadła do 96,47, by w roku 2023 wrócić do stanu początkowego. Osiągnięta w 2023 r. wartość wskaźnika niemal dwukrotnie przekroczyła więc wartość docelową, co jest zjawiskiem negatywnym, ponieważ oznacza że z pomocy MOPS korzysta znacznie więcej osób niż zakładano.

Wzrost liczby osób korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zjawiskiem negatywnym. Może prowadzić do przeciążenia systemu, co skutkować będzie dłuższym czasem oczekiwania na usługi i ich niższą jakością. Dodatkowo, osoby korzystające z pomocy społecznej mogą uzależnić się od wsparcia, co utrudni im powrót do samodzielności. W rezultacie mogą wystąpić trudności w integracji społecznej oraz nasilenie problemów takich jak ubóstwo i bezrobocie. Wymagana jest analiza przyczyn niepożądanego wzrostu wartości wskaźnika oraz ewentualnych zmian w GPR, aby zintensyfikować działania na rzecz przeciwdziałania pauperyzacji mieszkańców.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2015 r.)	141,46
Wartość docelowa (2025 r.)	72,65
Wartość osiągnięta w 2020 r.	96,47
Wartość osiągnięta w 2023 r.	141,19
% osiągnięcia wartości docelowej	194,3%
Tendencja	Rosnąca

Źródło: opracowanie własne

2. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Analizując dane dotyczące długotrwałego bezrobocia w OR, można dostrzec tendencję wzrastającą. Pierwotnym założeniem GPR była redukcja zjawiska o około 31,5% w stosunku do wartości bazowej z 2015 r. - z 32,79 do 22,46 osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Już w roku 2020 wartość ta wzrosła do 38,73, a w roku 2023 aż do 46,83. Wartość wskaźnika osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców przewyższa więc zakładany cel o 108,5% (czyli ponad dwukrotnie).

Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych w obszarze rewitalizacji prowadzi do zwiększenia ubóstwa, co jednoznacznie wpływa na obniżenie standardu życia mieszkańców. Osoby te mogą tracić umiejętności zawodowe, co utrudnia im ponowne zatrudnienie. Długotrwale bezrobocie często wiąże się ze stygmatyzacją społeczną oraz problemami zdrowotnymi. Ponadto, zwiększa obciążenie budżetu lokalnego z powodu większego zapotrzebowania na wsparcie socjalne. W rezultacie może wpływać na hamowanie rozwoju gospodarczego regionu. Narastający problem wskazuje na potrzebę intensyfikacji działań, mających na celu poprawę sytuacji na rynku pracy w rewitalizowanym obszarze.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2015 r.)	32,79
Wartość docelowa (2025 r.)	22,46
Wartość osiągnięta w 2020 r.	38,73
Wartość osiągnięta w 2023 r.	46,83
% osiągnięcia wartości docelowej	208,5%
Tendencja	Rosnąca

Źródło: opracowanie własne

3. Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 mieszkańców

W GPR zakładano, że liczba przestępstw przeciwko rodzinie, będzie nieco spadać na przestrzeni lat. Okazało się, że spadek skali tego problemu był znacznie wyższy. W roku 2015 popełniano 5,71 takich przestępstw w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców. W roku 2020 zjawisko stało się marginalne, ponieważ liczba ta spadła do wartości 0,46. W 2023 r. na terenie OR Miasta Lęborka nie wykryto przestępstw przeciwko rodzinie, co oznacza że problem został całkowicie wyeliminowany.

Brak wykrytych przestępstw przeciwko rodzinie na terenie Miasta Lęborka w 2023 r. może świadczyć o skuteczności działań prewencyjnych realizowanych przez lokalne władze oraz instytucje odpowiedzialne za bezpieczeństwo i wsparcie społeczne. Odpowiednie programy edukacyjne, kampanie społeczne oraz działania wspierające rodziny mogły istotnie przyczynić się do zmniejszenia ryzyka wystąpienia takich sytuacji. Ponadto za zlikwidowaniem przestępczości wobec rodziny może stać wysoka świadomość mieszkańców w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz umiejętność radzenia sobie z trudnościami w sposób konstruktywny. Można także przypuszczać, że systemy monitorowania i wczesnego wykrywania problemów w rodzinach działają efektywnie, a osoby potrzebujące pomocy uzyskują ją na wczesnym etapie, zanim dojdzie do sytuacji wymagających interwencji prawnej. To wszystko razem świadczy o dobrym stanie lokalnego systemu wsparcia i bezpieczeństwa.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2015 r.)	5,71
Wartość docelowa (2025 r.)	4,28
Wartość osiągnięta w 2020 r.	0,46
Wartość osiągnięta w 2023 r.	0,00
% osiągnięcia wartości docelowej	0,00%
Tendencja	Malejąca

Źródło: opracowanie własne

4. Liczba mieszkańców obszaru

W GPR założono, że liczba mieszkańców OR będzie wzrastać z 5245 osób w roku 2015 do 5400 w roku 2025. Okazało się jednak, że liczba ludności wyraźnie spada. W roku 2020 na OR mieszkało już tylko 4312 osób, zaś w roku 2023 – 4207. Dzieje się tak pomimo dokonywanych inwestycji mieszkaniowych. W związku z powyższym, na dzień 31.12.2023 r. osiągnięto wartość docelową wskaźnika na poziomie 77,91%. W stosunku do wartości bazowej oraz śródkresowej, wartość on-going wskaźnika charakteryzuje się niepożądaną tendencją malejącą.

Tendencja malejąca wartości wskaźnika w stosunku do wartości bazowej oraz śródkresowej jest niepokojąca i pokazuje postępujący problem depopulacji. Przyczyną tej sytuacji może być migracja mieszkańców do innych regionów w poszukiwaniu lepszych warunków pracy, wyższego standardu życia lub dostępniejszych usług. Tendencja ta może wynikać również ze starzenia się populacji oraz niskiego poziomu dzietności, co negatywnie wpływa na dynamikę demograficzną. Zjawisko to wymaga dokładnej analizy oraz wprowadzenia działań wspierających zatrzymanie mieszkańców, takich jak rozwój lokalnej gospodarki, poprawa infrastruktury oraz tworzenie atrakcyjnych warunków do życia i pracy w Lęborku. W przeciwnym razie spadek liczby mieszkańców może w dłuższej perspektywie osłabić potencjał rozwojowy miasta.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2015 r.)	5245 ¹⁹
Wartość docelowa (2025 r.)	5400
Wartość osiągnięta w 2020 r.	4312
Wartość osiągnięta w 2023 r.	4207
% osiągnięcia wartości docelowej	77,9%
Tendencja	Malejąca

Źródło: opracowanie własne

¹⁹ Stan na 31.12.2012 r.

5. Liczba zagospodarowanych terenów rekreacyjnych i sportowych

W 2015 r. zagospodarowano jedynie dwa tereny rekreacyjne i sportowe. Do 2025 r. założono ambitny cel zagospodarowania 13 kolejnych terenów. W roku 2020 liczba zagospodarowanych terenów rekreacyjnych i sportowych wzrosła tylko do pięciu. Jednak w kolejnych latach zakończono wiele z trwających inwestycji oraz dokonano kolejnych, dzięki czemu na koniec 2023 wartość wskaźnika wyniosła 19. Oznacza to, że cel zakładany na rok 2025 został już przekroczony o 26,7%.

Osiągnięcie założonego celu w zakresie zagospodarowania terenów rekreacyjnych i sportowych świadczy o skuteczności działań podejmowanych przez władze lokalne w latach 2020-2023. Zwiększenie liczby takich obiektów z 5 w 2020 roku do 19 w 2023 roku wskazuje na dynamiczny rozwój infrastruktury rekreacyjnej, co pozytywnie wpływa na jakość życia mieszkańców. Realizacja tego wskaźnika podkreśla zaangażowanie w tworzenie przestrzeni sprzyjających aktywnemu wypoczynkowi, integracji społecznej oraz poprawie zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców. Można również wnioskować, że inwestycje te mogą przyciągać nowych mieszkańców i turystów, co dodatkowo wspiera rozwój społeczno-gospodarczy miasta. Dodatkowo osiągnięcie celu w zaplanowanym czasie może świadczyć o odpowiednim planowaniu i zarządzaniu środkami finansowymi przeznaczonymi na te cele, co buduje zaufanie do efektywności działań władz lokalnych.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2015 r.)	2
Wartość docelowa (2025 r.)	15
Wartość osiągnięta w 2020 r.	5
Wartość osiągnięta w 2023 r.	19
% osiągnięcia wartości docelowej	126,7%
Tendencja	Rosnąca

Źródło: opracowanie własne

6. Liczba złożonych wniosków do budżetu obywatelskiego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

W toku 2015 na OR złożono jedynie 0,76 wniosku do budżetu obywatelskiego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Zakładano, że liczba ta będzie wzrastać i osiągnie wartość 1,14 w roku 2025. Aktywność mieszkańców zaczęła jednak spadać. W roku 2020 wskaźnik wyniósł jedynie 0,46 wniosku na 1000 mieszkańców. Z kolei w 2023 r. na terenie OR Miasta Lęborka żaden z mieszkańców nie złożył wniosku w ramach budżetu obywatelskiego. W związku z powyższym na dzień 31.12.2023 r. w ogóle nie osiągnięto wartości docelowej wskaźnika.

Pomimo spadku wartości wskaźnika, w dalszym ciągu istnieje realna szansa jego osiągnięcia w roku 2025. Aby osiągnąć zakładaną wartość przy obecnej liczbie mieszkańców OR, wystarczy że mieszkańcy złożą pięć wniosków. Aby to osiągnąć konieczne jest przeprowadzenie działań promocyjno-informacyjnych, ukazujących korzyści ze składania wniosków oraz realność szans na wprowadzenie zmian w swoim otoczeniu. Przydatne będzie przykładowo promowanie dotychczasowych efektów budżetu obywatelskiego poprzez pokazywanie, że projekty faktycznie udało się zrealizować oraz jakie zmiany wprowadziły one dla mieszkańców miasta. Warto byłoby również przygotować wsparcie w zakresie procesu składania wniosków – przykładowo w formie prezentacji, szkoleń lub materiałów edukacyjnych.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2015 r.)	0,76
Wartość docelowa (2025 r.)	1,14
Wartość osiągnięta w 2020 r.	0,46
Wartość osiągnięta w 2023 r.	0,00
% osiągnięcia wartości docelowej	0,00%
Tendencja	Malejąca

Źródło: opracowanie własne

7. Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców

Wartość wskaźnika nieznacznie spadła pomiędzy rokiem 2015, kiedy to wynosiła 23,45, a 2020, kiedy to wynosiła 21,57. Kolejne trzy lata przyniosły bardziej spektakularny spadek. W 2023 r. na terenie OR Miasta Lęborka wykryto jedynie 50 przestępstw, co oznacza 11,88 przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wartość wskaźnika spadła więc znacząco poniżej poziomu zakładanego dla roku 2015, który wynosił 18,76. Cel w zakresie zmniejszenia liczby przestępstw, popełnianych na terenie OR, został więc osiągnięty.

Osiągnięcie zamierzonego celu w zakresie zmniejszenia liczby przestępstw na terenie OR Miasta Lęborka w 2023 roku, przy wykryciu jedynie 50 takich przypadków, wskazuje na skuteczność działań prewencyjnych i operacyjnych podejmowanych przez organy ścigania oraz władze lokalne. Znaczny spadek przestępczości może umożliwić lepsze wykorzystanie przestrzeni publicznej, co sprzyjać będzie rozwojowi inicjatyw społecznych i rekreacyjnych, wzmacniając ogólną jakość życia mieszkańców. Wynik ten prowadzi również do poprawy poziomu bezpieczeństwa, co ma bezpośredni wpływ na komfort życia mieszkańców.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2015 r.)	23,45
Wartość docelowa (2025 r.)	18,76
Wartość osiągnięta w 2020 r.	21,57
Wartość osiągnięta w 2023 r.	11,88
% osiągnięcia wartości docelowej	63,3%
Tendencja	Malejąca

Źródło: opracowanie własne

3.1.2. Analiza wskaźników stanowiących podstawę delimitacji

W ramach analizy ewaluacyjnej, oprócz wskaźników realizacji celów rewitalizacji, uwzględniono również wskaźniki wykorzystane podczas procesu delimitacji. Analiza tych wskaźników pozwoliła na pełniejsze zrozumienie zmian zachodzących w OR, w kontekście zarówno aktualnych wyników realizacji celów rewitalizacyjnych, jak i pierwotnych założeń delimitacyjnych. Kompleksowy przegląd pozwolił na dokładną ocenę efektywności podjętych działań oraz ich zgodności z planem rewitalizacji.

Poniższa tabela zawiera zestawienie wskaźników, wraz z ich wartościami dla:

(i) okresu delimitacji – 2012, (ii) ewaluacji śródkresowej – 2020, (iii) ewaluacji on-going – 2023, (iv) zakładanej wartości docelowej – 2025.

Tabela 5. Wskaźniki delimitacyjne w latach 2012, 2015, 2020 na tle wartości docelowych (2025) w podziale na poszczególne jednostki urbanistyczne

Lp.	Rodzaj wskaźnika	Obszar	Wartość w roku			
			Delimitacji (2012)	Ewaluacji śródkresowej (2020)	Ewaluacji on-going (2023)	Docelowym (2025)
1	Wynik egzaminów państwowych w szkołach podstawowych w odniesieniu do średniej w mieście (pkt.)	Obszar rewitalizacji	20,9	33	b.d.	b.d.
		Obszar zdegradowany T.10	22	54	b.d.	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	19		b.d.	b.d.
		Pozostałe jednostki	22,8		b.d.	b.d.
		Lębork ogółem	22	44,5	53,25	b.d.
2	Czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców (szt.)	Obszar rewitalizacji	4,72	1,62	0,00	b.d.
		Obszar zdegradowany T.10	3,92	3,87	2,37	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	2,47	1,38	0,70	b.d.
		Pozostałe jednostki	3,24	1,74	0,05	b.d.
		Lębork ogółem	3,53	1,76	0,38	b.d.
3	Liczba niebieskich kart na 1000 mieszkańców (szt.)	Obszar rewitalizacji	3,6	3,48	2,85	b.d.
		Obszar zdegradowany T.10	4,12	3,22	2,13	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	6,8	5,50	0,70	b.d.
		Pozostałe jednostki	2,4	2,34	2,28	b.d.
		Lębork ogółem	2,92	2,76	2,26	b.d.
4	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%)	Obszar rewitalizacji	16,23	20,05	b.d.	b.d.
		Obszar zdegradowany T.10	17,1	21,12	b.d.	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	17,31	21,38	b.d.	b.d.
		Pozostałe jednostki	17,61	21,75	b.d.	b.d.
		Lębork ogółem	17,98	22,21	24,31	b.d.
5	Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)	Obszar rewitalizacji	29,07	70,06	36,50	b.d.
		Obszar zdegradowany T.10	26,2	59,38	32,96	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	29,7	38,71	40,26	b.d.
		Pozostałe jednostki	23,07	40,06	37,06	b.d.
		Lębork ogółem	25,4	50,50	28,69	b.d.

Lp.	Rodzaj wskaźnika	Obszar	Wartość w roku			
			Delimitacji (2012)	Ewaluacji śródkresowej (2020)	Ewaluacji on-going (2023)	Docelowym (2025)
6	Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca (zł)	Obszar rewitalizacji	308,8	182,19	217,37	b.d.
		Obszar zdegradowany T.10	365,1	285,65	445,20	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	257,9	222,79	100,46	b.d.
		Pozostałe jednostki	1 561,61	1525,81	714,19	b.d.
		Lębork ogółem	435,2	567,31	786,14	b.d.
7	Poziom dochodów ludności określany poprzez wielkość podatku dochodowego od osób fizycznych w odniesieniu do średniej miasta (zł)	Obszar rewitalizacji	640	1 403	2179,13	b.d.
		Obszar zdegradowany T.10	788	1 669	2478,70	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	704	1 654	2221,53	b.d.
		Pozostałe jednostki	1 152,9	2 767	3595,66	b.d.
		Lębork ogółem	1351	2 385	3252,40	b.d.
8	Wielkość zaległości czynszowych na 100 mieszkańców (zł)	Obszar rewitalizacji	7 555,45	6 085,33	13 346,71	b.d.
		Obszar zdegradowany T.10	9 776,12	2 556,00	8010,54	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	9 549,87	3 562,85	8758,57	b.d.
		Pozostałe jednostki	3 081,67	1 750,95	b.d.	b.d.
		Lębork ogółem	7 962,98	2 483,82	3 263,23	b.d.
9	Udział procentowy budynków komunalnych generujących niskie emisje (%)	Obszar rewitalizacji	66	77	77	b.d.
		Obszar zdegradowany T.10	53	94	88	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	76	100	100	b.d.
		Pozostałe jednostki	46,7	81	79	b.d.
		Lębork ogółem	62	84	82	b.d.
10	Udział procentowy budynków wymagających remontu (%)	Obszar rewitalizacji	61	3	3	b.d.
		Obszar zdegradowany T.10	53	94	88	b.d.
		Obszar zdegradowany T.13	78	100	100	b.d.
		Pozostałe jednostki	31	31	29	b.d.
		Lębork ogółem	37	37	35	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka”, ewaluacji on-going oraz danych od instytucji miejskich miasta Lęborka

1. Wynik egzaminów państwowych w szkołach podstawowych w odniesieniu do średniej w mieście

W związku z tym, że w 2023 r. niemożliwe było pozyskanie wyników egzaminów państwowych w szkołach podstawowych w podziale na punkty adresowe, a jedynie w podziale na podmioty szkolne – analiza wskaźnika dla OR obejmuje jedynie lata 2012 i 2020. W przedmiotowym okresie wynik egzaminów państwowych, w szkołach podstawowych w odniesieniu do średniej w mieście, znacząco wzrósł – z 20,9 w roku 2012 do 33 w roku 2020.

Wyniki egzaminów państwowych w szkołach podstawowych w mieście pokazują znaczący postęp w latach 2012-2020. Lepszy wynik uzyskany w roku 2020, pomimo trwających wtedy obostrzeń pandemicznych, może świadczyć o rosnącej jakości nauczania oraz większym zaangażowaniu uczniów i nauczycieli.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2012 r.)	20,9
Wartość docelowa (2025 r.)	Brak określonej wartości docelowej
Wartość osiągnięta w 2020 r.	33
Wartość osiągnięta w 2023 r.	b.d.
% osiągnięcia wartości docelowej	n.d.
Tendencja	Rosnąca

Źródło: opracowanie własne

2. Czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców

W roku 2012 na OR odnotowano 4,72 czynów karalnych nieletnich w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W roku 2020 liczba ta znacząco spadła do wartości 1,62. Z kolei w roku 2023 r. na terenie OR nie odnotowano żadnych czynów karalnych, popełnionych przez osoby nieletnie. Oznacza to, że problem został całkowicie wyeliminowany.

Wskaźnik charakteryzuje się pożądaną tendencją malejącą. Należy kontynuować prowadzenie działań prewencyjnych, aby utrzymać taki stan rzeczy. Pozytywne zmiany w zachowaniu nieletnich mogą sprzyjać budowaniu zdrowych relacji w społeczności, co w dłuższej perspektywie będzie prowadzić do funkcjonowania bardziej zharmonizowanego i odpowiedzialnego społeczeństwa.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2012 r.)	4,72
Wartość docelowa (2025 r.)	Brak określonej wartości docelowej
Wartość osiągnięta w 2020 r.	1,62
Wartość osiągnięta w 2023 r.	0,00
% osiągnięcia wartości docelowej	n.d.
Tendencja	Malejąca

Źródło: opracowanie własne

3. Liczba niebieskich kart na 1000 mieszkańców

W bazowym roku 2012 wydano 3,6 niebieskich kart w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W roku 2020 liczba ta nieznacznie spadła do 3,48. Jednak w 2023 r. na terenie OR wydano już tylko 12 niebieskich kart, co oznacza że było ich jedynie 2,85 na 1000 mieszkańców. Wskaźnik wykazuje więc pożądaną tendencję malejącą.

Rewitalizacja obszarów miejskich może prowadzić do mniejszej liczby wydawanych niebieskich kart, ponieważ poprawia warunki życia i bezpieczeństwo w społeczności. Lepsza infrastruktura oraz dostęp do usług wsparcia zwiększają świadomość na temat przemocy w rodzinie, co może skutkować wcześniejszymi interwencjami. Wydanie jedynie 12 niebieskich kart na terenie Miasta Lęborka w 2023 roku oraz pożądana tendencja malejąca tego wskaźnika w stosunku do wartości bazowej i śródkresowej świadczą o pozytywnych zmianach w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Może to oznaczać, że podjęte działania profilaktyczne, edukacyjne oraz wsparcie oferowane rodzinom są skuteczne w ograniczaniu przypadków przemocy i konfliktów w rodzinach. Zmniejszenie liczby wydawanych niebieskich kart może także świadczyć o wzroście świadomości społecznej w zakresie prawidłowych relacji rodzinnych oraz dostępnych form pomocy, co pozwala na wcześniejsze rozwiązywanie problemów zanim dojdzie do eskalacji przemocy. Może to również wskazywać na skuteczną współpracę między instytucjami zajmującymi się bezpieczeństwem rodzin, takimi jak policja, ośrodki pomocy społecznej, czy organizacje pozarządowe. Tendencja ta przyczynia się do budowania bardziej stabilnego i bezpiecznego środowiska życia dla mieszkańców, a także wzmacnia społeczny wizerunek miasta jako miejsca sprzyjającego rodzinom. Ważne jest jednak dalsze monitorowanie tego wskaźnika, aby upewnić się, że

spadek liczby niebieskich kart wynika z rzeczywistej poprawy sytuacji, a nie z niedostatecznego zgłaszania przypadków przemocy.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2012 r.)	3,6
Wartość docelowa (2025 r.)	Brak określonej wartości docelowej
Wartość osiągnięta w 2020 r.	3,48
Wartość osiągnięta w 2023 r.	2,85
% osiągnięcia wartości docelowej	n.d.
Tendencja	Malejąca

Źródło: opracowanie własne

4. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności

W związku z tym, że w 2023 r. niemożliwe było pozyskanie danych dotyczących liczby osób w wieku poprodukcyjnym, zamieszkującej OR Miasta Lębork, porównane zostały dane z roku 2012 i 2020. Wartość wskaźnika wzrosła wtedy z 16,23 do 20,05. Świadczy to o zmianach demograficznych charakterystycznych dla starzejącego się społeczeństwa.

Wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wskazuje na starzenie się społeczeństwa. Zjawisko to będzie generować wyzwania dla systemów emerytalnych, opieki zdrowotnej oraz rynku pracy, a także wymagać dostosowań w polityce społecznej, aby zaspokoić rosnące potrzeby seniorów. W ramach GPR należy więc zintensyfikować działania i usług skierowane do tej grupy wiekowej.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2012 r.)	16,23
Wartość docelowa (2025 r.)	Brak określonej wartości docelowej
Wartość osiągnięta w 2020 r.	20,05
Wartość osiągnięta w 2023 r.	b.d.
% osiągnięcia wartości docelowej	n.d.
Tendencja	Rosnąca

Źródło: opracowanie własne

5. Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych

Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych bardzo znacząco wzrósł z 29,07 w roku 2012 do 70,06 w roku 2020. Kolejne lata przyniosły jednak odwrócenie tego negatywnego trendu. W 2023 roku na terenie OR Miasta Łęborga zidentyfikowano 263 osoby bezrobotne. Spośród nich 96 posiadało wykształcenie gimnazjalne lub niższe, co oznacza że ich odsetek wyniósł 36,50. Wskaźnik ten wzrósł więc w stosunku do wartości bazowej o 25,6%. W ostatnich latach zanotowano jednak spadek, co daje nadzieję, że dalszą poprawę sytuacji w tym zakresie.

Obserwowany po roku 2020 spadek odsetka osób bezrobotnych, z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych, może być spowodowane poprawą poziomu wykształcenia społeczeństwa oraz wprowadzeniem skutecznych programów wsparcia skierowanych do osób z niższym wykształceniem. W konsekwencji prowadzi to do zwiększenia liczby osób podejmujących dalszą edukację, taką jak udział w kursach zawodowych.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2012 r.)	29,07
Wartość docelowa (2025 r.)	Brak określonej wartości docelowej
Wartość osiągnięta w 2020 r.	70,06
Wartość osiągnięta w 2023 r.	36,50
% osiągnięcia wartości docelowej	n.d.
Tendencja	Rosnąca

Źródło: opracowanie własne

6. Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości bardzo znacząco spadła z 308,8 zł w roku 2012 do 182,19 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Kolejne lata przyniosły jednak odwrócenie tego negatywnego trendu. W 2023 r. wysokość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości, zlokalizowanych na terenie OR, wynosiła 914 496 zł. Oznacza to wzrost średniego przychodu do 217,37 zł na

mieszkańca. Mimo, że jest to wciąż wartość niższa niż w roku 2012, to samo odwrócenie tendencji spadkowej, które nastąpiło po roku 2020, należy uznać za zjawisko pozytywne.

Wzrost wskaźnika dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości po roku 2020 oznacza, że wartość nieruchomości w gminie wzrasta, co może być efektem rozwoju gospodarczego, atrakcyjności lokalizacji lub poprawy infrastruktury. Z drugiej strony, tendencja wzrostowa wskaźnika może być również wynikiem wzrostu stawek podatkowych.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2012 r.)	308,8
Wartość docelowa (2025 r.)	Brak określonej wartości docelowej
Wartość osiągnięta w 2020 r.	182,19
Wartość osiągnięta w 2023 r.	217,37
% osiągnięcia wartości docelowej	n.d.
Tendencja	Malejąca

Źródło: opracowanie własne

7. Poziom dochodów ludności określany poprzez wielkość podatku dochodowego od osób fizycznych w odniesieniu do średniej miasta

W 2023 r. na terenie OR Miasta Lęborka poziom dochodów ludności określany poprzez wielkość podatku dochodowego od osób fizycznych w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosił 2179 zł. Wartość wskaźnika charakteryzuje się więc tendencją rosnącą w stosunku zarówno do wartości bazowej z 2012 r. (która wynosiła 640 zł), jak i śródkresowej ustalonej w 2020 roku (która wynosiła 1403 zł).

Wzrost wskaźnika poziomu dochodów ludności, określanego przez wielkość podatku dochodowego od osób fizycznych w odniesieniu do średniej w mieście, jest zazwyczaj zjawiskiem pozytywnym. Dzieje się tak, ponieważ można interpretować go jako dowód na poprawę standardu życia mieszkańców, co powoduje zwiększenie wpływów do budżetu gminy, co z kolei pozwala na inwestycje w infrastrukturę i usługi publiczne oraz sprzyja rozwojowi lokalnej gospodarki, przyciągając nowe inwestycje i tworząc dodatkowe miejsca pracy. Jednakże, warto również zwrócić uwagę na

potencjalne negatywne aspekty, takie jak rosnące nierówności dochodowe i wzrost kosztów życia, które mogą być konsekwencją tego procesu.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2012 r.)	640
Wartość docelowa (2025 r.)	Brak określonej wartości docelowej
Wartość osiągnięta w 2019²⁰ r.	1403
Wartość osiągnięta w 2023 r.	2179,13
% osiągnięcia wartości docelowej	n.d.
Tendencja	Rosnąca

Źródło: opracowanie własne

8. Wielkość zaległości czynszowych na 100 mieszkańców

Wielkość zaległości czynszowych (związanych z zaległościami czynszowymi) na OR w przeliczeniu na 100 mieszkańców nieco spadła z 7555,45 zł w roku 2012 do 6085,33 zł w roku 2020. Z kolei w roku 2023 zadłużenie bieżące mieszkańców OR wynosiło 561 496,16 zł. Oznacza to wartość 13 346,71 zł w przeliczeniu na 100 mieszkańców. W ostatnich latach wartość wskaźnika wykazuje więc silną tendencję rosnącą. Porównując dane z Obszaru Rewitalizacji z wynikami dla całego Lęborka, widać, że zaległości w OR są wyższe niż średnia dla miasta, a różnica ta zwiększyła się w latach 2020-2023. W 2012 roku zaległości w OR były tylko nieznacznie niższe niż w całym Lęborku, jednak w 2023 roku ta różnica wynosi około 10 000 zł na 100 mieszkańców.

Spadek zaległości czynszowych z lat 2012-2020 może sugerować poprawę sytuacji finansowej mieszkańców oraz realizację skutecznych działań w zakresie windykacji zadłużenia lub udzielania pomocy dla osób zadłużonych. Jednakże po 2020 roku nastąpił znaczący - ponad dwukrotny - wzrost zaległości czynszowych. Również w Lęborku ogółem zaległości wzrosły, ale nie tak spektakularnie - o około 800 zł w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wzrost na OR może być efektem pogorszenia sytuacji ekonomicznej mieszkańców, trudności w opłacaniu czynszów, a także wskazywać na potencjalne skutki kryzysów ekonomicznych, takich jak inflacja czy

²⁰ Na etapie przygotowania ewaluacji US w Lęborku nie posiadał danych za 2020 r. (ze względu na termin składania deklaracji podatkowych).

pandemia COVID-19. Wysoki wzrost zaległości może także sugerować, że mieszkańcy terenów rewitalizowanych, którzy często borykają się z większymi problemami materialnymi, mają trudności w regularnym regulowaniu zobowiązań. Może to wskazywać na większe, niż w pozostałych częściach miasta, problemy z zadłużeniem w obszarze rewitalizacyjnym, które wymagają podjęcia specjalnych działań wsparcia finansowego i społecznego.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2012 r.)	7 555,45
Wartość docelowa (2025 r.)	Brak określonej wartości docelowej
Wartość osiągnięta w 2020 r.	6 085,33
Wartość osiągnięta w 2023 r.	13 346,71
% osiągnięcia wartości docelowej	n.d.
Tendencja	Rosnąca

Źródło: opracowanie własne

9. Udział procentowy budynków komunalnych generujących niskie emisje

W roku 2012 na OR Miasta Lęborka 66% budynków komunalnych generowało niskie emisje. Odsetek ten wzrósł do 77% w roku 2020 i utrzymał się w roku 2023.

W ostatnich latach wystąpiło więc pewne zahamowanie w zakresie termomodernizacji budynków. Tendencja ta jednak na pewno się odwróci. Liczne nowe inwestycje miejskie, spowodują w najbliższych latach wzrost odsetka budynków komunalnych generujących niskie emisje.

Aby zwiększyć wartość wskaźnika, można podjąć działania takie jak: (i) zwiększenie finansowania poprzez wprowadzenie programów wsparcia finansowego dla modernizacji istniejących budynków oraz budowy nowych, niskoemisyjnych obiektów, (ii) przeprowadzenie kampanii edukacyjnych zwiększających świadomość korzyści płynących z niskiej emisji wśród decydentów i społeczności lokalnych. Aspektem pozytywnie wpływającym na wzrost wskaźnika mogłoby również być uproszczenie procedur administracyjnych, skutkujące ułatwieniem uzyskiwania zezwoleń na budowę i modernizację niskoemisyjnych obiektów.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2012 r.)	66
Wartość docelowa (2025 r.)	Brak określonej wartości docelowej
Wartość osiągnięta w 2020 r.	77
Wartość osiągnięta w 2023 r.	77
% osiągnięcia wartości docelowej	n.d.
Tendencja	Rosnąca

Źródło: opracowanie własne.

10. Udział procentowy budynków wymagających remontu

W 2012 roku aż 61% budynków na OR wymagało remontu. W roku 2020 i 2023 odsetek ten spadł do jedynie 3%. Oznacza to, że problem złego stanu budynków został niemal całkowicie wyeliminowany.

Aby utrzymać pozytywną wartość wskaźnika warto dokonywać regularnych audytów technicznych, które pozwolą na ocenę stanu budynków i identyfikację potrzeb remontowych, a w razie potrzeby planować działania naprawcze. Zwiększenie finansowania, poprzez wprowadzenie programów dotacyjnych oraz preferencyjnych kredytów na remonty, może ułatwić właścicielom i zarządom budynków realizację niezbędnych prac.

Podobszar	Obszar rewitalizacji
Wartość bazowa (2012 r.)	61
Wartość docelowa (2025 r.)	Brak określonej wartości docelowej
Wartość osiągnięta w 2020 r.	3
Wartość osiągnięta w 2023 r.	3
% osiągnięcia wartości docelowej	n.d.
Tendencja	Malejąca

Źródło: opracowanie własne

3.1.3. Analiza poziomu realizacji przedsięwzięć wpisanych na listę projektów podstawowych GPR

Analiza realizacji przedsięwzięć zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Lęborka została oparta na weryfikacji kart dostarczonych przez wnioskodawców projektów uwzględnionych w Programie. Na podstawie otrzymanych informacji poddano ocenie, w jakim stopniu w ramach poszczególnych przedsięwzięć, osiągnięto założone cele. Taki sposób monitorowania umożliwił uzyskanie porównywalnych wyników poprzez analizę konkretnych osiągnięć oraz długoterminowych efektów.

Poniższa tabela przedstawia projekty podstawowe zapisane w GPR, z przyporządkowanymi wskaźnikami oraz stanem realizacji na dzień zakończenia I ewaluacji „on-going”, tj. 31.12.2023 r. Dodatkowo uwzględniono i opisano stopień realizacji czterech przedsięwzięć dopuszczalnych.

Tabela 6. Projekty podstawowe wpisane do GPR oraz przedsięwzięcia dopuszczalne wraz z przyporządkowanymi wskaźnikami

Tytuł projektu	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartości osiągnięte na koniec 2020 r.	Wartości osiągnięte na koniec grudnia 2023 r.	Podmiot realizujący	Stan realizacji
Adaptacja bazy ZKM na Klub Osiedlowy BAZA wraz z zagospodarowaniem otoczenia	Zaadaptowana powierzchnia użytkowa obiektu (m ²)	0	524	b.d.	524	Gmina Miasto Lębork	Projekt zakończono 19.08.2020 r. Z powodu przebudowy m.in. ścianek działowych powierzchnia użytkowa zmniejszyła się do 505,7 m ² , ale powierzchnia zaadaptowana wyniosła 524 m ² .
	Nowy obiekt świadczenia usług społecznych (szt.)	0	1	1	1		
Usługi społeczne w Klubie Osiedlowym BAZA oraz Usługi społeczne w Placówce Wsparcia Dziennego	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonej i w interesie ogólnym w Programie (osoby)	0	165	131	223	Gmina Miasto Lębork oraz NGO wyłoniony w drodze konkursu, MOPS w imieniu Gminy Miasto Lębork	Rzeczywisty termin zakończenia projektu: listopad 2019 – grudzień 2022 r. Wskaźnik osiągnięto na wyższym poziomie, niż planowano. Oznacza to, że do grupy docelowej skierowane zostało większe wsparcie niż zakładano. przekroczono wartość docelową.
	Liczba wspartych w Programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu, wartość docelowa (szt.)	0	39	0 ²¹	55		

²¹ Wartość wskaźnika zostanie zmierzona po zakończeniu projektu.

Tytuł projektu	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartości osiągnięte na koniec 2020 r.	Wartości osiągnięte na koniec grudnia 2023 r.	Podmiot realizujący	Stan realizacji
Budowa podwórka integracyjno-kulturalnego „Zakątek Kultury” z modernizacją dojazdu i zagospodarowaniem otoczenia	Powierzchnia terenu objęta rewaloryzacją (m ²)	0	1 370	b.d.	3 512,50	Gmina Miasto Lębork	Realizacja projektu zakończona w 2019 r. Zrealizowano założone wskaźniki. Zrealizowana wartość wskaźnika: powierzchnia terenu objęta rewaloryzacją przekroczyła wartość docelową o 2 142,50 m ² .
	Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	0	1	1	1		
Podwórko integracyjno-wspomnieniowe przy ul. Stryjewskiego 52	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją (m ²)	0	1500	0	3 500	Gmina Miasto Lębork	Teren budowy przekazano w dniu 12.07.2021 r. a odbioru dokonano w dniu 18.10.2021 r. Zrealizowano założone wskaźniki. Zrealizowana wartość wskaźnika: Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją przekroczyła wartość docelową o 2000 m ² .
	Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	0	1	0	1		
Zagospodarowanie terenu na cele zajęć sprawnościowo-edukacyjnych przy stacji Nowy Świat z zagospodarowaniem otoczenia	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją (m ²)	0	1590	b.d.	1 590	Gmina Miasto Lębork	Realizację projektu zakończono 05-09.2020 r. W całości zrealizowano założone cele.
	Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	0	1	1	1		

Tytuł projektu	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartości osiągnięte na koniec 2020 r.	Wartości osiągnięte na koniec grudnia 2023 r.	Podmiot realizujący	Stan realizacji
Zagospodarowanie i utrzymanie uzupełniających podwórek integracyjnych (cross financing)	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją (m ²)	0	6 780	b.d.	15 585	Gmina Miasto Lębork	Realizację projektu zakończono w 2021 r. Zrealizowano założone wskaźniki. Zrealizowana wartość wskaźnika: powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją przekroczyła wartość docelową o 8805 m ² .
	Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	0	7	b.d.	7		
Festiwal uliczny	Liczba osób z obszaru rewitalizacji prezentujących się w ramach festiwalu (osoba)	0	30	0	b.d.	Gmina Miasto Lębork	Planowany termin realizacji projektu: 2020-2025. Rzeczywisty termin realizacji projektu: 2021-2025. Festiwal w 2020 r. nie został zrealizowany z uwagi na ogłoszony w kraju stan epidemiologiczny. Wartość wskaźnika może zostać osiągnięta, gdyż w 2025 r. planowane jest zorganizowanie dwóch festiwali. W karcie nie podano danych dot. wskaźnika: liczba osób z obszaru rewitalizacji prezentujących się w ramach festiwalu.
	Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych (szt.)	0	6	0	3		

Tytuł projektu	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartości osiągnięte na koniec 2020 r.	Wartości osiągnięte na koniec grudnia 2023 r.	Podmiot realizujący	Stan realizacji
Budowa drogi rowerowej z przebudową układu komunikacyjnego od ul. Nadmorskiej (d. Buczka) do alei Wolności	Długość nowych ścieżek rowerowych z przebudową dróg gminnych (m)	0	620	0	450	Gmina Miasto Lębork	Rzeczywisty termin realizacji projektu: 2021-2022 r. Rozbieżności między wartością docelową określoną na: 620 m, a wynikającą z dokumentacji długością odcinka przebudowywanej drogi wynika z faktu że na odcinku ok. 82 m w ramach zadania „Stworzenie terenu rekreacyjnego na Placu Piastowskim” została wybudowana ścieżka rowerowa/ rolkowisko.
	Długość udostępnionych dróg zapewniających zrównoważoną mobilność (m)	0	620	0	450		
Teren rekreacyjny na Placu Kopernika	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacji (m ²)	0	1 300	b.d.	3 600	Gmina Miasto Lębork	Rzeczywisty termin realizacji projektu: do 10.2021 r. Zrealizowano założone wskaźniki. Zrealizowana wartość wskaźnika: powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją przekroczyła wartość docelową o 2300 m ² .
	Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	0	1	b.d.	1		

Tytuł projektu	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartości osiągnięte na koniec 2020 r.	Wartości osiągnięte na koniec grudnia 2023 r.	Podmiot realizujący	Stan realizacji
Teren rekreacyjny przy ul. Malczewskiego	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacji (m ²)	0	8 400	b.d.	8 492,57	Gmina Miasto Lębork	Rzeczywisty termin realizacji projektu: 2018-2019 r. Wartość docelowa wskaźników została osiągnięta.
	Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	0	1	1	1		
Teren rekreacyjny na Placu Piastowskim	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacji (m ²)	0	1 025	b.d.	4 600	Gmina Miasto Lębork	Rzeczywisty termin realizacji projektu: 12.2018 r. - 05.2019 r. Zrealizowano założone wskaźniki. Zrealizowana wartość wskaźnika: powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją przekroczyła wartość docelową o 3575 m ² .
	Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	0	1	b.d.	1		
Teren rekreacyjny przy ul. Kazimierza Wielkiego	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacji (m ²)	0	5 200	b.d.	5 200	Gmina Miasto Lębork	Rzeczywisty termin realizacji projektu: 03.2019 r. – 09.2019 r. W całości zrealizowano założone cele.
	Liczba rekultywowanych przestrzeni publicznych (szt.)	0	1	1	1		
Budowa monitoringu w obszarze rewitalizacji	Liczba nowych punktów monitoringu miejskiego (szt.)	0	6	b.d.	6	Gmina Miasto Lębork	Rzeczywisty termin realizacji projektu: 02-12.2020 r. W całości zrealizowano założone cele.
	Powierzchnia terenów publicznych z potencjalnym	0	ok.18 000	b.d.	ok. 18 0000		

Tytuł projektu	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartości osiągnięte na koniec 2020 r.	Wartości osiągnięte na koniec grudnia 2023 r.	Podmiot realizujący	Stan realizacji
	zagrożeniem objętych monitoringiem wizyjnym (m ²)						
Remont elementów wspólnych 28 budynków komunalnych/ socjalnych, zagospodarowanie ich bezpośredniego otoczenia	Liczba budynków wielorodzinnych poddanych remontowi	0	28	b.d.	28	Wspólnoty Mieszkaniowe	Rzeczywisty termin realizacji projektu: 2018 r.-2020 r. Wskaźnik: liczba budynków wielorodzinnych poddanych remontów, osiągnął wartość docelową. Wartość wskaźnika: liczba osób zamieszkujących budynki poddane renowacji przekroczyła wartość docelową o 102 osoby.
	Liczba osób zamieszkujących budynki poddane renowacji (osoby)	0	539	b.d.	641		
Remont ul. Malczewskiego i Krótkiej z łącznikiem do ul. Stryjewskiego	Zmodernizowana ulica sprzyjająca bezpiecznemu poruszaniu się różnych użytkowników (szt.)	0	1	b.d.	1	Gmina Miasto Lębork	Rzeczywisty termin realizacji projektu: 2020 r.- 2021 r. Wskaźnik: zmodernizowana ulica sprzyjająca bezpiecznemu poruszaniu się różnych użytkowników, osiągnął wartość docelową. Wartość wskaźnika: długość udostępnionych dróg gminnych zapewniających zrównoważoną mobilność (m)
	Długość udostępnionych dróg gminnych zapewniających zrównoważoną mobilność (m)	0	370	b.d.	451		

Tytuł projektu	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartości osiągnięte na koniec 2020 r.	Wartości osiągnięte na koniec grudnia 2023 r.	Podmiot realizujący	Stan realizacji
Budowa łącznika ul. Łokietka i ul. Kellera	Zmodernizowana ulica sprzyjająca bezpiecznemu poruszaniu się różnych użytkowników (szt.)	0	1	b.d.	1	Gmina Miasto Lębork	Rzeczywisty termin realizacji projektu: 2020 r.- 2021 r. W całości zrealizowano założone cele.
	Długość udostępnionych dróg gminnych zapewniających zrównoważoną mobilność (m)	0	40	b.d.	40		
Przebudowa ulicy Kazimierza Wielkiego	Zmodernizowana ulica sprzyjająca bezpiecznemu poruszaniu się różnych użytkowników (szt.)	0	1	b.d.	1	Gmina Miasto Lębork	Rzeczywisty termin realizacji Projektu: teren budowy przekazano w dniu 26.01.2021 r. a odbioru dokonano w dniu 10.08.2021 r. W całości zrealizowano założone cele.
	Długość udostępnionych dróg gminnych zapewniających zrównoważoną mobilność (m)	0	500	b.d.	500		
Remont elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych	Liczba budynków wielorodzinnych poddanych remontowi (szt.)	0	8	(Projekt zakończony ²²) 8	8	Gmina Miasto Lębork	Rzeczywisty termin realizacji projektu: 2019 r. - 2020 r. Wartość docelowa wskaźnika: liczba budynków

²² Zgodnie z przekazaną kartą realizacji projektu można wskazać, że wskaźnik został osiągnięty.

Tytuł projektu	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartości osiągnięte na koniec 2020 r.	Wartości osiągnięte na koniec grudnia 2023 r.	Podmiot realizujący	Stan realizacji
należących do wspólnot mieszkaniowych, zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia	Liczba osób zamieszkujących budynki poddane renowacji (szt.)	0	246	b.d.	208		wielorodzinnych poddanych remontowi została w pełni osiągnięta. Mimo to osiągnięto 84,6% wartości wskaźnika dotyczącego liczby mieszkańców tych budynków.
Adaptacja byłej kotłowni przy ul. Łokietka na Placówkę Wsparcia Dziennego	Zaadaptowana powierzchnia użytkowa obiektu (m ²)	0	100	b.d.	100,4	Powiat Lęborski	Rzeczywisty termin realizacji Projektu: 11.07.2019 r. – 05.12.2019 r. zakończenie robót budowlanych marzec – październik 2021 r. – zagospodarowanie otoczenia. W całości zrealizowano założone cele.
	Nowy obiekt świadczenia usług społecznych (szt.)	0	1	1	1		
Zajęcia na podwórku integracyjno-kulturalnym Zakątek Kultury - LCK Fregata w imieniu Gminy Miasto Lębork	Liczba zorganizowanych cykli zajęć (szt.)	0	3	b.d.	3	Stowarzyszenie EDUQ, LCK Fregata w imieniu Gminy Miasto Lębork	Chociaż udało się zorganizować zaplanowane trzy cykle zajęć, to wzięły w nich udział 24 osoby, czyli mniej niż zaplanowano.
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi (osoba)	0	30	b.d.	24		

Tytuł projektu	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartości osiągnięte na koniec 2020 r.	Wartości osiągnięte na koniec grudnia 2023 r.	Podmiot realizujący	Stan realizacji
Przedsięwzięcia dopuszczalne							
Modernizacja i rozbudowa problemowych dróg w obszarze Lębork Nowy Świat w celu dostosowania ich do bezpiecznego i równoprawnego korzystania przez wszystkich użytkowników: pieszych, rowerzystów, kierowców pojazdów osobowych oraz autobusów komunikacji publicznej	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	Gmina Miasto Lębork	Wykonano wszystkie zakładane prace budowlane: - Przebudowa ulicy Wrocławskiej - Przebudowa ulicy Opolskiej - Przebudowa ulicy dojazdowej z DW 214 do ul. Nadmorskiej - Budowa ulicy Witkacego - Budowa połączenia ulicy Kazimierza Wielkiego z ulicą Czołgistów z mostem.
Szkolenie bezrobotnych z obszaru rewitalizacji	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	Gmina Miasto Lębork	Na dzień 30 czerwca 2023 roku Powiatowy Urząd Pracy zrealizował trzy szkolenia dla osób bezrobotnych zamieszkałych na obszarze Lębork Nowy Świat. Po uzyskaniu certyfikatu E- Citizen, potwierdzającego umiejętności bezpiecznego posługiwania się programami

Tytuł projektu	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartości osiągnięte na koniec 2020 r.	Wartości osiągnięte na koniec grudnia 2023 r.	Podmiot realizujący	Stan realizacji
							komputerowymi, osoby te podjęły dalsze zatrudnienie.
Stáže i wsparcie podjęcia własnej działalności gospodarczej	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	Gmina Miasto Lębork	Powiatowy Urząd Pracy zrealizował staże zawodowe, w ramach których zaktywizowano trzy osoby bezrobotne z obszaru Lębork Nowy Świat. Jedna z tych osób otrzymała dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej, a pozostałe \ znalazły zatrudnienie.
Inicjatywy sąsiedzkie	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	Gmina Miasto Lębork	Na dzień 30.06.2023 r. zatrudniony animator, wraz z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, zakończyli zagospodarowywanie podwórek integracyjnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka”, ewaluacji on-going oraz danych od instytucji miejskich miasta Lęborka

Powyższe przedsięwzięcia zasilają łącznie 14 wskaźników przypisanych do dwóch celów GPR. Poniższa tabela zawiera podsumowanie osiągniętych wartości poszczególnych wskaźników.

Tabela 7. Zestaw wskaźników monitoringu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w obszarze Lębork Nowy Świat

Lp.	Rodzaj wskaźnika	Wartość w roku			Źródło pozyskania danych
		bazowym (2015)	ewaluacji on-going (2023)	docelowym (2025)	
Cel 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ					
1	Zaadaptowana powierzchnia użytkowa obiektów w m ²	0	624	624	UM
2	Liczba miejsc świadczenia usług społecznych	0	55	39	UM/ Partnerzy projektów
3	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi	0	223	195	UM/ Partnerzy projektów
4	Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych	0	10	10	UM
5	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją w m ²	0	24 187,5	11 240	UM
6	Liczba plenerowych imprez kulturalnych	0	3	6	UM
Cel 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA					
1	Długość udostępnionych dróg gminnych zapewniających zrównoważoną mobilność	0	1441	1 730	UM
2	Długość ścieżek rowerowych w obszarze w metrach	0	450	1.135	UM
3	Liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych	0	4	4	UM
4	Powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją w m ²	0	21 892,57	15 975	UM
5	Ilość nowych punktów monitoringu miejskiego	0	6	6	UM
6	Powierzchnia terenów publicznych objęta monitoringiem w m ²	0	ok. 18 000	ok. 18 000	UM
7	Liczba budynków wielorodzinnych poddanych renowacji	0	36	36	UM
8	Liczba osób zamieszkujących budynki poddane renowacji	0	849	785	UM

Źródło: „Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka”

Wskaźniki monitoringu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych osiągnięto w bardzo wysokim stopniu. Większość założonych wartości wskaźników została osiągnięta bądź przekroczona. W ramach celu 1. „Nowy Świat zapewnia spójność społeczną” na koniec roku 2023 nie osiągnięto jeszcze założonej wartości wskaźnika „Liczba plenerowych imprez kulturalnych”. Liczba ta zostanie jednak osiągnięta do końca roku 2025 ze względu na zaplanowane wydarzenia. Z kolei w zakresie celu 2. „Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia” nie udało się zbudować zakładanej sieci dróg rowerowych.

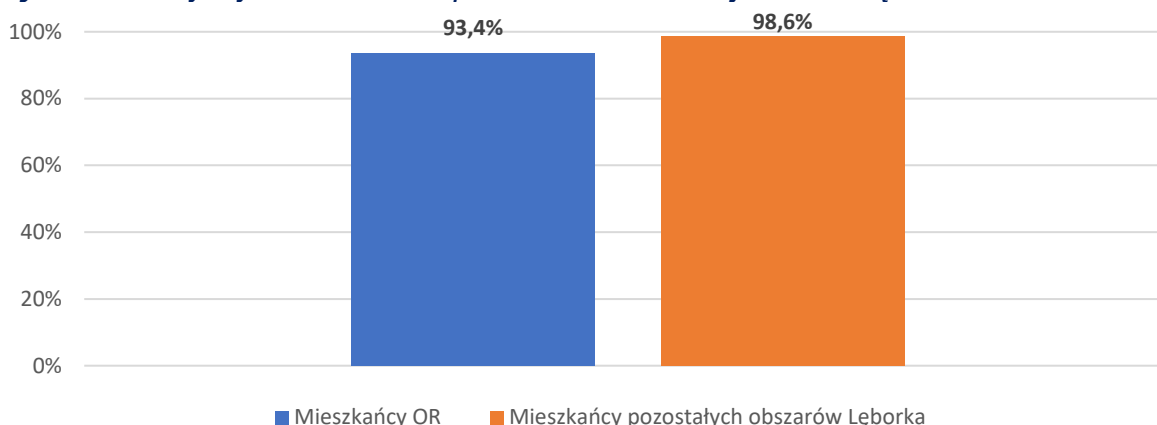
3.2. Wyniki badania ankietowego

3.2.1. Ocena zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej

W ramach badania ankietowego mieszkańców Lęborka zapytano o ich zaangażowanie w sprawy społeczności lokalnej, w tym o program rewitalizacji.

Pierwszy wykres dotyczy wiedzy na temat trwającego procesu rewitalizacji.

Wykres 2. Czy słyszał/a Pan/i o procesie rewitalizacji miasta Lęborka?

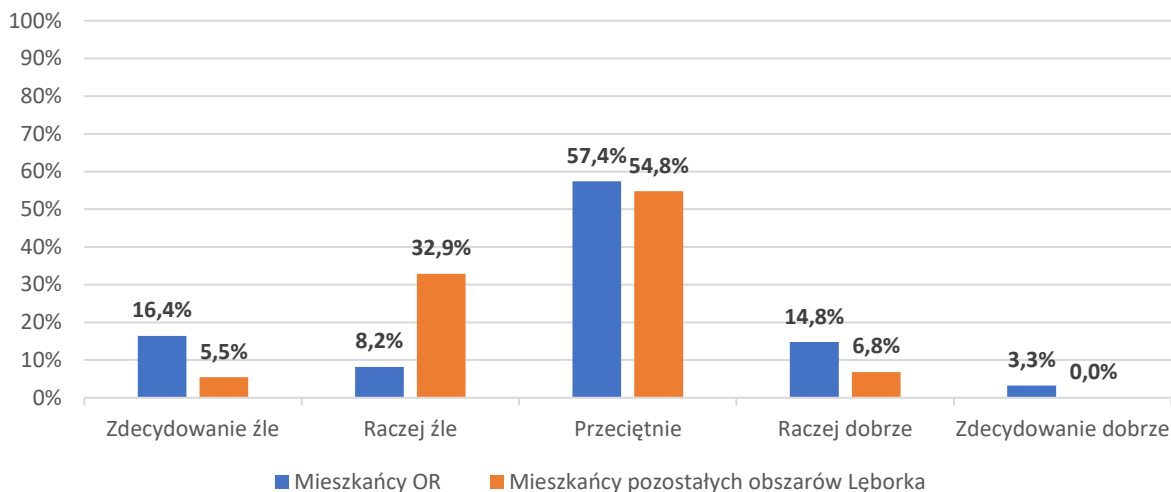

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Optymistycznym jest fakt, że niemal wszyscy badani słyszeli o procesie rewitalizacji miasta Lęborka, co pokazuje powyższy wykres.

Badani zostali poproszeni również o ocenę poziomu zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców swojego obszaru, co pokazuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak ocenia Pan/i poziom zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców Pana/i obszaru?

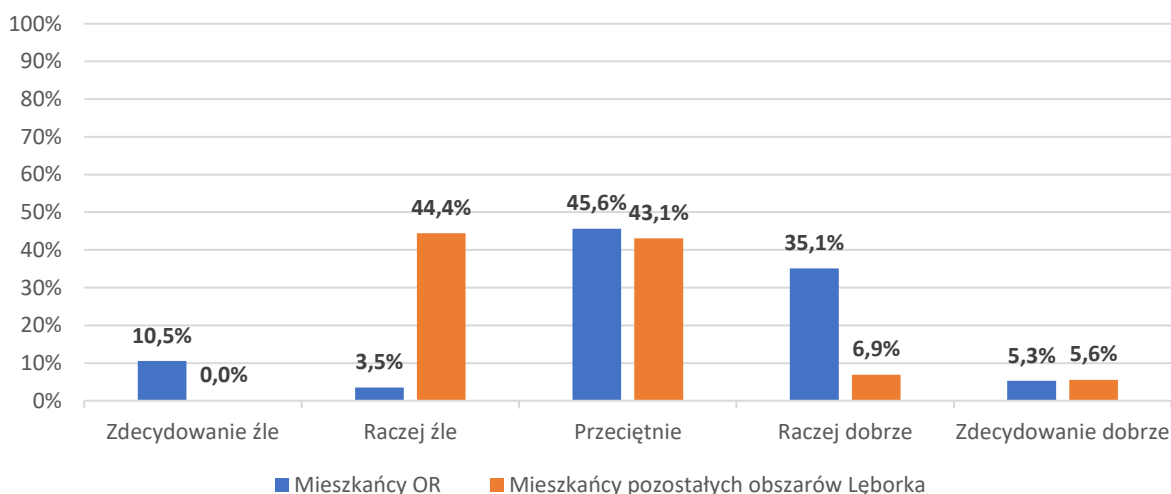

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Okazuje się, że mieszkańcy OR postrzegają tę kwestię w sposób dużo bardziej zróżnicowany, niż mieszkańcy pozostałych obszarów miasta. Ponad połowa badanych z obydwu grup wskazuje na przeciętne zaangażowanie. Jednakże wśród mieszkańców OR po kilkanaście procent badanych ocenia je jako raczej dobre oraz jako zdecydowanie złe, podczas gdy mieszkańcy pozostałych obszarów miasta bardzo często oceniają zaangażowanie jako raczej złe, co sprawia że ich ocena jest znacznie bardziej uśredniona.

Ocena zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców ma swoje odzwierciedlenie w ocenie zaangażowania w proces rewitalizacji, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres 4. Jak ocenia Pan/i zaangażowanie mieszkańców Lęborka w proces rewitalizacji?

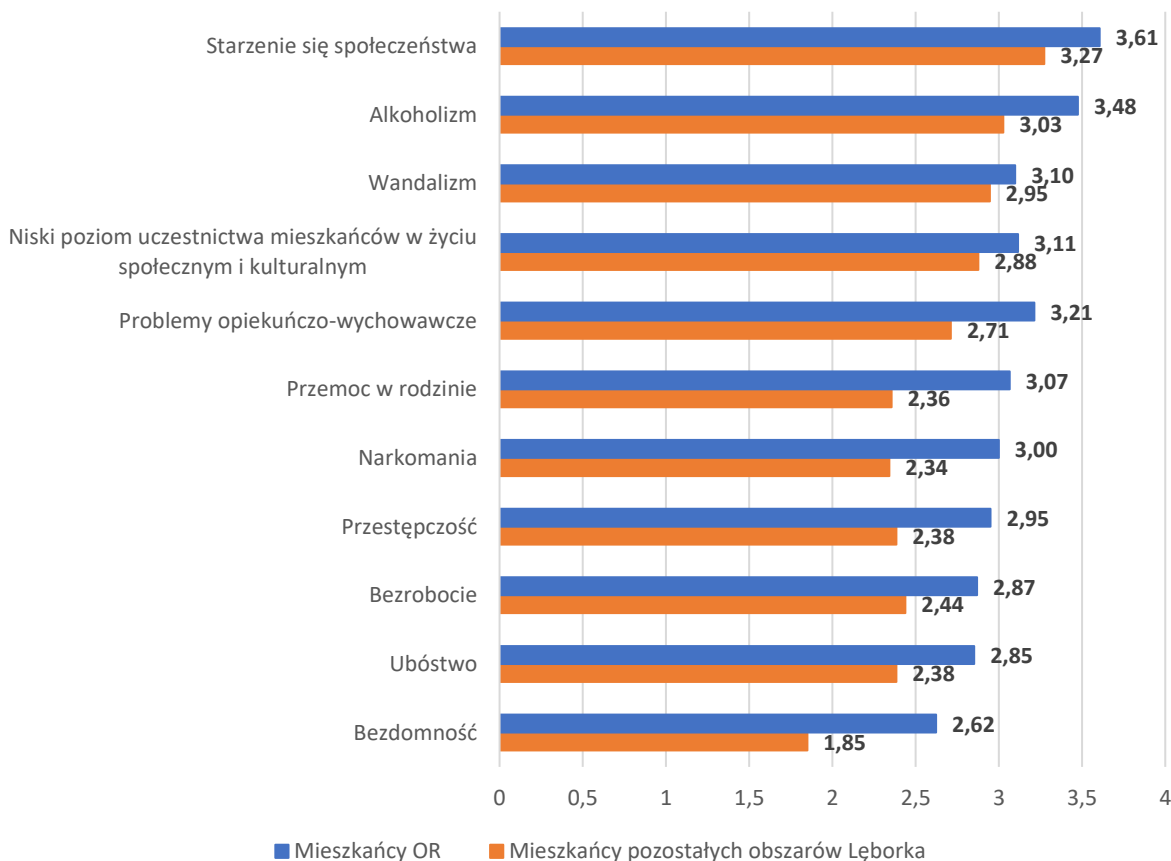
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Mieszkańcy obszaru OR naturalnie oceniają to zaangażowanie wyżej. Mimo, że niemal połowa respondentów z obydwu grup ocenia zaangażowanie jako przeciętne, to mieszkańcy OR dość często wskazują również na zaangażowanie raczej dobre, ale co dziesiąty ocenia je zdecydowanie negatywnie. Z kolei mieszkańcy pozostałych obszarów miasta skłaniają się ku ocenie raczej złej, którą wskazuje niemal połowa spośród nich.

3.2.2. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych

Badani mieszkańcy Lęborka zostali poproszeni o ocenę natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca swojego zamieszkania. Ocena każdego z problemów została dokonana na skali od „problem nie występuje” do „natężenie jest wysokie”. Poniższy wykres przedstawia zbiorcze rangi odpowiedzi dla wszystkich problemów, co pozwala na porównanie ich natężenia.

Wykres 5. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów

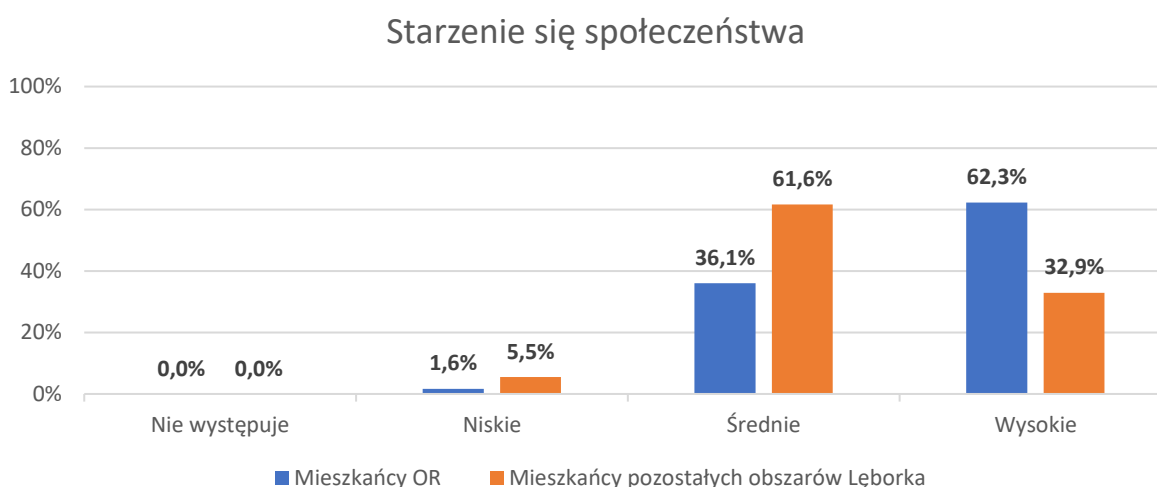
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka
[N=134]

Zestawienie rang pokazuje, że natężenie problemów jest ogólnie wyższe w percepcji mieszkańców OR. Hierarchia problemów jest jednak podobna. Mieszkańcy OR najwyżej oceniają natężenie takich problemów, jak: (i) starzenie się społeczeństwa, (ii) alkoholizm, (iii) problemy opiekuńczo-wychowawcze, (iv) niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym, (v) wandalizm. Z kolei w przypadku mieszkańców pozostałych obszarów miasta kolejność wygląda następująco: (i) starzenie się społeczeństwa, (ii) alkoholizm, (iii) wandalizm, (iv) niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym, (v) problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Poniżej znajdują się wykresy przedstawiające rozkłady odpowiedzi mieszkańców OR oraz mieszkańców pozostałych obszarów miasta dla poszczególnych problemów

społecznych. Do porównań odpowiedzi dwóch badanych grup: mieszkańców OR oraz mieszkańców pozostałych obszarów miasta – wykorzystano test U Manna-Whitneya, który służy do dokonywania porównań między dwiema grupami, gdy zestawiana zmienna ma charakter porządkowy. Jeżeli wyniki testu jest istotny statystycznie (istotność wynosi mniej niż 0,05), oznacza to, że odpowiedzi badanych z obydwu grup istotnie się różniły.

Wykres 6. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Starzenie się społeczeństwa]

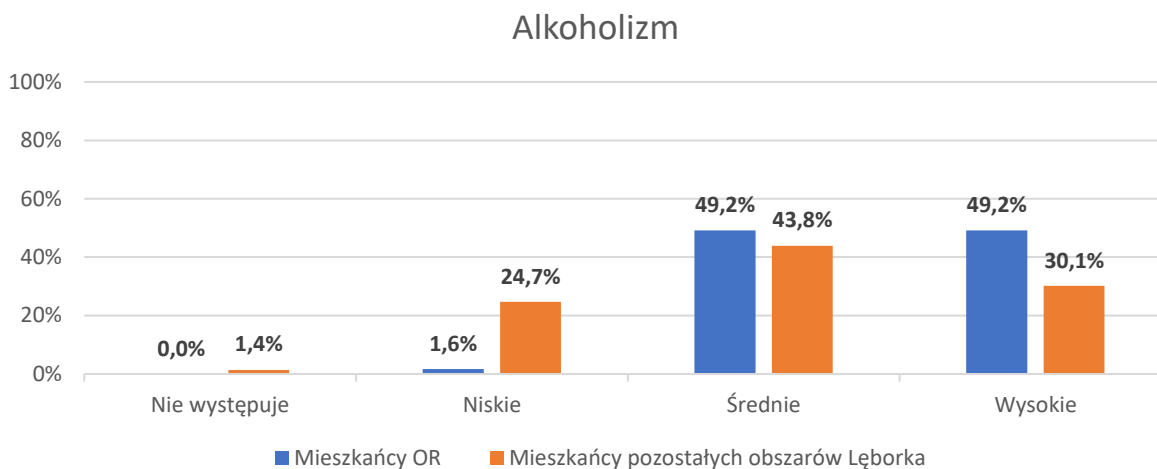

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Łęborga [N=134]

Starzenie się społeczeństwa jest uznawane, zgodnie przez mieszkańców OR oraz mieszkańców pozostałych obszarów Łęborga, za problem o największym natężeniu. Ci pierwsi jednak częściej uważają, że jest ono wysokie, ci drudzy zaś, że średnie. Różnica ta jest istotna statystycznie²³.

²³ Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,00

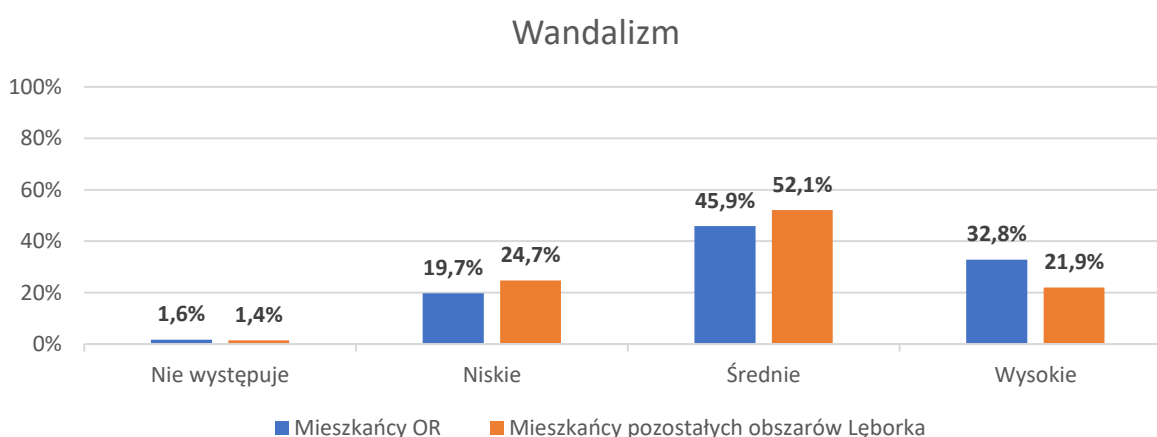
Wykres 7. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Alkoholizm]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Łęborga [N=134]

Mieszkańcy OR postrzegają alkoholizm jako problem o wysokim lub średnim natężeniu. Z kolei mieszkańcy pozostałych obszarów miasta, dodatkowo dość często oceniają jego natężenie jako niskie. Różnica w ocenie obydwu badanych grup jest istotna statystycznie²⁴.

Wykres 8. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Wandalizm]

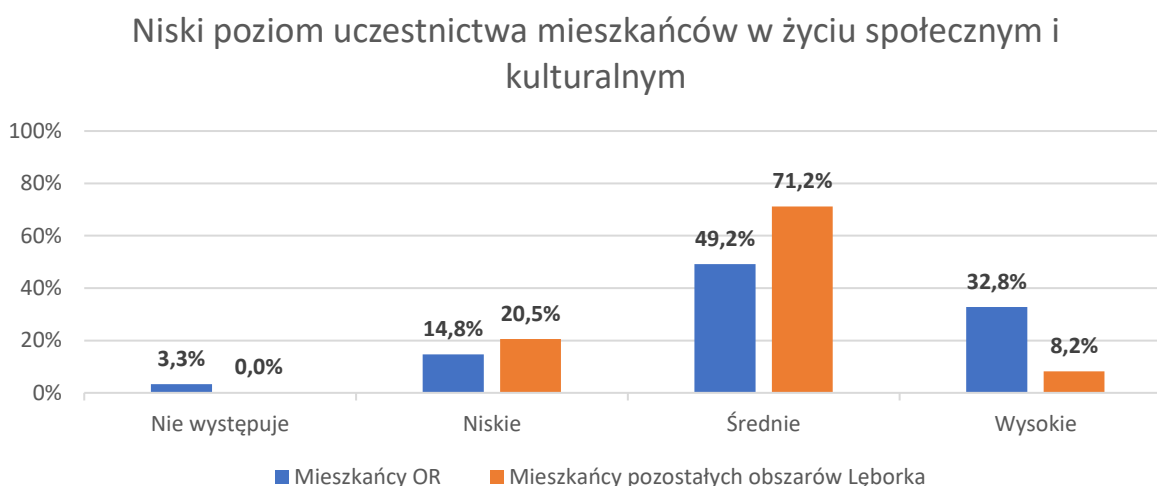

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Łęborga [N=134]

²⁴ Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,00

Wandalizm, jako jedyne zjawisko, jest postrzegane podobnie przez obydwie badane grupy (różnica nie jest istotna statystycznie²⁵). Około połowa respondentów postrzega natężenie tego zjawiska jako średnie, zaś pozostali jako wysokie lub niskie.

Wykres 9. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym]

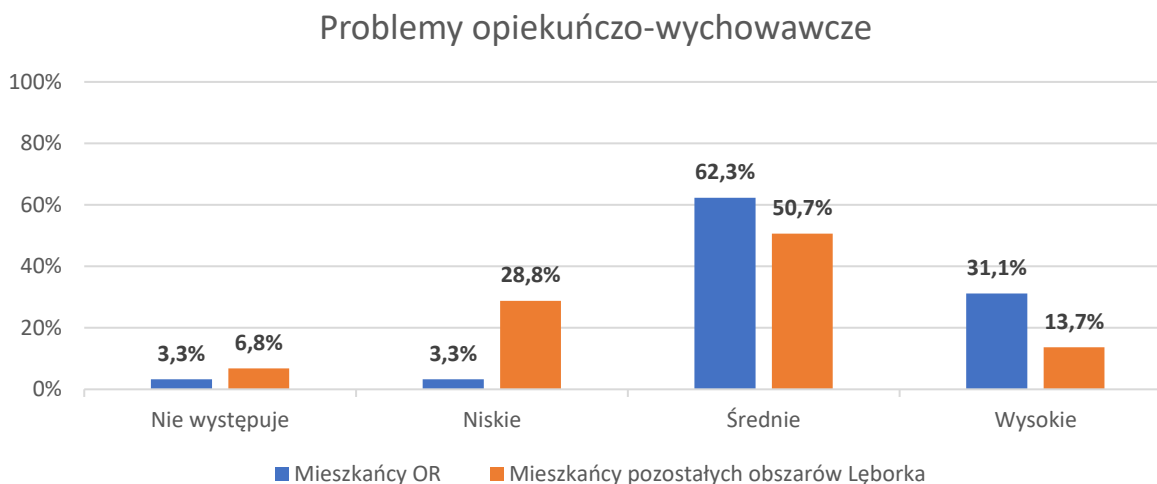
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym budzi niepokój przede wszystkim mieszkańców OR. Aż co trzeci uważa natężenie tego problemu za wysokie, zaś co drugi za średnie. Z kolei mieszkańcy pozostałych obszarów Lęborka na ogół uważają je za problem o średnim natężeniu. Różnica w ocenie obydwu badanych grup jest istotna statystycznie²⁶.

²⁵ Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,21

²⁶ Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,02

Wykres 10. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Problemy opiekuńczo-wychowawcze]

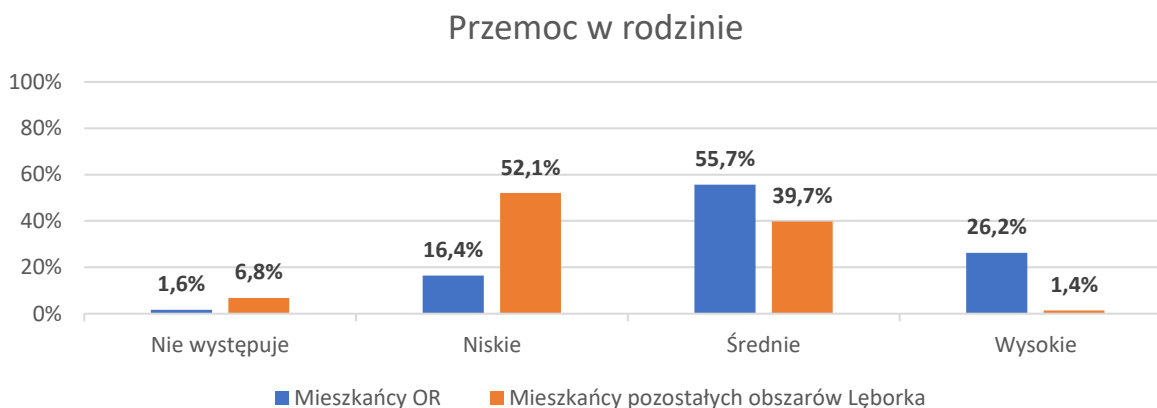

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Łęborga [N=134]

Problemy opiekuńczo wychowawcze są poważnym problemem w oczach mieszkańców OR. Aż co trzeci uznaje jego natężenie za wysokie, zaś pozostali za średnie. Mieszkańcy pozostałych obszarów miasta uważają problem za nieco mniej widoczny – połowa ocenia, że jego natężenie jest średnie, zaś co czwarty badany, że niskie. Różnica w ocenie obydwu badanych grup jest istotna statystycznie²⁷.

²⁷ Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,00

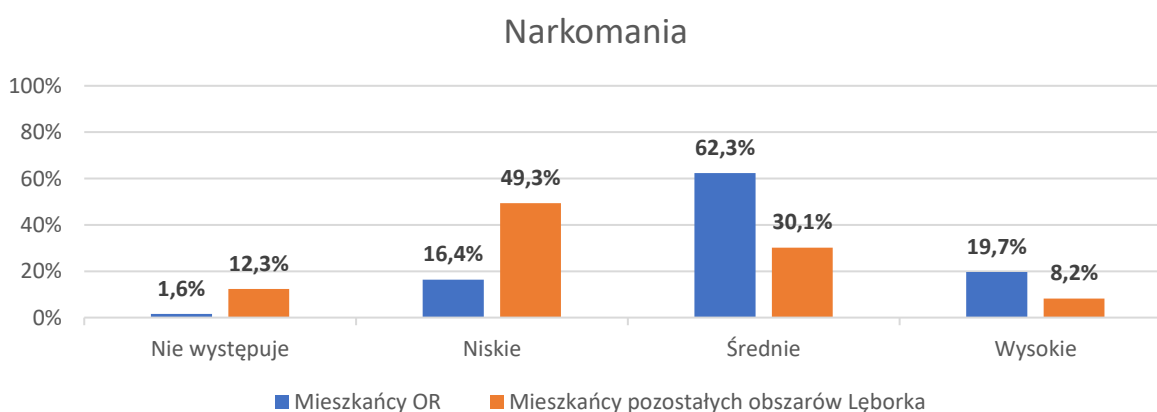
Wykres 11. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Przemoc w rodzinie]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Problem przemocy w rodzinie postrzegany jest przede wszystkim przez badanych z OR. Co czwarty uznaje go za problem o wysokim, a co drugi o średnim natężeniu. Mieszkańcy pozostałych obszarów miasta skłaniają się raczej do oceny natężenia problemu jako średniego lub niskiego. Różnica w ocenie obydwu badanych grup jest istotna statystycznie²⁸.

Wykres 12. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Narkomania]

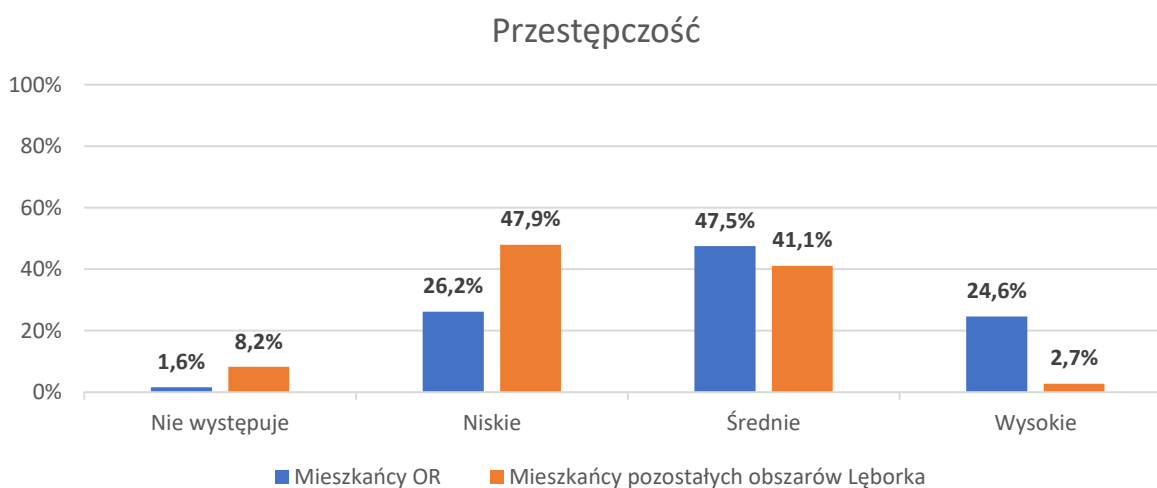

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

²⁸ Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,00

Narkomania postrzegana jest przez większość mieszkańców OR jako problem o średnim natężeniu, jednak dość liczni wystawili również oceny „niskie” i „wysokie”. W oczach połowy badanych spoza OR problem ten ma niskie natężenie, a co trzeci postrzega je jako średnie. Oceny tej grupy badanych są jednak silnie rozproszone – część uważa natężenie problemu narkomanii za wysokie, a część że problem nie występuje. Powoduje to, że różnica w ocenie obydwu badanych grup jest istotna statystycznie²⁹.

Wykres 13. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Przestępczość]

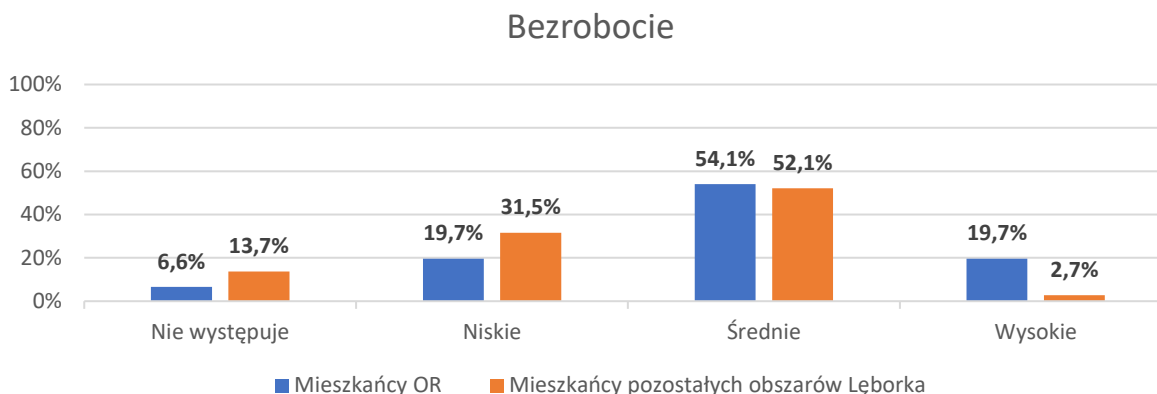
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Łęborga [N=134]

Mimo znaczącego spadku przestępczości, wciąż jest ona postrzegana jako znaczący problem zwłaszcza na OR. Co czwarty badany z tego obszaru uważa natężenie tego zjawiska za wysokie, co drugi za średnie, a także co czwarty za niskie. Mieszkańcy pozostałych obszarów miasta postrzegają zjawisko przestępczości jako znacznie mniej widoczne – połowa uważa, że ma ono średnie, a połowa, że jedynie niskie natężenie. Różnica w ocenie obydwu badanych grup jest istotna statystycznie³⁰.

²⁹ Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,00

³⁰ Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,00

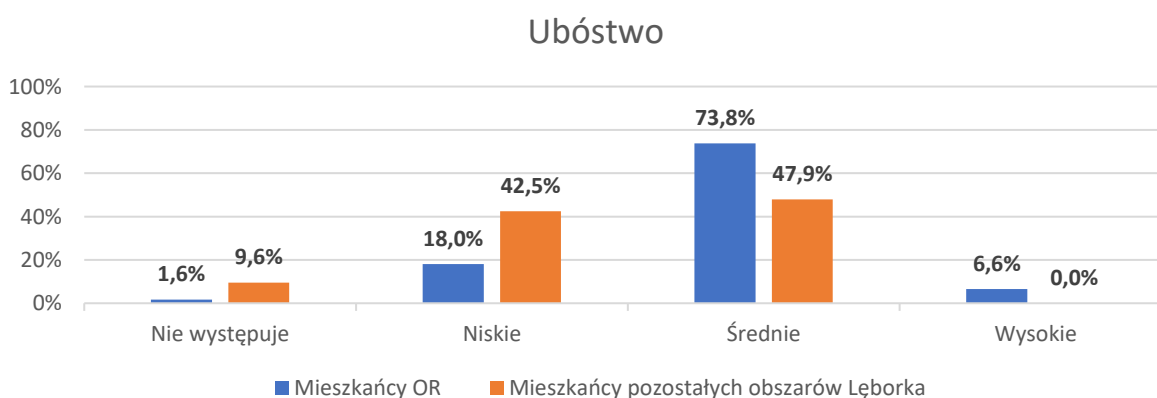
Wykres 14. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Bezrobocie]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Bezrobocie postrzegane jest w sposób zróżnicowany. Nieco ponad połowa badanych postrzega je jako zjawisko o średnim natężeniu. Część mieszkańców OR postrzega je również jako problem o wysokim lub niskim natężeniu; zaś respondenci z pozostałych obszarów miasta częściej jako zjawisko o niskim natężeniu, bądź niewystępujące. Różnica w ocenie obydwu badanych grup jest istotna statystycznie³¹.

Wykres 15. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Ubóstwo]

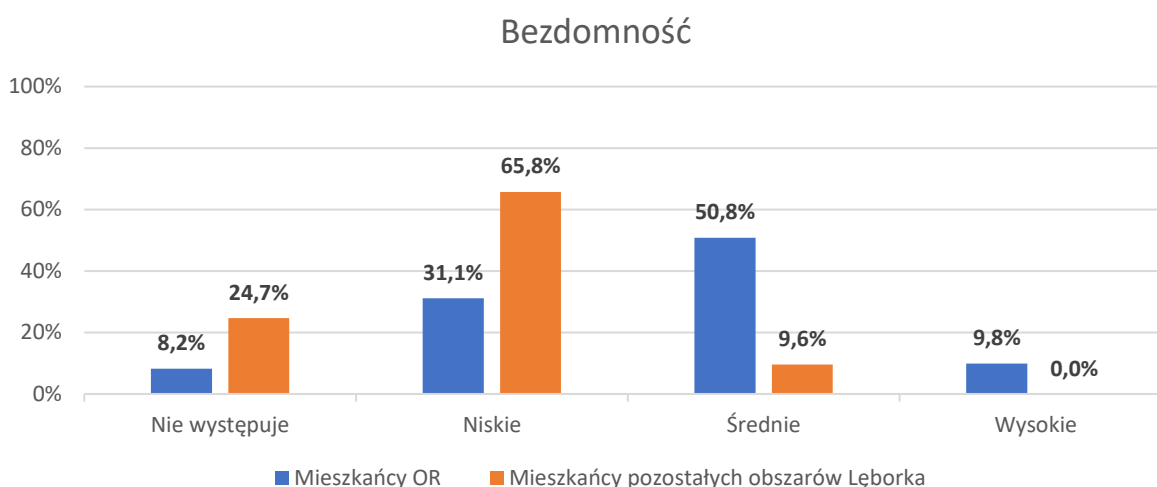

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

³¹ Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,00

Mieszkańcy OR postrzegają ubóstwo jako problem o większym natężeniu, niż mieszkańcy pozostałych obszarów miasta. Różnica ta jest istotna statystycznie³². Ubóstwo jest postrzegane przez większość mieszkańców OR jako zjawisko o średnim natężeniu. Nieliczni wskazują na jego niskie bądź wysokie natężenie. Z kolei respondenci z pozostałych obszarów miasta postrzegają je jako średnio lub nisko natężone.

Wykres 16. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Bezdomność]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Łęborga [N=134]

Problem bezdomności przez badanych mieszkańców jest uważany za zjawisko o średnim lub niskim natężeniu. Z kolei mieszkańcy pozostałych obszarów miasta mówią głównie o jego niskim natężeniu, a co czwarty respondent z tej grupy uważa nawet, że takie zjawisko nie występuje. Różnica w ocenie obydwu badanych grup jest istotna statystycznie³³.

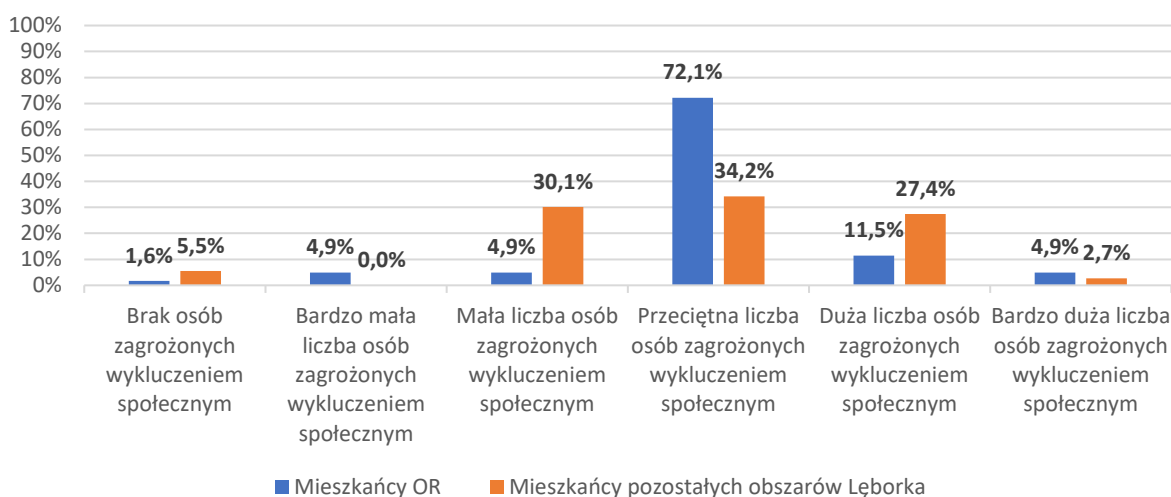
³² Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,00

³³ Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,00

3.2.3. Ocena wsparcia osób wykluczonych

Część pytań ankietowych dotyczyła sytuacji osób wykluczonych i skierowanego do nich wsparcia. Poniższy wykres przedstawia ocenę skali osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w percepcji badanych mieszkańców Lęborka.

Wykres 17. Jak ocenia Pan/i skalę osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wśród wszystkich mieszkańców obszaru, który Pan/Pani zamieszkuje?

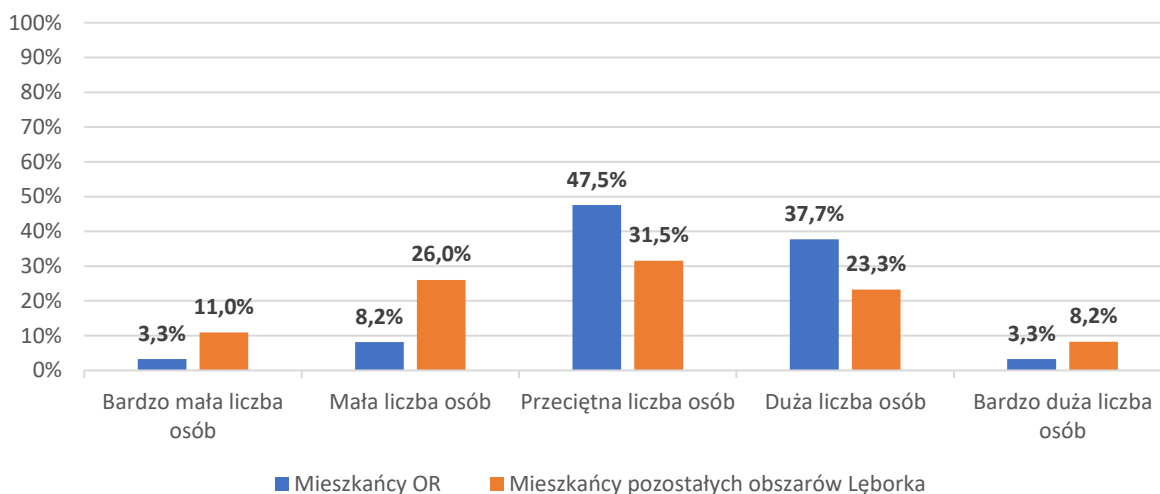

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Pytanie ujawniło duże rozbieżności w percepcji badanych. Mieszkańcy OR byli dość zgodni – większość z nich uznała, że liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jest przeciętna. Respondenci z pozostałych obszarów miasta postrzegali ten problem w sposób dużo bardziej zróżnicowany – większość ich odpowiedzi rozkładała się w miarę równomiernie pomiędzy: „małą”, „przeciętną” i „dużą” liczbą osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Badani zostali ponadto poproszeni o ocenę skali, ale konkretnie osób młodocianych borykających się z problemami związanymi z uzależnieniami. Odpowiedzi zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 18. Jak ocenia Pan/i skalę osób młodocianych borykających się z problemami związanymi z uzależnieniami w miejscu Pana/i zamieszkania?

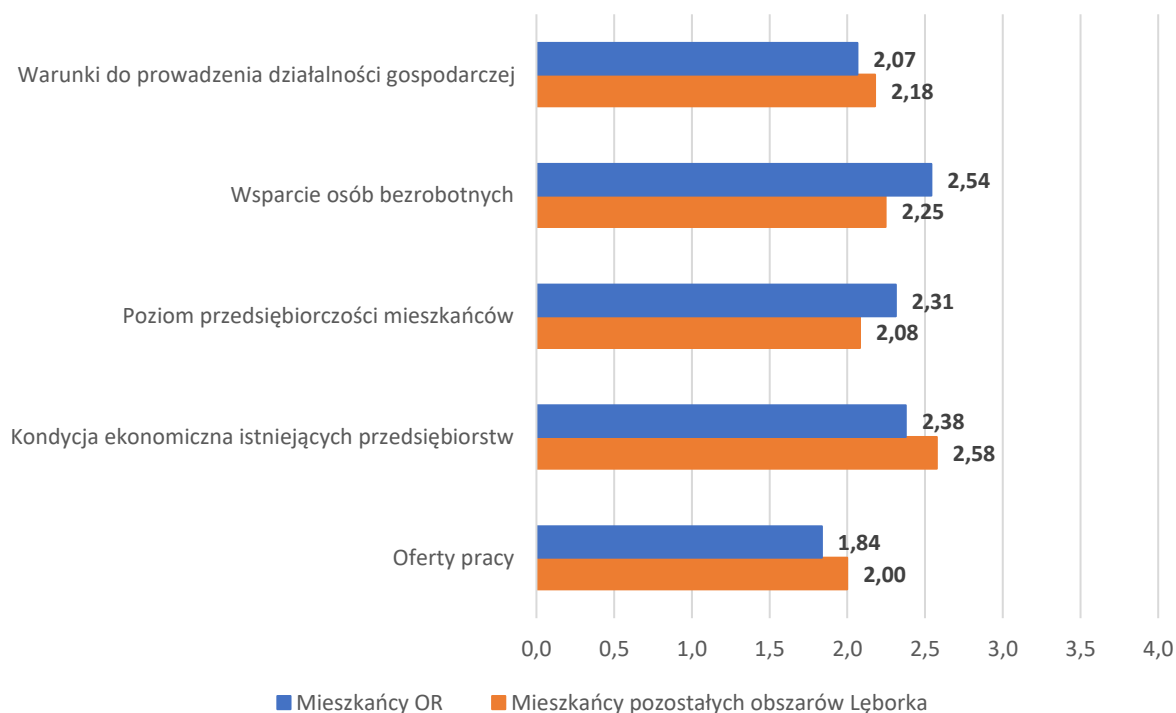
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Badani mieszkańcy OR oraz pozostałych obszarów Lęborka różnili się w swoich ocenach. Ci pierwsi na ogół uważali, że liczba ta jest duża lub przeciętna. Mieszkańcy pozostałych obszarów udzielili zaś bardziej rozproszonych odpowiedzi, ogółem wskazując na mniejszą skalę problemu.

Następnie mieszkańcy dokonali oceny różnych aspektów z zakresu wsparcia osób bezrobotnych na terenie miejsca swojego zamieszkania. Oceny dokonywali na skali liczbowej, gdzie „0” oznaczało ocenę najniższą, zaś „5” najwyższą. Porównanie ocen dostępności i jakości miejsc świadczenia usług społecznych na terenie miejsca zamieszkania badanych zostało dokonane za pomocą testu T-Studenta. Zestawienie średnich ocen zostało przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 19. Ocena poszczególnych aspektów życia na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Wsparcie osób bezrobotnych]

(średnia ocena na skali 0-5)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Poszczególne aspekty zostały ocenione przeciętnie. Najwyższe średnie oceny uzyskały: (i) kondycja ekonomiczna istniejących przedsiębiorstw (2,49) oraz (ii) wsparcie osób bezrobotnych (2,38). Co ciekawe, to właśnie w ocenie tych dwóch obszarów, respondenci z obydwu badanych grup istotnie się różnili. Mieszkańcy OR wyżej oceniali wsparcie osób bezrobotnych³⁴, a mieszkańcy pozostałych obszarów miasta wyżej oceniali kondycję ekonomiczną istniejących przedsiębiorstw³⁵. Nieco słabiej badani ocenili: (iii) infrastrukturę do prowadzenia działalności gospodarczej (2,31); (iv) poziom przedsiębiorczości mieszkańców (2,19) oraz (v) warunki do prowadzenia działalności gospodarczej (2,13). Aspektem ocenionym znacznie słabiej niż pozostałe była dostępność i jakość (vi) ofert pracy (1,93).

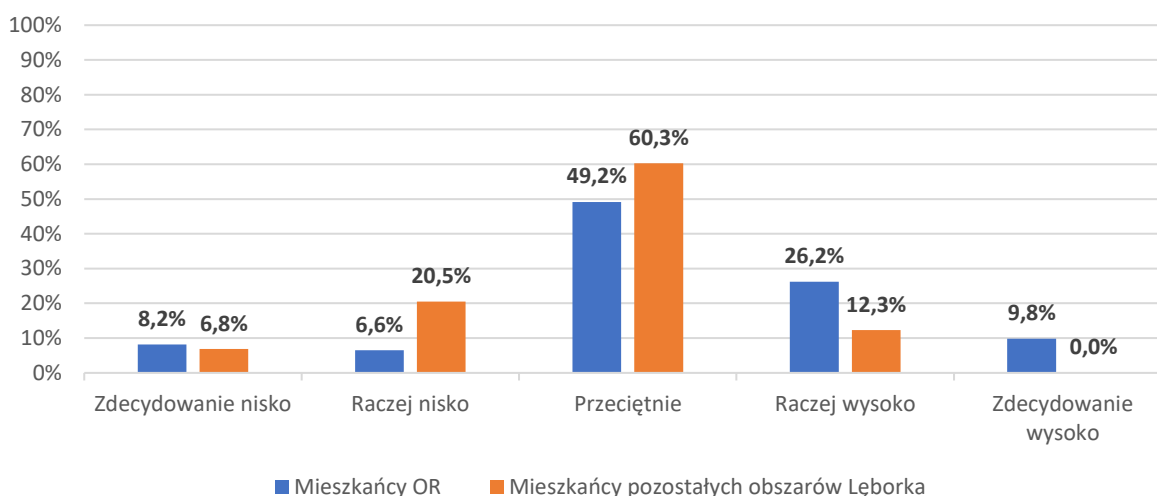
³⁴ Istotność testu T-Studenta wyniosła 0,05

³⁵ Istotność testu T-Studenta wyniosła 0,03

3.2.4. Ocena usług społecznych

Kolejny blok pytań dotyczył dostępności i jakości usług społecznych. W pierwszej kolejności badanych zapytano o to, jak ogólnie oceniają jakość i dostępność miejsc świadczenia usług społecznych. Odpowiedzi zostały zamieszczone na poniższym wykresie.

Wykres 20. Jak ocenia Pan/i jakość i dostępność do miejsc świadczenia usług społecznych na terenie miejsca Pana/Pani zamieszkania?

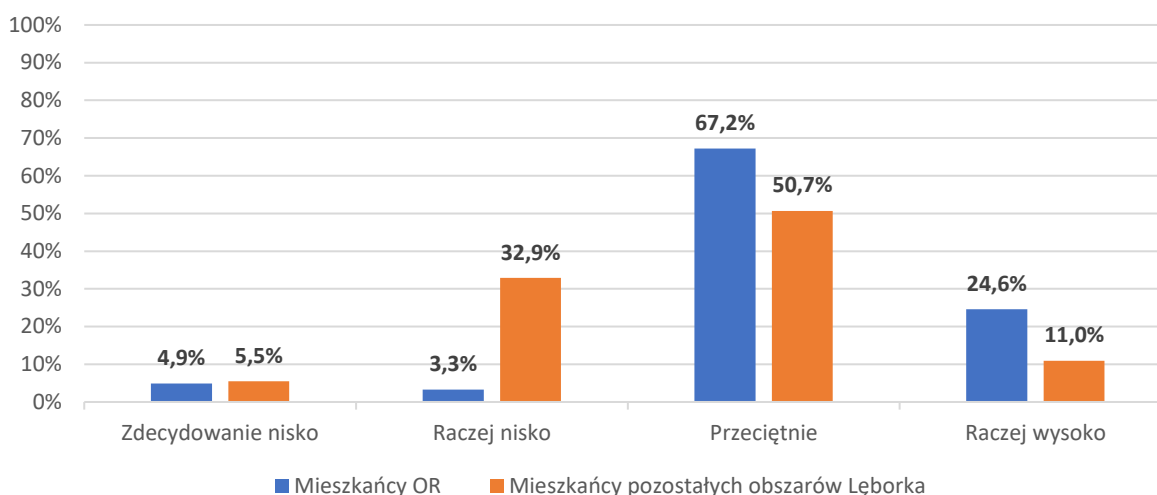

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Mieszkańcy OR oceniali jakość i dostępność miejsc nieco wyżej. Co dziesiąty ocenił ją zdecydowanie wysoko, co czwarty raczej wysoko, co drugi przeciętnie, a nieliczni pozostali nisko lub zdecydowanie nisko. Wśród mieszkańców pozostałych obszarów miasta ocena zdecydowanie wysoka nie wystąpiła. Co ósmy badany z tej grupy ocenił jakość i dostępność miejsc raczej wysoko, ponad połowa przeciętnie, co piąty raczej nisko, a nieliczni pozostali zdecydowanie nisko.

Następnie respondentów zapytano o dostępność konkretnych usług społecznych - skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności i ich bezpośrednich opiekunów oraz wspierających rodziny, zwłaszcza wielodzietnie. Odpowiedzi zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 21. Jak ocenia Pan/i dostęp w miejscu Pana/i zamieszkania do usług społecznych skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności i ich bezpośrednich opiekunów oraz wspierających rodziny, zwłaszcza wielodzietne?

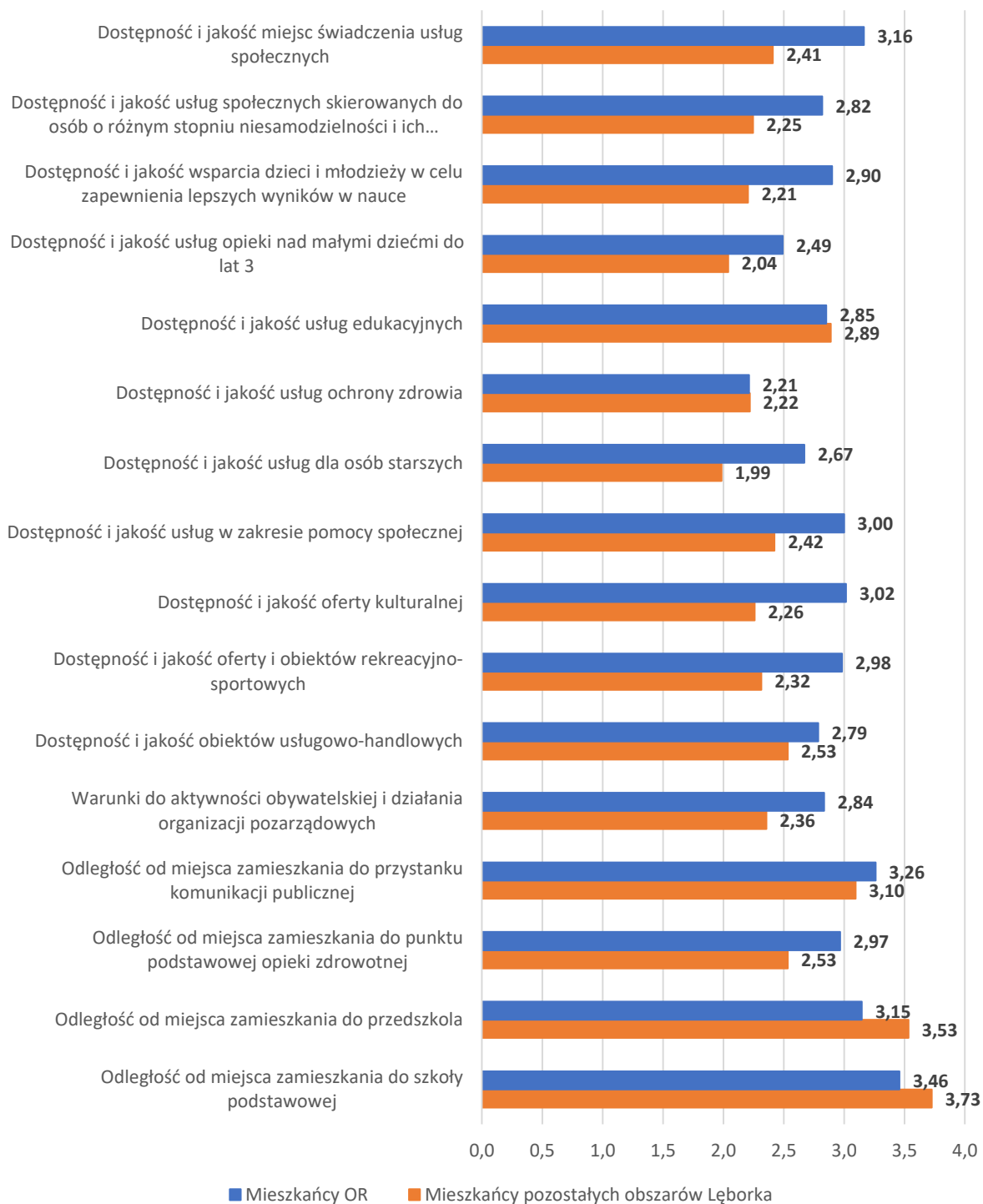
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Również ten aspekt dostępności usług został oceniony wyżej przez badanych mieszkańców OR. Aż co czwarty z nich uznał dostępność usług społecznych skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności i ich bezpośrednich opiekunów za raczej wysoką, a pozostali za przeciętną. Z kolei respondenci z pozostałych obszarów miasta oceniali dostępność usług na ogół jako przeciętną lub niską, rzadziej zaś jako raczej wysoką.

Następnie mieszkańcy dokonali oceny różnych szczegółowych aspektów z zakresu dostępności i jakości miejsc świadczenia usług społecznych na terenie miejsca swojego zamieszkania. Oceny dokonywali na skali liczbowej, gdzie „0” oznaczało ocenę najniższą, zaś „5” najwyższą. Porównanie ocen zostało dokonane za pomocą testu T-Studenta. Zestawienie średnich ocen zostało przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 22. Ocena poszczególnych aspektów życia na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Dostępność i jakość miejsc świadczenia usług społecznych]

(średnia ocena na skali pięciostopniowej)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Zdecydowanie najwyżej oceniono dostępność usług dotyczących przestrzennej bliskości infrastruktury edukacyjnej: (i) odległość od miejsca zamieszkania do szkoły podstawowej (3,60) oraz (ii) odległość od miejsca zamieszkania do przedszkola (3,36). Co ważne obydwa aspekty zostały ocenione istotnie wyżej przez mieszkańców pozostałych obszarów miasta Lęborka³⁶. Dość wysoko oceniono również: (iii) odległość od miejsca zamieszkania do przystanku komunikacji publicznej (3,17); (iv) dostępność i jakość usług edukacyjnych (2,87); (v) dostępność i jakość miejsc świadczenia usług społecznych (2,75); (vi) odległość od miejsca zamieszkania do punktu podstawowej opieki zdrowotnej (2,73); (vii) dostępność i jakość usług w zakresie pomocy społecznej (2,69) oraz (viii) dostępność i jakość oferty i obiektów rekreacyjno-sportowych (2,62). Oceny tych aspektów były bardzo zbliżone wśród mieszkańców OR oraz pozostałych obszarów miasta³⁷. Ocena aspektu (ix) dostępność i jakość obiektów usługowo-handlowych (2,65) była zróżnicowana w zależności od badanej grupy³⁸. Ogólnie badani mieszkańcy OR ocenili ją nieco wyżej. Wyżej ocenili oni również (x) dostępność i jakość oferty kulturalnej (2,60)³⁹ oraz (xi) dostępność i jakość usług społecznych skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności i ich bezpośrednich opiekunów (2,51)⁴⁰.

W zakresie edukacji badanych dopytano o ocenę możliwości wsparcia dzieci i młodzieży w celu zapewnienia lepszych wyników w nauce. Odpowiedzi zostały przedstawione na poniższym wykresie.

³⁶ Istotność obydwu testów T-Studenta wyniosła 0,00

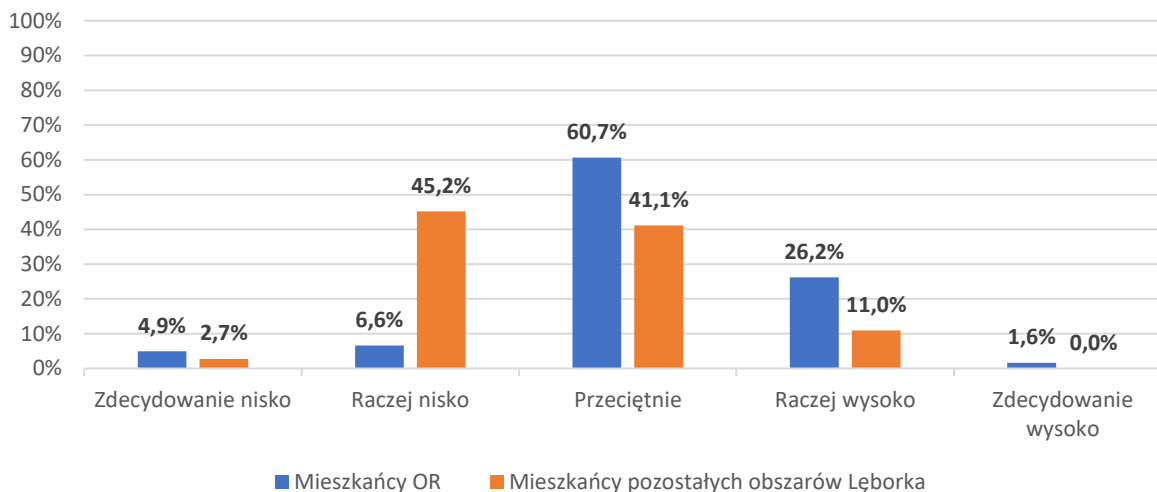
³⁷ Testy T-Studenta nie wykazały różnicy istotnej statystycznie

³⁸ Istotność obydwu testów T-Studenta wyniosła 0,00

³⁹ Istotność obydwu testów T-Studenta wyniosła 0,00

⁴⁰ Istotność obydwu testów T-Studenta wyniosła 0,00

Wykres 23. Jak ocenia Pan/i możliwości wsparcia dzieci i młodzieży w miejscu Pana/i zamieszkania w celu zapewnienia lepszych wyników w nauce?

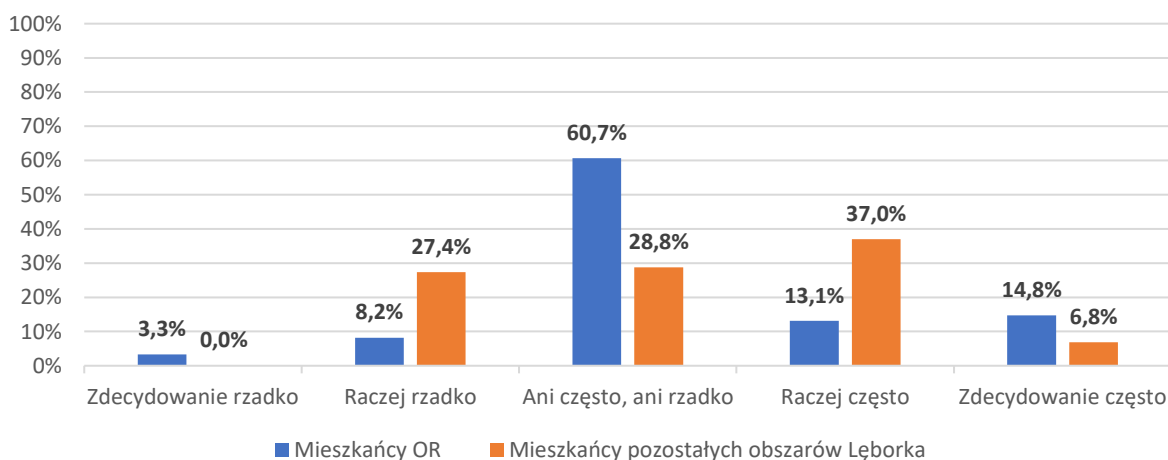

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Łęborga [N=134]

Mieszkańcy OR oceniali możliwości nieco wyżej. Częściej wskazywali odpowiedź „raczej wysoko” i „przeciętnie”, podczas gdy odpowiedzi mieszkańców pozostałych obszarów miasta były rozłożone pomiędzy „raczej nisko” i „przeciętnie”.

W zakresie oferty kulturalnej, badanych najpierw zapytano, jak często uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych. Zestawienie odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 24. Jak często uczestniczy Pan/i w wydarzeniach kulturalnych?

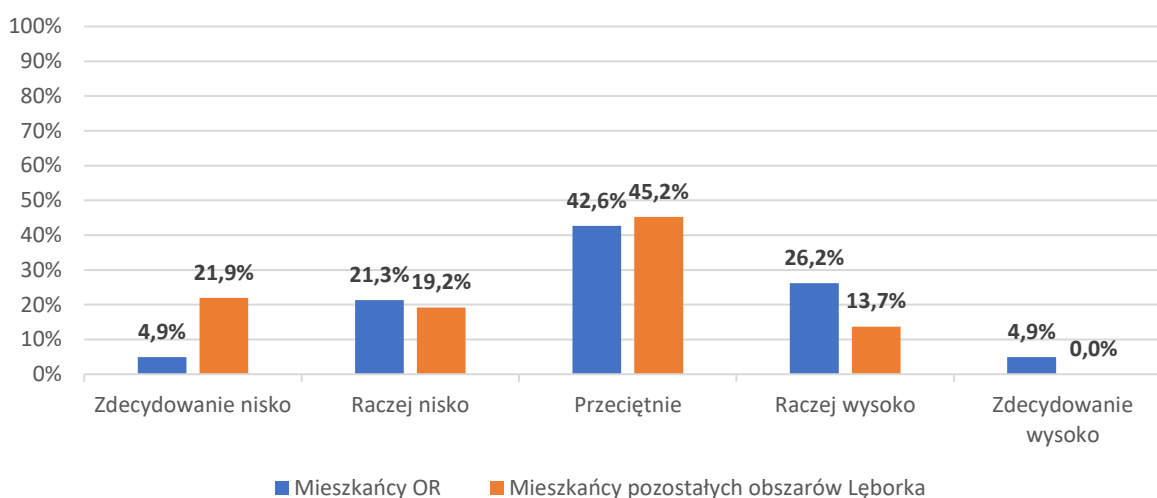

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Łęborga [N=134]

Odpowiedzi badanych mieszkańców OR były bardziej skoncentrowane. Najczęściej wskazywali oni odpowiedź środkową „ani często, ani rzadko”. Mieszkańcy pozostałych obszarów Lęborka okazali się być bardziej zróżnicowani.

Następnie respondentów poproszono o ocenę jakości oferty kulturalnej w miejscu ich zamieszkania.

Wykres 25. Jak ocenia Pan/i jakość oferty kulturalnej w miejscu Pana/i zamieszkania?

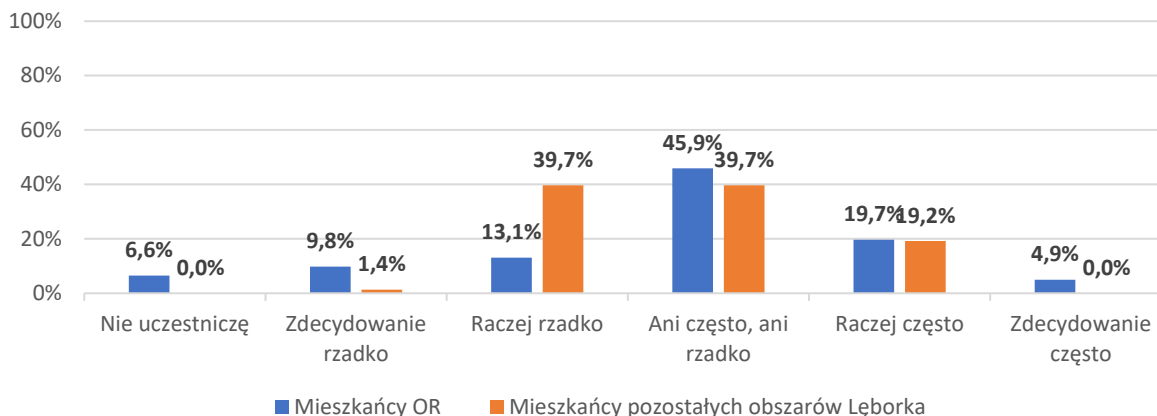

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Oceny obydwu grup układały się podobnie. Ogólna ocena była przeciętna – koncentrowała się wokół odpowiedzi środkowej. Mieszkańcy OR nieco częściej oceniali ofertę „raczej wysoko”, zaś mieszkańcy pozostałych obszarów miasta „zdecydowanie nisko”.

Analogicznie badanych zapytano o ich uczestnictwo w wydarzeniach sportowo-rekreacyjnych. Odpowiedzi zostały zamieszczone poniżej.

Wykres 26. Jak często uczestniczy Pan/i w wydarzeniach sportowo-rekreacyjnych?

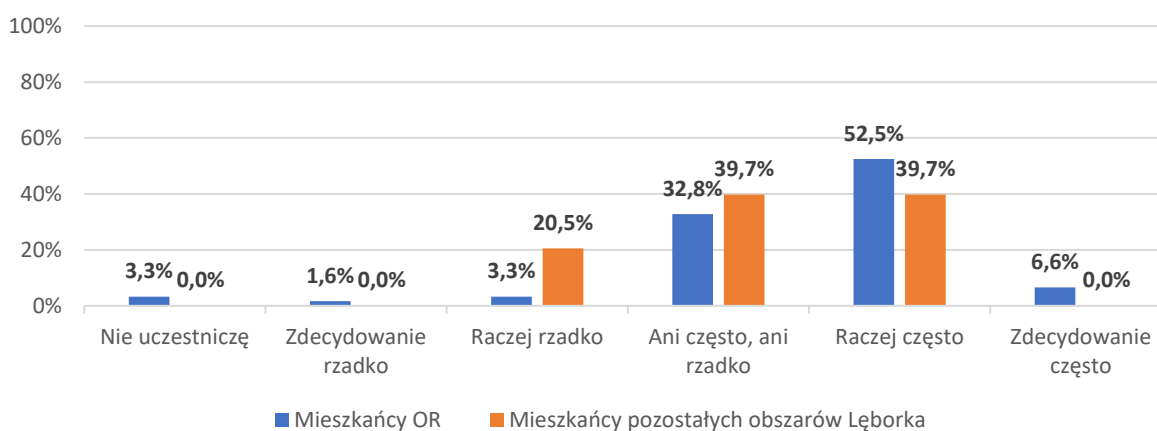

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka
[N=134]

Ogółem odpowiedzi koncentrują się wokół ocen przeciętnych – „raczej rzadko” i „ani często, ani rzadko”. Mieszkańcy OR uczestniczą w wydarzeniach sportowo-rekreacyjnych nieznacznie częściej. Częściej wybierali odpowiedź „ani często, ani rzadko”, podczas gdy mieszkańcy pozostałych obszarów miasta, wybierali odpowiedź „raczej rzadko”.

Kolejne pytanie o aktywność dotyczyło wydarzeń organizowanych na terenie gminy. Odpowiedzi badanych zostały podsumowane na poniższym wykresie.

Wykres 27. Jak często uczestniczy Pan/i w innych wydarzeniach organizowanych na terenie gminy?

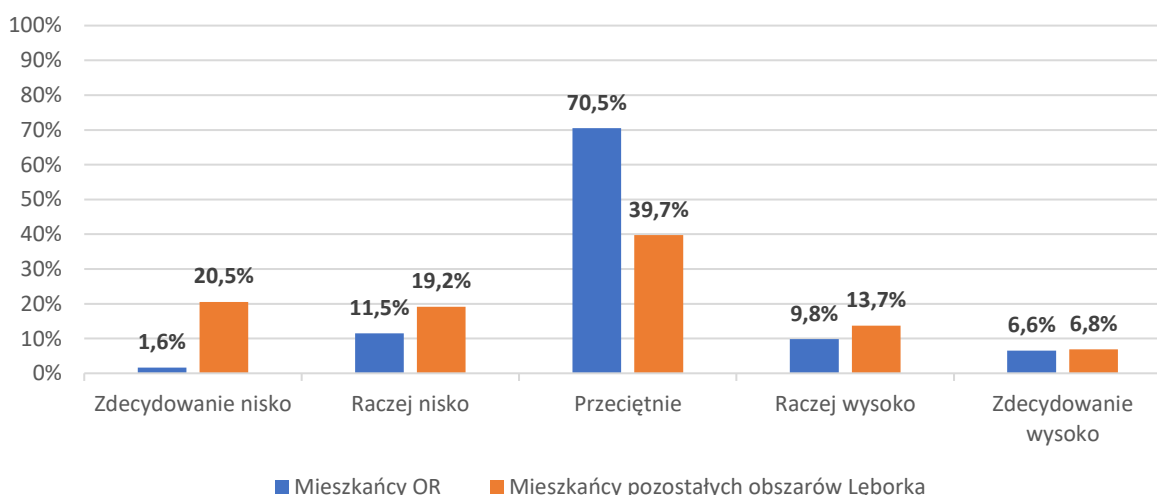

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka
[N=134]

Badani zadeklarowali, że w wydarzeniach organizowanych na terenie gminy uczestniczą częściej niż w wydarzeniach sportowych i kulturalnych. Mieszkańcy OR najczęściej wybierali odpowiedź „raczej często”, nieco rzadziej zaś odpowiedź „ani często, ani rzadko”. Respondenci z pozostałych obszarów miasta równie często wybierali odpowiedzi „raczej często” i „ani często, ani rzadko”, rzadziej zaś odpowiedź „raczej rzadko”. Ich deklaracje świadczyły więc o mniejszej skali uczestnictwa w wydarzeniach, niż w przypadku mieszkańców OR.

Ostatnim pytaniem w zakresie usług społecznych była ocena jakości oferty spędzania czasu wolnego czasu w miejscu zamieszkania. Zestawienie odpowiedzi zostało zamieszczone poniżej.

Wykres 28. Jak ocenia Pan/i jakość oferty spędzania wolnego czasu w miejscu Pana/i zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

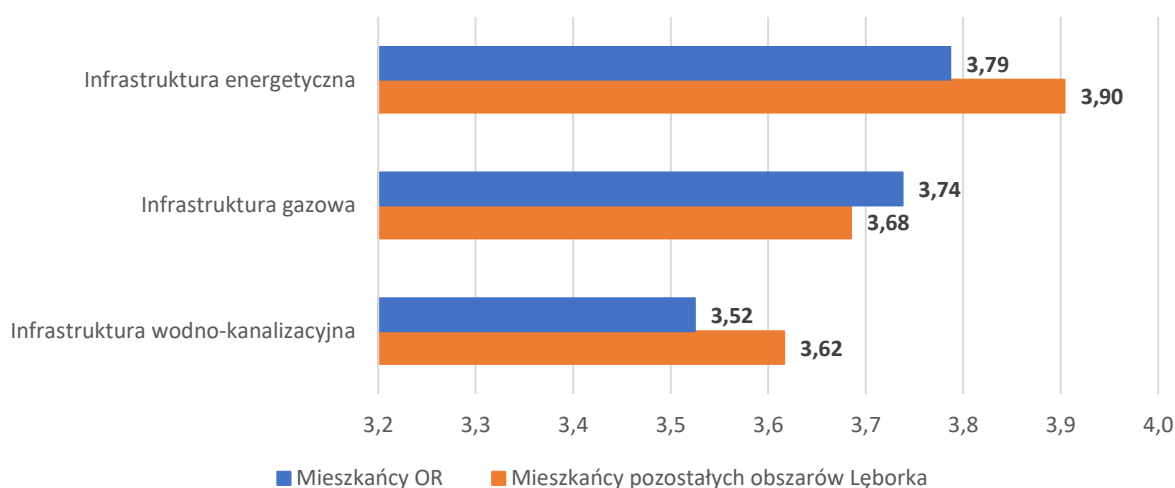
Zdecydowana większość mieszkańców OR wystawiła ocenę przeciętną. Mieszkańcy pozostałych obszarów Lęborka ponownie udzielili zaś bardziej zróżnicowanych odpowiedzi. Na ogół oceniali jakość oferty przeciętnie, ale dość często pojawiały się również oceny „zdecydowanie nisko”, „raczej nisko” oraz „raczej wysoko”.

3.2.5. Ocena infrastruktury

Badani mieszkańcy dokonali oceny różnych aspektów z zakresu infrastruktury energetycznej na terenie miejsca swojego zamieszkania. Oceny dokonywali na skali liczbowej, gdzie „0” oznaczało ocenę najniższą, zaś „5” najwyższą. Porównanie ocen zostało dokonane za pomocą testu T-Studenta. Zestawienie średnich ocen zostało przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 29. Ocena poszczególnych aspektów życia na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Infrastruktura energetyczna]

(średnia ocena na skali pięciostopniowej)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

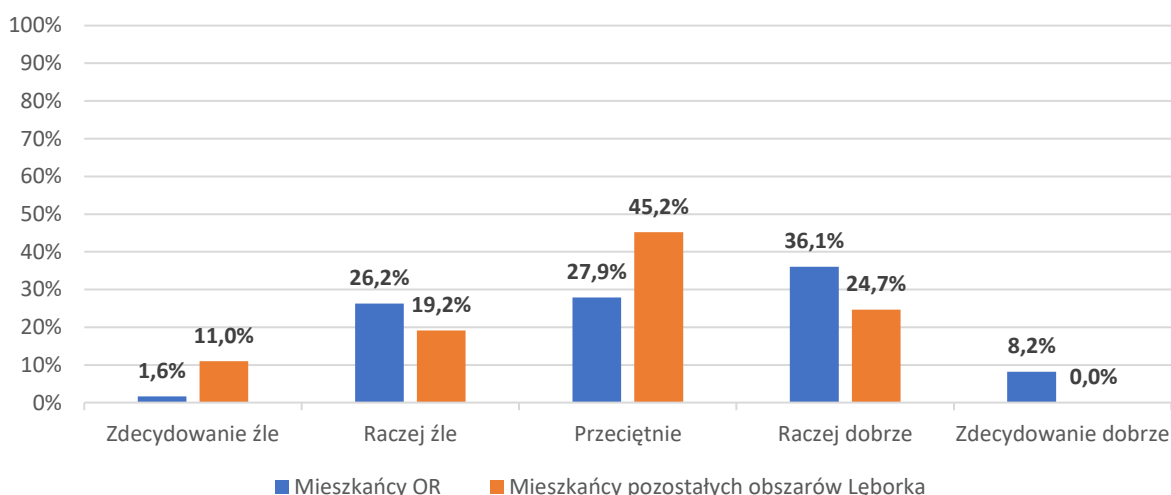
Oceny dokonywane przez mieszkańców OR i mieszkańców pozostałych obszarów miasta były bardzo zbliżone⁴¹. Najwyżej oceniona została (i) infrastruktura energetyczna (3,85), nieco słabiej (ii) infrastruktura gazowa (3,71), zaś najslabiej (iii) infrastruktura wodno-kanalizacyjna (3,57).

⁴¹ Testy T-Studenta nie wykazały istotności statystycznej

Następnie respondenci dokonali oceny poszczególnych aspektów związanych infrastrukturą. Do porównań odpowiedzi dwóch badanych grup: mieszkańców OR oraz mieszkańców pozostałych obszarów miasta – wykorzystano test U Manna-Whitneya, który służy do dokonywania porównań między dwiema grupami, gdy zestawiana zmienna ma charakter porządkowy. Jeżeli wyniki testu jest istotny statystycznie (istotność wynosi mniej niż 0,05), oznacza to, że odpowiedzi badanych z obydwu grup istotnie się różniły.

W pierwszej kolejności respondenci ocenili poziom estetyki przestrzeni publicznej w miejscu ich zamieszkania. Rozkład odpowiedzi został przedstawiony na poniższym wykresie.

Wykres 30. Jak ocenia Pan/i poziom estetyki przestrzeni publicznej w miejscu Pana/Pani zamieszkania?

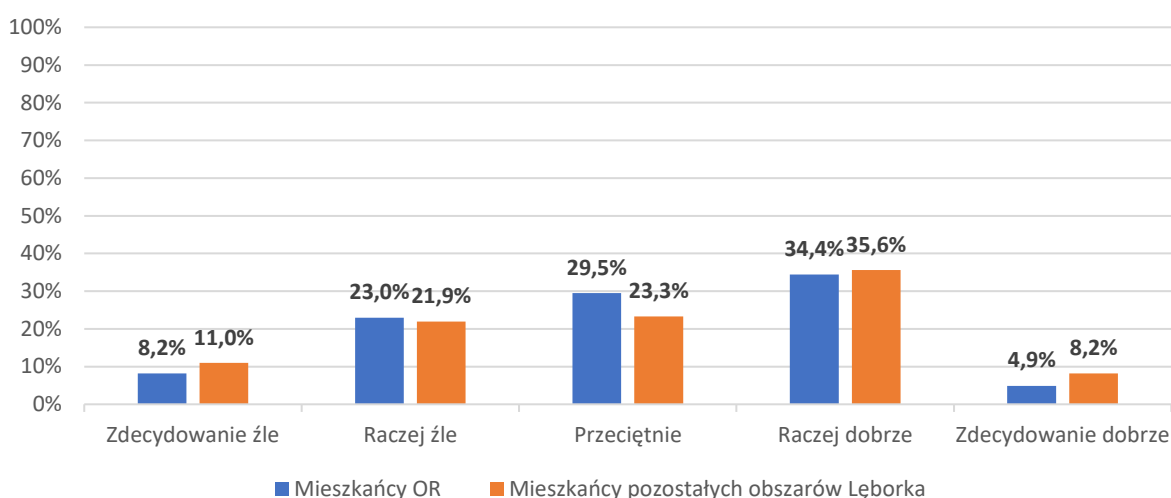
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

W przypadku mieszkańców pozostałych obszarów miasta, ocena tego aspektu była równomiernie rozłożona. Najwięcej było ocen przeciętnych, zaś najmniej skrajnych. Z kolei oceny mieszkańców OR były nieco bardziej spłaszczone. Co czwarty z nich ocenił poziom estetyki przestrzeni publicznej raczej źle, również co czwarty

przeciętnie, zaś co trzeci „raczej dobrze”. Ogółem ich ocena była istotnie wyższa niż mieszkańców pozostałych obszarów Lęborka⁴².

Kolejnym ocenianym aspektem była dostępność parkingów w miejscu zamieszkania badanych. Rozkład odpowiedzi został przedstawiony na poniższym wykresie.

Wykres 31. Jak ocenia Pan/i dostępność parkingów w miejscu Pana/Pani zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

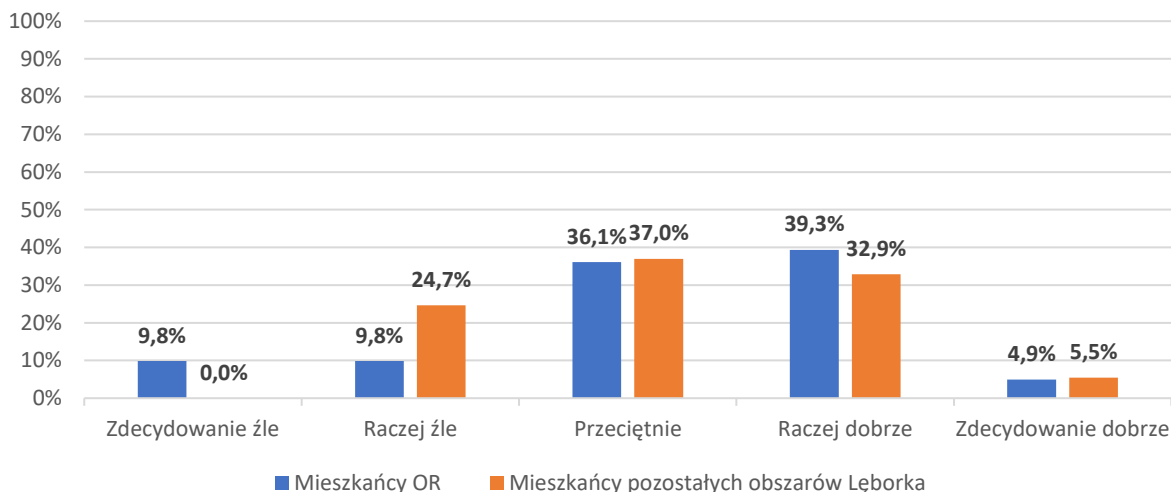
Oceny obydwu grup były bardzo zbliżone⁴³ i przeważały w kierunku ocen pozytywnych. Co trzeci uznał dostępność parkingów w miejscu swojego zamieszkania za raczej dobrą, co czwarty za przeciętną, zaś co piąty za raczej złą.

⁴² Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,04

⁴³ Wynik testu U Manna-Whitneya okazał się nieistotny statystycznie

Kolejny wykres przedstawia ocenę dostępności połączeń komunikacyjnych w miejscu zamieszkania respondentów.

Wykres 32. Jak ocenia Pan/i dostępność połączeń komunikacyjnych w miejscu Pana/Pani zamieszkania?

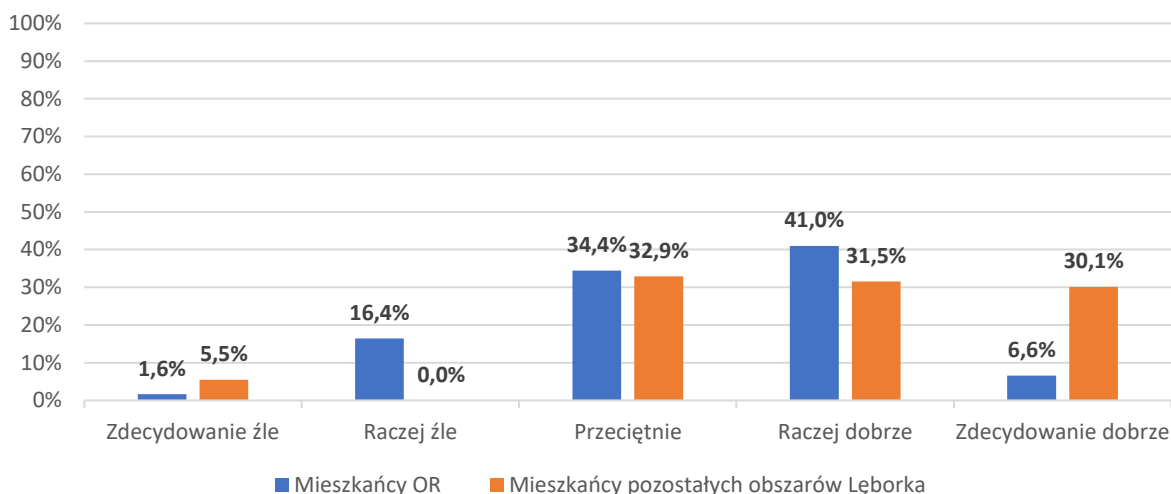
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Odpowiedzi obydwu grup były niemal identyczne⁴⁴ i na ogół pozytywne. Ponad 30% badanych oceniło dostępność połączeń komunikacyjnych przeciętnie i kolejne ponad 30% raczej dobrze.

Na poniższym wykresie znajdują się zaś rozkłady ocen jakości i dostępności kanalizacji sanitarnej w miejscu zamieszkania badanych.

⁴⁴ Wynik testu U Manna-Whitneya okazał się nieistotny statystycznie

Wykres 33. Jak ocenia Pan/i jakość i dostępność kanalizacji sanitarnej w miejscu Pana/Pani zamieszkania?

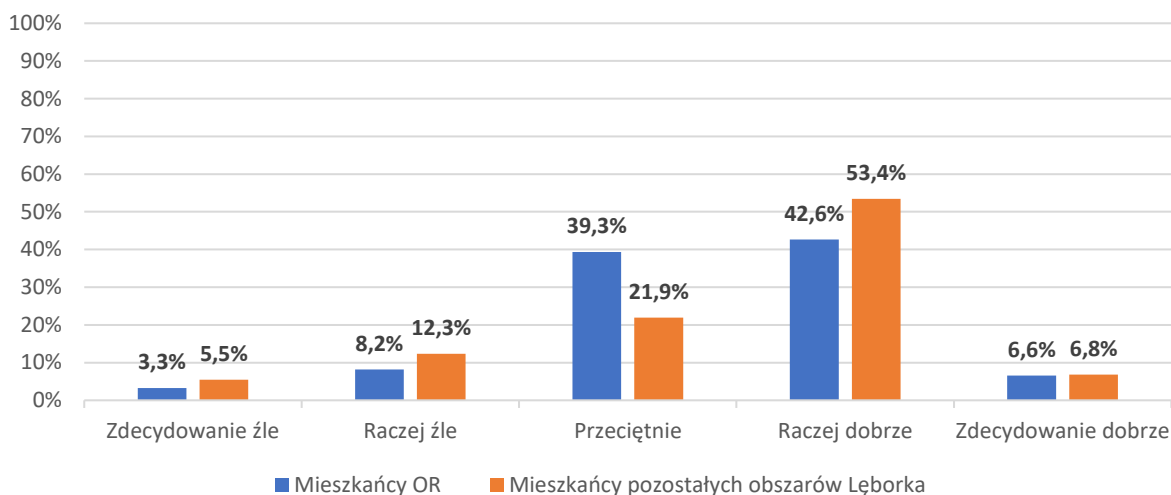
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Mieszkańcy pozostałych obszarów miasta ocenili ten aspekt wyraźnie wyżej niż mieszkańcy OR⁴⁵. Po około 30% spośród nich wystawiło oceny: przeciętne, raczej dobre oraz zdecydowanie dobre. Z kolei większość ocen mieszkańców OR rozłożyła się pomiędzy ocenami przeciętną i raczej dobrą, jednak kilkanaście procent spośród nich wystawiło również ocenę raczej złą.

⁴⁵ Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,00

Ostatnim ocenianym aspektem infrastrukturalnym była jakość dróg. Zestawienie ocen zostało zamieszczone na poniższym wykresie.

Wykres 34. Jak ocenia Pan/i jakość dróg w miejscu Pana/Pani zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Oceny obydwu grup były dość zbliżone⁴⁶ i raczej pozytywne. Nieco ponad połowa badanych mieszkańców pozostałych obszarów miasta wystawiła ocenę raczej dobrą, co piątą przeciętną, a jedynie co ósmy raczej złą. W przypadku mieszkańców OR po około 40% respondentów wystawiło oceny przeciętną i raczej dobrą.

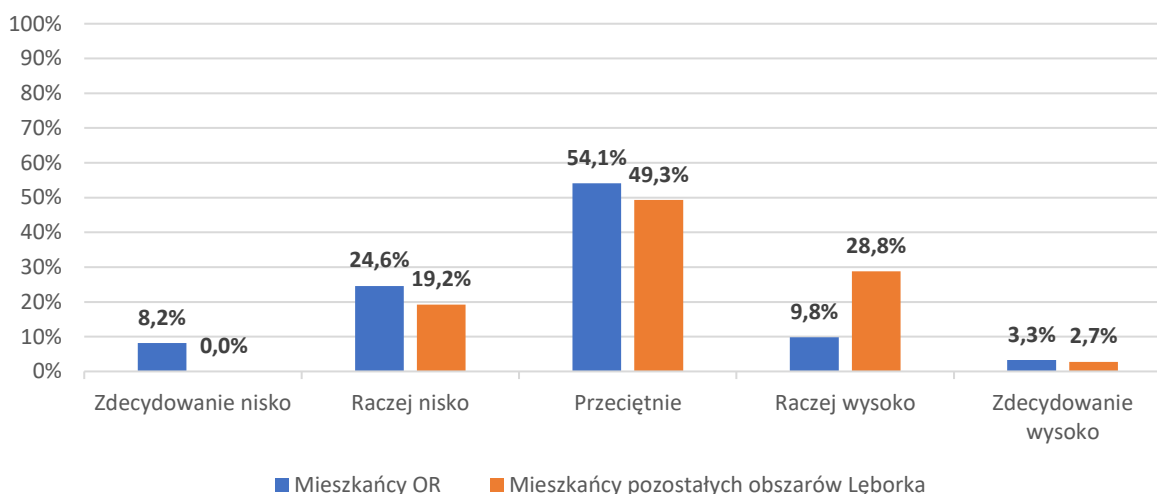
3.2.6. Ocena jakości życia

W ramach oceny jakości życia, respondenci oceniali kilka aspektów. Do porównań odpowiedzi dwóch badanych grup: mieszkańców OR oraz mieszkańców pozostałych obszarów miasta – wykorzystano test U Manna-Whitneya, który służy do dokonywania porównań między dwiema grupami, gdy zestawiana zmienna ma charakter porządkowy. Jeżeli wyniki testu jest istotny statystycznie (istotność wynosi mniej niż 0,05), oznacza to, że odpowiedzi badanych z obydwu grup istotnie się różniły.

⁴⁶ Wynik testu U Manna-Whitneya okazał się nieistotny statystycznie

Pierwszym ocenianym aspektem był poziom bezpieczeństwa w miejscach publicznych na terenie miejsca zamieszkania badanych. Zestawienie odpowiedzi zostało przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 35. *Jak ocenia Pan/i poziom bezpieczeństwa w miejscach publicznych na terenie miejsca Pana/Pani zamieszkania?*

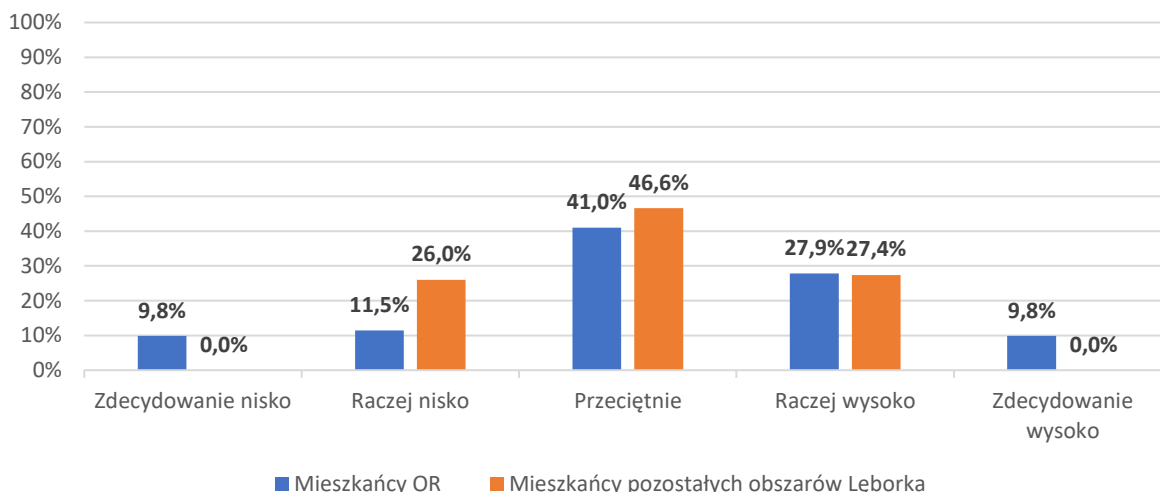
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Mieszkańcy pozostałych obszarów miasta ocenili ten aspekt wyraźnie wyżej niż mieszkańcy OR⁴⁷. Co piąty ocenił, że poziom bezpieczeństwa w miejscach publicznych jest raczej niski, co drugi że przeciętny, a co czwarty, że raczej wysoki. Z kolei oceny mieszkańców OR były bardziej skierowane ku ocenom negatywnym. Jedynie co dziesiąty badany z OR ocenił poziom bezpieczeństwa jako raczej wysokie, co drugi jako przeciętne, a co czwarty jako raczej niskie. Ponadto co dwunasty mieszkaniec OR ocenił bezpieczeństwo jako zdecydowanie niskie.

⁴⁷ Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,01

Drugim ocenianym aspektem był poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego. Rozkłady odpowiedzi respondentów zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 36. Jak ocenia Pan/i poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego (drogowego, pieszych itp.) na terenie miejsca Pana/Pani zamieszkania?

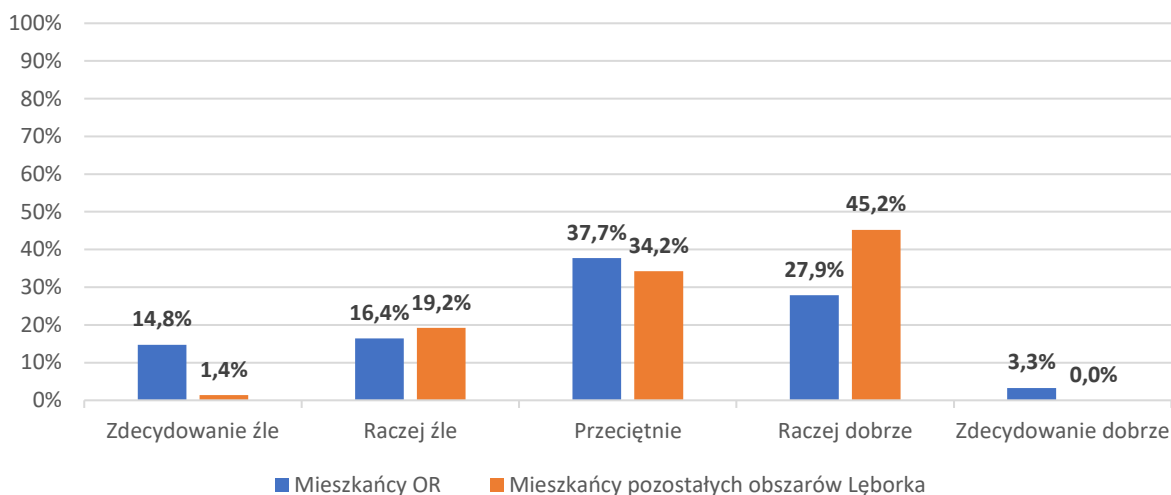
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Oceny obydwu badanych grup były bardzo zbliżone⁴⁸ i ogólnie przeciętne. Mieszkańcy OR udzielili ocen nieco bardziej rozproszonych. Co dziesiąty uznał poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego za zdecydowanie wysokie, co czwarty za raczej wysokie, co dziesiąty za raczej niskie i również co dziesiąty za zdecydowanie niskie. Pozostałe 40% badanych wystawiło ocenę przeciętną. Z kolei oceny mieszkańców pozostałych obszarów miasta były nieco bardziej skoncentrowane. Niemal połowa wystawiła ocenę przeciętną, co czwarty raczej niską i również co czwarty raczej wysoką. Żadni badani mieszkańcy pozostałych obszarów Lęborka nie ocenili poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego w sposób skrajny.

⁴⁸ Wynik testu U Manna-Whitneya okazał się nieistotny statystycznie

Kolejnym ocenianym aspektem był poziom hałasu w miejscu zamieszkania. Odpowiedzi zostały zwizualizowane na poniższym wykresie.

Wykres 37. Jak ocenia Pan/i poziom hałasu w miejscu Pana/Pani zamieszkania?

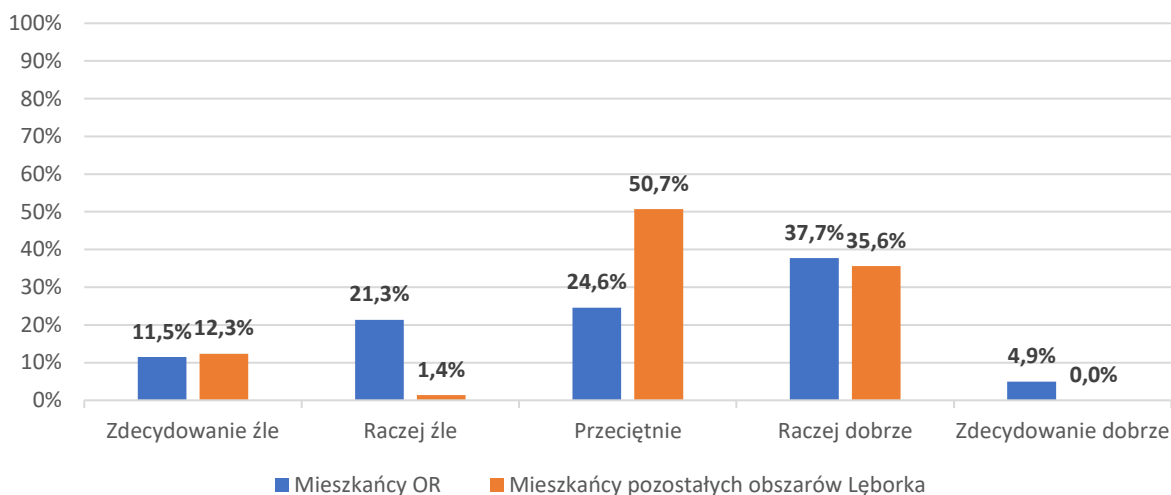
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Choć wynik testu statystycznego pokazał, że różnice między badanymi grupami nie są istotne, był to wynik na granicy istotności⁴⁹. Dlatego pewne różnice widoczne są gołym okiem. Mieszkańcy OR wyraźnie częściej udzielali odpowiedzi zdecydowanie negatywnej, a wyraźnie rzadziej raczej dobrej. Ich oceny koncentrowały się poniżej oceny przeciętnej, podczas gdy oceny mieszkańców pozostałych obszarów miasta pomiędzy przeciętną i raczej dobrą.

⁴⁹ Istotność testu U Manna-Whitneya wyniosła 0,06

Ostatnim ocenianym aspektem była jakość powietrza. Odpowiedzi respondentów zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 38. Jak ocenia Pan/i jakość powietrza w miejscu Pana/Pani zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych z mieszkańcami Lęborka [N=134]

Ogólnie średnie ocen obydwu grup były bardzo zbliżone⁵⁰, ale widoczne są wyraźne różnice w rozkładach ocen. Mieszkańcy OR oceniali jakość powietrza w sposób bardzo zróżnicowany – od zdecydowanie złej do zdecydowanie dobrej, z koncentracją pomiędzy odpowiedzią przeciętną i raczej dobrą. Mieszkańcy pozostałych obszarów miasta na ogół wystawiali ocenę przeciętną i dość często również raczej dobrą. Odpowiedzi skrajne były u nich marginalne.

⁵⁰ Wynik testu U Manna-Whitneya okazał się nieistotny statystycznie

4. Podsumowanie ewaluacji

Realizacja ewaluacji śródkresowej (on-going) umożliwiła udzielenie odpowiedzi na następujące pytania badawcze:

1. Jaki jest stopień założonych celów rewitalizacji?

Stopień realizacji założonych celów rewitalizacji jest zróżnicowany. Osiągnięto znaczące postępy w obszarach bezpieczeństwa, edukacji i poprawy infrastruktury. Jednakże istnieją istotne wyzwania w zakresie problemów społecznych i ekonomicznych, które wymagają intensyfikacji działań. Szczegółowe zestawienie realizacji wskaźników prezentuje poniższa tabela.

Tabela 8. Podsumowanie wskaźników określających postęp w osiąganiu celów rewitalizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka

Lp.	Nazwa wskaźnika	Oczekiwany kierunek zmian do roku 2025	Podobszar	Wartość bazowa	Stan na koniec roku 2020	Stan na koniec roku 2023	Osiągnięty kierunek zmiany	Realizacja celu GPR (śródkresowa)
Wskaźniki odnoszące się do celów								
1.	Liczba osób korzystających z pomocy MOPS w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Spadek do 72,65	OR	141,46 (2015 r.)	96,47	141,19	Spadek	Cel nie został osiągnięty
2.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Spadek do 22,46	OR	32,79 (2015 r.)	38,73	46,83	Wzrost	Cel nie został osiągnięty
3.	Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 mieszkańców	Spadek do 4,28	OR	5,71 (2015 r.)	0,46	0,00	Spadek	Cel osiągnięty
4.	Liczba mieszkańców obszaru	Wzrost do 5 400	OR	5 245 (2012 r.)	4 312	4 207	Spadek	Cel nie został osiągnięty
5.	Liczba zagospodarowanych terenów rekreacyjnych i sportowych	Wzrost do 15	OR	2 (2015 r.)	5	19	Wzrost	Cel osiągnięty

Lp.	Nazwa wskaźnika	Oczekiwany kierunek zmian do roku 2025	Podobszar	Wartość bazowa	Stan na koniec roku 2020	Stan na koniec roku 2023	Osiągnięty kierunek zmiany	Realizacja celu GPR (śródkresowa)
6.	Liczba złożonych wniosków do budżetu obywatelskiego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Wzrost do 1,14	OR	0,76 (2015 r.)	0,46	0	Spadek	Cel nie został osiągnięty
7.	Liczba przestępstw na 1 000 mieszkańców	Spadek do 18,76	OR	23,45 (2015 r.)	21,57	11,88	Spadek	Cel osiągnięty
Wskaźniki delimitacyjne								
8.	Wynik egzaminów państwowych w szkołach podstawowych w odniesieniu do średniej w mieście	Wzrost	OR	20,9 (2012 r.)	33	53,25	Wzrost	Cel osiągnięty
9.	Czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców	Spadek	OR	4,72 (2012 r.)	1,62	0,00	Spadek	Cel osiągnięty
10.	Liczba niebieskich kart na 1000 mieszkańców	Spadek	OR	3,6 (2012 r.)	3,48	2,85	Spadek	Cel osiągnięty
11.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Wzrost	OR	16,23 (2012 r.)	20,05	24,31	Wzrost	Cel osiągnięty
12.	Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych	Spadek	OR	29,07 (2012 r.)	70,06	36,50	Wzrost	Cel nie został osiągnięty
13.	Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca	Wzrost	OR	308,8 (2012 r.)	182,19	217,37	Spadek	Cel nie został osiągnięty
14.	Poziom dochodów ludności określany poprzez wielkość podatku dochodowego od osób fizycznych w odniesieniu do średniej miasta	Wzrost	OR	640 (2012 r.)	1403	2179,13	Wzrost	Cel osiągnięty

Lp.	Nazwa wskaźnika	Oczekiwany kierunek zmian do roku 2025	Podobszar	Wartość bazowa	Stan na koniec roku 2020	Stan na koniec roku 2023	Osiągnięty kierunek zmiany	Realizacja celu GPR (śródkresowa)
15.	Wielkość zaległości czynszowych na 100 mieszkańców	Spadek	OR	7 555,45 (2012 r.)	6 085,33	13 346,71	Wzrost	Cel nie został osiągnięty
16.	Udział procentowy budynków komunalnych generujących niskie emisje	Spadek	OR	66 (2012 r.)	77	77	Wzrost	Cel nie został osiągnięty
17.	Udział procentowy budynków wymagających remontu	Spadek	OR	61 (2012 r.)	3	3	Spadek	Cel osiągnięty

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka”, ewaluacji on-going oraz danych od instytucji miejskich miasta Lęborka

Analizując ww. wskaźniki należy przede wszystkim wziąć pod uwagę, iż OR wyludnia się. Wartość wskaźnika liczby ludności spadł aż do 77,9% wartości docelowej.

Na OR w szczególnie wysokim stopniu zrealizowano wskaźniki powiązane ze zwalczaniem przestępczości. Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców spadła znacznie poniżej zakładanej wartości docelowej. Z kolei liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece oraz liczba czynów karalnych nieletnich spadły do zera, co oznacza całkowite rozwiązanie problemu. Ponadto regularnie maleje liczba zakładanych niebieskich kart na 1000 mieszkańców.

Wyraźnie poprawiają się wskaźniki dotyczące edukacji. W latach 2015-2023 odnotowano znaczący wzrost średnich wyników egzaminów państwowych w szkołach podstawowych, co wskazuje na poprawę jakości edukacji. Niestety nie przekłada się to jeszcze na zaangażowanie społeczne. Brak wniosków do budżetu obywatelskiego wskazuje na bardzo niskie zaangażowanie społeczne mieszkańców.

Poprawie ulega również infrastruktura – na OR maleje procentowy udział budynków wymagających remontu. Z drugiej strony nie zanotowano postępu w zakresie procentowego udziału budynków komunalnych generujących niskie emisje. W przyszłości może to doprowadzić do zapóźnienia w zakresie termomodernizacji i generować znaczące koszty eksploatacji budynków.

Odsetek osób długotrwale bezrobotnych znacząco wzrósł w latach 2015-2020, a ta negatywna wartość utrzymywała się przez kolejne lata. W konsekwencji wartość wskaźnika dwukrotnie przekracza zakładaną, co wymaga pilnych działań w zakresie aktywizacji zawodowej. Z drugiej strony spadł odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej, co sugeruje że nastąpiła poprawa poziomu wykształcenia i kompetencji zawodowych.

Mimo pogłębiających się problemów z bezrobociem, następuje ogólny wzrost dochodów ludności. Wzrastają też dochody gminy z tytułu podatku od nieruchomości. Jednocześnie następuje jednak znaczny wzrost wskaźnika zaległości czynszowych. Dane pokazują, że mimo ogólnej poprawy sytuacji ekonomicznej, sytuacja materialna części mieszkańców znacznie się pogorszyła.

Zapewne to właśnie rosnące zadłużenie spowodowane wzrostem cen oraz długotrwałe bezrobocie, prowadzą do utrwalania pauperyzacji całych grup ludności. W konsekwencji rośnie liczba osób korzystających z pomocy MOPS, która przekracza wartość zakładaną niemal o połowę. Dzieje się tak pomimo znacznego spadku liczby mieszkańców.

2. Jaka jest skuteczność podjętych przedsięwzięć w odniesieniu do zachodzących zmian w otoczeniu obszaru – pozostałych jednostkach delimitacyjnych miasta oraz w regionie i kraju?

Skuteczność podjętych przedsięwzięć w ramach rewitalizacji miasta Lęborka jest widoczna w kilku kluczowych obszarach – przede wszystkim w zakresie infrastruktury. Realizacja projektów infrastrukturalnych przebiega sprawnie i często przekracza zakładane cele, co pozytywnie wpływa na otoczenie fizyczne obszaru rewitalizacji. Większość przedsięwzięć związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznych, takich jak budowa terenów rekreacyjnych czy modernizacja ulic, została zrealizowana z nadwyżką w stosunku do pierwotnie zakładanych wartości. Z kolei, dzięki realizacji projektów remontowych, liczba budynków w złym stanie technicznym uległa zmniejszeniu, co pozytywnie wpłynęło na estetykę i funkcjonalność obszaru. Nastąpiła również poprawa infrastruktury społecznej. Adaptacja budynków na cele społeczne, takie jak Klub Osiedlowy BAZA czy Placówka Wsparcia Dziennego, przyczyniła się do zwiększenia dostępności usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Szczególnie słabo OR wypada w zakresie liczby ludności oraz jej postępującej pauperyzacji. Biorąc pod uwagę różnicę w liczbie ludności między latami 2012-2023 – OR wyludniał się wyraźnie szybciej niż pozostałe obszary miasta, lecz jeśli wziąć pod uwagę tylko lata 2020-2023 – OR wyludniał się już wolniej, niż reszta miasta. Może to być wynikiem odnowienia (rewitalizacji) tego fragmentu miasta, zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców (co zostało potwierdzone poprawą wartości wskaźników) oraz budowy domów i nowych osiedli na OR. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest wyraźnie wysoka na tle reszty miasta. Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości rośnie wolniej niż w pozostałych obszarach, a zadłużenie z tytułu należności czynszowych rośnie szybciej i jest wyższe (wyjątek stanowi OZ T.13, którego sytuacja jest niekiedy

jeszcze trudniejsza niż OR). W konsekwencji wzrasta również odsetek korzystających z pomocy MOPS. Wszystko to dzieje się pomimo, zbliżonego do tego w całym Łęborgu, wzrostu dochodów ludności, co oznacza nie tylko pauperyzację, ale również rosnące nierówności społeczne na OR.

Z drugiej strony na OR (oraz na obszarach zdegradowanych) znacząco spadła przestępczość, której poziom z kolei znacząco wzrósł w pozostałych obszarach miasta. Szczególnie spektakularna była całkowita eliminacja problemów przestępstw nieletnich (która wyraźnie spadła zarówno w całym mieście, jak i w poszczególnych obszarach) oraz przestępstw przeciwko rodzinie i opiece. Jednocześnie odsetek przestępstw przeciwko rodzinie i opiece lawinowo wzrósł we wszystkich pozostałych obszarach miasta. Ta rosnąca różnica pomiędzy OR a resztą miasta, nie przekłada się jednak na spadek liczby zakładanych niebieskich kart. Ich odsetek maleje, ale w takim samym tempie, jak w pozostałych obszarach miasta.

Na OR słabiej wypadły przedsięwzięcia dotyczące rewitalizacji społecznej. W obszarach społecznych i ekonomicznych efekty przedsięwzięć są mniej widoczne, a problemy takie jak bezrobocie czy niskie zaangażowanie społeczne nadal stanowią wyzwanie. Mimo realizacji projektów mających na celu integrację mieszkańców, takich jak Festiwal uliczny, czy zajęcia na podwórkach integracyjnych, zaangażowanie społeczności lokalnej pozostaje bardzo niskie. Brak wniosków do budżetu obywatelskiego oraz niższa niż zakładana liczba uczestników w niektórych projektach wskazują na konieczność intensyfikacji działań w tym obszarze.

3. Czy przyjęte cele rewitalizacji są w dalszym ciągu odpowiednie? Jaka jest ich adekwatność względem zmieniających się potrzeb?

Cel 1. „Nowy świat zapewnia spójność społeczną” pozostaje częściowo aktualny. Spójność społeczna to zdolność społeczeństwa do zapewnienia dobrobytu wszystkim swoim członkom, zminimalizowania różnic i uniknięcia społecznej polaryzacji. Dzięki realizacji GPR nastąpiło wyraźne zwiększenie dostępu do usług społecznych skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także wzrosła dostępność oferty kulturalnej oraz oferta spędzania czasu wolnego. Usługi te należy utrzymać, aby dalej spełniały swoją rolę. Wyraźnie poprawiono wyniki w nauce dzieci i młodzieży, a poprzez redukcję przestępczości zmniejszono liczbę

ofiar przemocy i zwiększono bezpieczeństwo. Zupełnie nie udało się zrealizować celu zwiększenia zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców OR i kierunek ten pozostaje najbardziej aktualny. Trudno jest określić stopień zmniejszenia problemu uzależnień wśród młodzieży, ze względu na brak wskaźnika mierzącego ten problem.

Cel 2. „Nowy świat zapewnia dobre warunki do życia” również został zrealizowany w bardzo dużym stopniu. Przede wszystkim dokonano remontów niemal wszystkich budynków, które tego wymagały, co zwiększyło estetykę zabudowań. Odnotowano również duże postępy w budowie przyjaznych i dopasowanych do różnych grup użytkowników miejsc w przestrzeni publicznej. Trudno jednak określić stopień poprawy organizacji ruchu i zapewnienia dobrych warunków do bezpiecznego poruszania się pieszo i rowerem, ze względu na brak wskaźnika do pomiaru tego zjawiska.

4. Jaki jest poziom aktualności Programu, w szczególności:

a. Czy GPR wciąż odpowiada zidentyfikowanym potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców obszaru rewitalizacji?

Wysoki poziom realizacji celów związanych z edukacją, usługami społecznymi oraz dostępnością oferty kulturalnej pokazuje, że dobrze wpisywały się one w potrzeby mieszkańców OR. Kontynuowanie przedsięwzięć realizujących te cele, jest więc wysoce zasadne.

W wyniku realizacji GPR znacząco spadła przestępczość, a ta związana z rodziną i nieletnimi została całkowicie wyeliminowana. Cele związane ze zmniejszeniem liczby ofiar przemocy i zwiększeniem bezpieczeństwa, zostały więc w znacznym stopniu zrealizowane, ale pozostają aktualne ze względu na wciąż istniejące problemy w rodzinach.

Zaangażowanie społeczne i obywatelskie mieszkańców OR pozostaje na bardzo niskim poziomie, dlatego cele związane z ich jego podniesieniem pozostają jak najbardziej aktualne.

Obecny GPR zbyt mały nacisk kładzie na cele związane z aktywizacją zawodową, wsparciem socjalnym i integracją społeczną. Cele te są zaś istotne z powodu

pogłębiania się takich problemów, jak: utrwalanie bezrobocia, rosnące zaległości czynszowe oraz wzrost liczby osób korzystających z pomocy MOPS.

GPR nie do końca odpowiada na problem wyludniania się OR. W niewielkim stopniu adresuje również problem starzenia się społeczeństwa – zakłada powstawanie nowej oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów, niewystarczającą adresując jednak rosnące zapotrzebowanie na usługi społeczne w tym obszarze. Z drugiej strony działania w tym zakresie podejmowane są przez miasto poza Programem. Obecnie przy ulicy Malczewskiego 25-27 trwa budowa trzech budynków komunalnych. W każdym z nich znajdzie się 16 mieszkań, a budowa ma zostać ukończona do sierpnia 2025 roku. Równolegle Lęborskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego realizuje inwestycję na ulicy Stryjewskiego. Będzie to budynek z 16 mieszkaniami. Planowane oddanie budynku do użytkowania przewidziano na II półrocze 2026 r. Ponadto realizowana jest inwestycja komercyjna. Spółka Graf-Dom buduje 24 mieszkania przy ulicy Orlińskiego, które mają zostać oddane do użytku w 2025 roku. W ciągu dwóch lat do użytku na OR oddanych zostanie więc 88 mieszkań, co powinno wpłynąć na demografię obszaru oraz poprawić jej estetykę.

b. Czy wskazane jest wprowadzenie zmian w celach Programu?

Wskazane jest wprowadzenie zmian w celach Programu. Należy zaktualizować cele społeczne oraz dedykowane im narzędzia. Wzrost problemów społecznych, takich jak utrwalanie bezrobocia, rosnące zaległości czynszowe oraz wzrost liczby osób korzystających z pomocy MOPS, sugerują konieczność położenia większego nacisku na cele związane z aktywizacją zawodową, wsparciem socjalnym i integracją społeczną.

Spadek liczby mieszkańców wskazuje na potrzebę uwzględnienia w celach działań przeciwdziałających depopulacji. Z kolei starzenie się społeczeństwa wymaga dostosowania usług do rosnącej liczby seniorów.

Cele powinny również promować większe zaangażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne i inicjatywy lokalne.

c. Czy wskazane jest wprowadzenie nowych przedsięwzięć?

Wprowadzenie nowych przedsięwzięć jest wskazane, aby skuteczniej odpowiadać na obecne wyzwania i potrzeby mieszkańców OR. Biorąc pod uwagę wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych, konieczne jest wprowadzenie programów szkoleniowych, doradczych oraz staży zawodowych, które pomogą mieszkańcom zdobyć nowe kwalifikacje i znaleźć zatrudnienie. Przydatne może okazać się rozszerzenie oferty usług świadczonych przez instytucje takie jak MOPS, o programy integracyjne, edukacyjne oraz wsparcie psychologiczne.

Ze względu na pogarszającą się sytuację demograficzną, warto uwzględnić inicjatywy, mające na celu zatrzymanie mieszkańców w obszarze rewitalizacji. Należy kontynuować działania na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych, ale również tworzyć warunki do powstawania nowych miejsc pracy oraz rozwoju oferty edukacyjnej dla młodych ludzi. Ze względu na rosnący odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, warto wprowadzić przedsięwzięcia dedykowane seniorom, takie jak centra aktywności, programy zdrowotne i programy wydłużające okres aktywności zawodowej seniorów czy usługi opiekuńcze.

Ze względu na niską aktywność społeczną, przydatna byłaby organizacja inicjatyw społecznych, takich jak warsztaty, spotkania sąsiedzkie czy projekty kulturalne. Z pewnością zachęca one mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.

5. Czy wskazane jest wprowadzenie nowych narzędzi prawnych, które podniosą skuteczność Programu?

Wprowadzenie nowych narzędzi prawnych może znacząco podnieść skuteczność GPR poprzez stworzenie korzystniejszych warunków dla realizacji przedsięwzięć oraz zwiększenie zaangażowania różnych podmiotów. Na poziomie lokalnym przydatna mogłaby być aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w sposób sprzyjający realizacji celów rewitalizacji, np. poprzez wyznaczenie obszarów preferencyjnych dla inwestycji społecznych i gospodarczych.

Same przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą być skuteczniej realizowane poprzez ustanowienie funduszy lub programów dotacyjnych dla mieszkańców i wspólnot

mieszkaniowych na remonty budynków, poprawę efektywności energetycznej czy rozwój inicjatyw społecznych. Stworzenie ram prawnych umożliwiających efektywną współpracę między sektorem publicznym a prywatnym, również wspomogłoby realizację projektów rewitalizacyjnych, posiadających komponent społeczny.

Sytuację rynku pracy może poprawić wprowadzenie ulg podatkowych dla przedsiębiorców inwestujących w obszarze rewitalizacji lub tworzących miejsca pracy dla mieszkańców tego obszaru.

Z kolei odpowiedzią na niską aktywność mieszkańców, powinno być przyjęcie lokalnych aktów prawnych, które ułatwią realizację projektów społecznych, np. poprzez uproszczenie procedur administracyjnych, czy zapewnienie możliwości rozwoju NGO i nawiązaniu z nimi współpracy przez jednostki miejskie.

Przydatne w kontekście walki z depopulacją może być wprowadzenie przepisów ułatwiających osiedlanie się nowych mieszkańców, np. poprzez programy mieszkaniowe czy wsparcie dla młodych rodzin.

5. Rekomendacje

Poniżej przedstawione zostały rekomendacje wynikające z przedmiotowego badania ewaluacyjnego.

Należy rozważyć możliwość zaktualizowania GPR

Ustawa nie precyzuje, w jakich okolicznościach należy opracować nowy GPR, ale jedynie kiedy zaktualizować obecny. Dlatego przed podjęciem decyzji o kontynuacji GPR warto odwołać się do doświadczeń innych miast i stosowanych przez nie dobrych praktyk.

Aktualizacja GPR musi być oparta na praktycznych potrzebach, dlatego powinna nastąpić, gdy: (i) nie osiągnięto zakładanych wartości wskaźników; (ii) działania rewitalizacyjne nie były realizowane terminowo względem harmonogramu, (iii) efektywność działań rewitalizacyjnych była niska⁵¹. Oznacza to, że powstanie nowego GPR nie jest konieczne, jeżeli cele obecnego nie zostały osiągnięte. Nie należy również opracowywać nowego GPR, jeżeli uwarunkowania OR znacząco się nie zmieniły, nie pojawiły się nowe problemy i szanse rozwojowe.

Historyczne i aktualne dane o sytuacji OR miasta Lęborka pokazują, że nie podlega on znaczącym przeobrażeniom strukturalnym. Choć OR wyludnia się, to nie dochodzi do wyraźnej zmiany struktury demograficznej. Mimo pojawiających się trudności finansowych mieszkańców (wzrost liczby osób zadłużonych i korzystających z pomocy społecznej), bezrobocie nie rośnie znacząco (w tempie zbliżonym do reszty miasta). OR natrafia na nowe wyzwania, które są typowe dla tego konkretnego obszaru i nie powtarzają się w takiej konfiguracji w pozostałych obszarach miasta. Są to: (i) rosnące koszty życia, powodujące ubożenie osób pracujących, (ii) wyludnienie OR. Pojawiają się w nim także problemy typowe dla całego miasta: (iii) umiarkowana zmiana struktury demograficznej (powolne starzenie się społeczeństwa), (iv) niska aktywność społeczna. Jednocześnie na OR (v) drastycznie spada przestępczość, co eliminuje jeden z obszarów kryzysowych oraz (vi) znacząco wzrasta jakość

⁵¹ Jadach-Sepiolo A. [red.], Gminny Program Rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, Warszawa 2018, s. 314

infrastruktury i estetyki miasta i (vii) następuje poprawa dostępności usług społecznych i spędzania czasu wolnego.

Na OR miasta Lęborka mamy więc do czynienia z brakiem poważnych strukturalnych zmian sytuacji (w odniesieniu do reszty miasta), co nie powoduje konieczności tak znaczącej aktualizacji granic tego obszaru, aby opracowywać nowy GPR.

Jednocześnie widoczne jest pogłębianie się poważnych problemów społecznych, które również wyróżniają OR na tle miasta. Oznacza to, że działaniem najbardziej optymalnym będzie dokonanie aktualizacji GPR dla tego obszaru.

Aktualizacja następuje w trybie w jakim GPR został uchwalony. W przypadku miasta Lęborka nie ma więc możliwości skorzystania z uproszczonej procedury przyjęcia zmienionego GPR. Należy zapewnić więc partycypacyjny charakter całego procesu poprzez organizację konsultacji społecznych i uzyskanie opinii uprawnionych organów. Zgodnie z ustawą, w przypadku stwierdzenia, że GPR wymaga zmiany, burmistrz występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię Komitetu Rewitalizacji.

Należy rozważyć możliwość zaktualizowania delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Aktualizacja GPR może zostać dokonana nawet, jeżeli jej treść będzie stała w sprzeczności z aktualnie obowiązującymi dokumentami strategicznymi gminy. Dzięki temu GPR może zaadresować nowe problemy i wyzwania, co zastymuluje następnie aktualizację pozostałych dokumentów strategicznych⁵².

OR powinien być skoncentrowany na najbardziej problematycznych częściach miasta. Taka koncentracja pozwala działać bardziej efektywnie. Ułatwia również monitorowanie postępów. Obecny OR wyróżnia się na tle pozostałych: (i) znaczącym wzrostem liczby osób korzystających z pomocy MOPS, (ii) bardzo szybko malejącą liczbą mieszkańców, (iii) drastycznym spadkiem przestępczości (zwłaszcza w obszarze przestępstw wobec rodziny oraz przestępczości nieletnich). Dwa obszary zdegradowane oraz pozostałe obszary miasta co prawda doświadczają niektórych

⁵² Tamże, s. 228

z tych problemów, ale nie w takiej konfiguracji, jaka ma miejsca na OR. Przykładowo na OZ T.10 i OZ T.13 przestępczość znacząco spada, a na pozostałych obszarach miasta znacząco wzrasta. Jednocześnie zmienia się ich struktura, ponieważ liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece znacząco rośnie na wszystkich obszarach. OZ nie doświadczają jednak ani znaczącego wyludnienia ani pauperyzacji (mierzonej liczbą osób korzystających z pomocy MOPS w przeliczeniu na 1000 mieszkańców), Z drugiej strony lawinowo rosną w nich zaległości czynszowe, a na OZ T.13 i w pozostałych jednostkach miasta wyraźnie maleją dochody z tytułu podatków od nieruchomości.

Powyższe pokazuje, że obecny OR stanowi dość zwartą lokalizację o unikatowej sytuacji, problemach i wyzwaniach; a włączenie do niego dodatkowych obszarów mocno zaburzyłoby jego spójność. Aktualizację delimitacji warto oprzeć na innym zestawie wskaźników, niż robiono to dotychczas, ale na pewno nie doprowadzi to do całkowitej zmiany OR.

Należy zmienić system monitorowania wskaźników

Wskaźniki ani nie odzwierciedlają sytuacji w obszarze rewitalizacji, ani nie odpowiadają celom założonym w GPR. W obecnym GPR:

- dobrano liczne wskaźniki mierzące te same aspekty rzeczywistości. Występuje przykładowo silna koncentracja na przestępczości oraz aspektach finansowych nieruchomości), mimo że w zupełności wystarczyłoby uwzględnienie po jednym wskaźniku dla tych zagadnień;
- z kolei inne zagadnienia są mierzone w sposób niewystarczający, a często i nieadekwatny. Przykładowo aktywność społeczną sprowadzono do budżetu obywatelskiego, pomijając zupełnie aspekty instytucjonalne;
- zupełnie pominięto takie zagadnienia z GPR, jak: oferta kulturalna, czy problem uzależnień;
- nie uwzględniono wskaźników standardowych dla rewitalizacji, jak chociażby poziom przedsiębiorczości.

W celu uporządkowania wskaźników GPR i wzmocnienia ich użyteczności, przede wszystkim należy dokonać podziału wskaźników na:

- Produktu, które są bezpośrednio powiązane z efektami działań, wynikających z GPR (przykładowo: liczba wyremontowanych budynków, liczba uczestników programów społecznych);
- Rezultatu, które odzwierciedlają sytuację OR, a zmiana ich wartości w sposób pośredni wynika z podejmowanych działań rewitalizacyjnych (na przykład: bezrobocie, przestępczość).

Dobór konkretnych wskaźników produktu wynikać będzie z zaplanowanych działań w ramach GPR. Obecnie takie wskaźniki przypisane są do przedsięwzięć wpisanych na listę projektów podstawowych GPR. Kilka z nich⁵³ wpisanych jest zaś bezpośrednio do pomiaru efektów GPR.

Należy podjąć nowe działania nakierowane na redukcję skutków negatywnych zjawisk na OR

Kluczowe i pogłębiające się problemy na OR, czyli: (i) rosnący problem bezrobocia i pauperyzacji mieszkańców, (ii) depopulacja obszaru, (iii) niska aktywność społeczna mieszkańców - wymagają wdrożenia dodatkowych działań zaradczych.

Rosnący problem bezrobocia i pauperyzacji mieszkańców powoduje konieczność położenia większego nacisku na cele związane z aktywizacją zawodową, wsparciem socjalnym i integracją społeczną. Biorąc pod uwagę wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych, konieczne jest wprowadzenie programów szkoleniowych, doradczych oraz staży zawodowych, które pomogą mieszkańcom zdobyć nowe kwalifikacje i znaleźć zatrudnienie. Warto rozwijać również lokalne inicjatywy na rzecz przedsiębiorczości oraz organizować szkolenia zawodowe w nowych branżach.

W zakresie integracji przydatne może okazać się rozszerzenie oferty usług świadczonych przez instytucje, takie jak MOPS, o programy integracyjne, edukacyjne oraz wsparcie psychologiczne. Sytuację rynku pracy może poprawić także

⁵³ Na przykład „liczba zagospodarowanych terenów rekreacyjnych i sportowych”, czy „udział procentowy budynków komunalnych generujących niskie emisje”

wprowadzenie ulg podatkowych dla przedsiębiorców inwestujących w OR lub tworzących miejsca pracy dla mieszkańców tego obszaru.

Spadek liczby mieszkańców wskazuje na potrzebę uwzględnienia w celach działań przeciwdziałających depopulacji. Warto uwzględnić inicjatywy, mające na celu zatrzymanie mieszkańców w obszarze rewitalizacji. Należy kontynuować działania na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych (budowa kolejnych budynków mieszkalnych, ale również kontynuacja działań na rzecz modernizacji budynków). Przydatne będzie także wprowadzenie przepisów ułatwiających osiedlanie się nowych mieszkańców poprzez programy mieszkaniowe i wsparcie dla młodych rodzin. Równolegle należy tworzyć warunki do powstawania nowych miejsc pracy oraz rozwoju oferty edukacyjnej dla młodych ludzi. Uzupełnieniem powyższych mogą być działania promujące miasto Lębork jako atrakcyjne miejsce do życia. Z kolei starzenie się społeczeństwa powoduje, że warto wprowadzić przedsięwzięcia dedykowane seniorom, takie jak: centra aktywności, programy zdrowotne i usługi opiekuńcze oraz programy wydłużające okres ich aktywności zawodowej.

Ze względu na niską aktywność społeczną, przydatna byłaby organizacja inicjatyw społecznych, takich jak: warsztaty, spotkania sąsiedzkie, konsultacje społeczne, kampanie informacyjne, projekty kulturalne. Z pewnością zachęcą one mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności. W zakresie planowania GPR można zwiększyć zaangażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne i inicjatywy lokalne. Warto zrobić to zwłaszcza na etapie aktualizacji GPR. Powyższe działania mogą zostać wzmocnione poprzez wprowadzenie lokalnych aktów prawnych, które ułatwią realizację projektów społecznych, np. poprzez uproszczenie procedur administracyjnych, czy zapewnienie możliwości rozwoju NGO i nawiązaniu z nimi współpracy przez jednostki miejskie.

6. Aneks

6.1. Spis rysunków

Rysunek 1. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji dla miasta Lęborka	10
--	----

6.2. Spis tabel

Tabela 1. Lista wskaźników realizacji celów rewitalizacji.....	14
Tabela 2. Lista wskaźników delimitacyjnych.....	15
Tabela 3. Lista projektów podstawowych wpisanych do GPR oraz przedsięwzięć dopuszczalnych	17
Tabela 4. Wskaźniki realizacji celów rewitalizacji w latach 2012, 2015, 2020 na tle wartości docelowych (2025) w podziale na poszczególne jednostki urbanistyczne..	23
Tabela 5. Wskaźniki delimitacyjne w latach 2012, 2015, 2020 na tle wartości docelowych (2025) w podziale na poszczególne jednostki urbanistyczne.....	33
Tabela 6. Projekty podstawowe wpisane do GPR oraz przedsięwzięcia dopuszczalne wraz z przyporządkowanymi wskaźnikami	44
Tabela 7. Zestaw wskaźników monitoringu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w obszarze Lębork Nowy Świat.....	54
Tabela 8. Podsumowanie wskaźników określających postęp w osiąganiu celów rewitalizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka.....	89

6.3. Spis wykresów

Wykres 1. Miejsce zamieszkania respondentów	21
Wykres 2. Czy słyszał/a Pan/i o procesie rewitalizacji miasta Lęborka?	56
Wykres 3. Jak ocenia Pan/i poziom zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców Pana/i obszaru?	57
Wykres 4. Jak ocenia Pan/i zaangażowanie mieszkańców Lęborka w proces rewitalizacji?	58
Wykres 5. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów	59
Wykres 6. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Starzenie się społeczeństwa]	60

Wykres 7. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Alkoholizm]	61
Wykres 8. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Wandalizm].....	61
Wykres 9. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym]	62
Wykres 10. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Problemy opiekuńczo-wychowawcze]	63
Wykres 11. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Przemoc w rodzinie]	64
Wykres 12. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Narkomania]	64
Wykres 13. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Przestępczość]	65
Wykres 14. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Bezrobocie]	66
Wykres 15. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Ubóstwo]	66
Wykres 16. Ocena natężenia poszczególnych problemów społecznych na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Bezdomność].....	67
Wykres 17. Jak ocenia Pan/i skalę osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wśród wszystkich mieszkańców obszaru, który Pan/Pani zamieszkuje?	68
Wykres 18. Jak ocenia Pan/i skalę osób młodocianych borykających się z problemami związanymi z uzależnieniami w miejscu Pana/i zamieszkania?	69
Wykres 19. Ocena poszczególnych aspektów życia na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Wsparcie osób bezrobotnych]	70
Wykres 20. Jak ocenia Pan/i jakość i dostępność do miejsc świadczenia usług społecznych na terenie miejsca Pana/Pani zamieszkania?	71
Wykres 21. Jak ocenia Pan/i dostęp w miejscu Pana/i zamieszkania do usług społecznych skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności i ich bezpośrednich opiekunów oraz wspierających rodziny, zwłaszcza wielodzietne? ...	72

Wykres 22. Ocena poszczególnych aspektów życia na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Dostępność i jakość miejsc świadczenia usług społecznych].....	73
Wykres 23. Jak ocenia Pan/i możliwości wsparcia dzieci i młodzieży w miejscu Pana/i zamieszkania w celu zapewnienia lepszych wyników w nauce?	75
Wykres 24. Jak często uczestniczy Pan/i w wydarzeniach kulturalnych?	75
Wykres 25. Jak ocenia Pan/i jakość oferty kulturalnej w miejscu Pana/i zamieszkania?	76
Wykres 26. Jak często uczestniczy Pan/i w wydarzeniach sportowo-rekreacyjnych?	77
Wykres 27. Jak często uczestniczy Pan/i w innych wydarzeniach organizowanych na terenie gminy?	77
Wykres 28. Jak ocenia Pan/i jakość oferty spędzania wolnego czasu w miejscu Pana/i zamieszkania.....	78
Wykres 29. Ocena poszczególnych aspektów życia na terenie miejsca zamieszkania respondentów [Infrastruktura energetyczna].....	79
Wykres 30. Jak ocenia Pan/i poziom estetyki przestrzeni publicznej w miejscu Pana/Pani zamieszkania?	80
Wykres 31. Jak ocenia Pan/i dostępność parkingów w miejscu Pana/Pani zamieszkania?	81
Wykres 32. Jak ocenia Pan/i dostępność połączeń komunikacyjnych w miejscu Pana/Pani zamieszkania?	82
Wykres 33. Jak ocenia Pan/i jakość i dostępność kanalizacji sanitarnej w miejscu Pana/Pani zamieszkania?	83
Wykres 34. Jak ocenia Pan/i jakość dróg w miejscu Pana/Pani zamieszkania?	84
Wykres 35. Jak ocenia Pan/i poziom bezpieczeństwa w miejscach publicznych na terenie miejsca Pana/Pani zamieszkania?	85
Wykres 36. Jak ocenia Pan/i poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego (drogowego, pieszych itp.) na terenie miejsca Pana/Pani zamieszkania?.....	86
Wykres 37. Jak ocenia Pan/i poziom hałasu w miejscu Pana/Pani zamieszkania?..	87
Wykres 38. Jak ocenia Pan/i jakość powietrza w miejscu Pana/Pani zamieszkania?	88

6.4. Bibliografia

- 1) Dz. U. 2015 poz. 1777. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji
- 2) Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka, PZR Consulting Sp. z o.o.:
przy współpracy pracowników Urzędu Miejskiego w Lęborku, Lębork, czerwiec
2017 r., konkretyzacja i aktualizacja czerwiec 2019 r.
- 3) Jadach-Sepiolo A. [red.], Gminny Program Rewitalizacji. Praktyczny poradnik
dla mieszkańców i władz lokalnych, Warszawa 2018
- 4) Lokalny Program Rewitalizacji miasta Lęborka. Raport dotyczący obszarów
zdegradowanych - Część I. Delimitacja jednostek urbanistycznych, Biuro
Urbanistyczne PPP, Gdańsk 2015
- 5) Lokalny Program Rewitalizacji miasta Lęborka. Raport dotyczący obszarów
zdegradowanych - Część II. Szczegółowa diagnoza jednostek
urbanistycznych, Biuro Urbanistyczne PPP, Gdańsk 2015
- 6) Raport Ministerstwa Rozwoju, Ludzie, Przestrzeń, Zmiana. Dobre praktyki
w rewitalizacji polskich miast, Warszawa 2016
- 7) Uchwała nr VI-63/2019 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 31 maja 2019 r.
w sprawie zmiany uchwały nr XVIII-249/2016 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia
9 czerwca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru
rewitalizacji w mieście Lęborku
- 8) Uchwała nr XVIII-249/2016 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 9 czerwca 2016 r.
w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
w mieście Lęborku
- 9) Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz, Ministerstwo Infrastruktury
i Budownictwa - Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016.